

รายงาน

ของ

คณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี
สภาผู้แทนราษฎร

พิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงเรื่องหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ
โครงการพัฒนาตำบล (คพต.)

กองกรรมการ ๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(สำเนา)

๗

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

พฤษภาคม ๒๕๔๐

เรื่อง รายงานผลการศึกษาการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต.)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการศึกษาการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต.)

ด้วยคณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี
สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาศึกษาหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต.)
ของกรมการปกครอง (กระทรวงมหาดไทย) และสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งคณะกรรมการ
ประกอบด้วย

๑. นายจองชัย เทียงธรรม	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอิสสระ สมชัย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชัย ชิดชอบ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวิรัช รัตนเศรษฐ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๕. นายสิทธิชัย ไควสุรัตน์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๖. นายदनัยฤทธิ์ วัชรภรณ์	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๘. นายไกรสิทธิ์ ไกรสิทธิพงศ์	กรรมการ
๙. นายจรัส พัวช่วย	กรรมการ
๑๐. นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	กรรมการ
๑๑. นายณรงค์เลิศ สุรพล	กรรมการ
๑๒. นายประทีป กรีกาเวช	กรรมการ
๑๓. นายวิชัย วัฒนาประสิทธิ์	กรรมการ
๑๔. นายวิเชียร คันถ้อง	กรรมการ
๑๕. นายสุพล ฟองงาม	กรรมการ
๑๖. นายอารยะ ชุมดวง	กรรมการ
๑๗. นายเอกภาพ พลซื่อ	กรรมการ

รายงานของคณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี
สภาผู้แทนราษฎร

พิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงเรื่องหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต.)

ตามที่ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี
สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 9 วันพุธที่ 26 กุมภาพันธ์ 2540 ได้พิจารณาญัตติเรื่อง การจัดสรรงบประมาณ
โครงการพัฒนาตำบล (คพต.) ตามข้อเสนอของนายมานะ มหาสุวีระชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้เสนอญัตติได้เสนอให้คณะกรรมการเชิญผู้เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ
โครงการพัฒนาตำบล มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณดังกล่าว

คณะกรรมการได้พิจารณาญัตติของนายมานะ มหาสุวีระชัย แล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่อยู่ใน
ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ เนื่องจากเป็นเรื่องของการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน ควรจะได้มี
การตรวจสอบหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ว่าเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม
และชอบธรรมเพียงใดหรือไม่ จึงมีมติรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา และเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วย
ความเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้น คณะกรรมการจึงได้ดำเนินการ ดังนี้

1. คณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาเรื่องร้องเรียน
และนำญัตติเรื่องการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต.) เข้ามาพิจารณา ซึ่งอนุกรรมการ
คณะนี้ ประกอบด้วย

1. นายชัย ชิดชอบ	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. นายพหล จินดากุล	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. พลตรี โอภาส รัตนบุรี	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
4. นายวิรัช รัตนเศรษฐ์	เลขานุการคณะอนุกรรมการ
5. นายปฤษฎางค์ ฐุเพ็ญ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
6. นายนพดล มูลสิน	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
7. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ	โฆษกคณะอนุกรรมการ
8. นายชัชวาลย์ ชมภูแดง	รองโฆษกคณะอนุกรรมการ
9. นายอิสสระ สมชัย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
10. นายกิตติ ธรรมนิจุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
11. นายนรชัย ศรีพิมล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
12. พลตำรวจโท เขตต์ นิมสมบุญ	อนุกรรมการ

13. นายวิเชียร คันถ่อง	อนุกรรมการ
14. นางจำปาศักดิ์ อรุยศ	อนุกรรมการ
15. นายปัญญา ไกรทัศน์	อนุกรรมการ

2. คณะกรรมการได้เชิญผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ข้อเท็จจริง ดังนี้

1. นายบุญซุง วิสมหมาย	เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
2. นางดวงสมร วรฤทธิ์	ผู้อำนวยการศูนย์งบประมาณส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น สำนักงานงบประมาณ
3. นางสาวจรรุวรรณ ลือไชยคาม	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ สำนักงานงบประมาณ
4. นายอนุชา โมกขะเวส	รองอธิบดีกรมการปกครอง
5. นายสนอง จันทนิทร	ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะอนุกรรมการ โครงการพัฒนาตำบล (อคพต.)
6. นายมานะ มหาสุวีระชัย	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ (ผู้เสนอญัตติ)

ทั้งนี้ ได้แนบเอกสารการประชุมมาพร้อมแล้ว (เอกสารหมายเลข 1) การชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการชี้แจงประกอบด้วย ความเป็นมาของโครงการ การจัดสรรงบประมาณ และการบริหารโครงการ ฯลฯ เป็นต้น แต่ละประเด็นจะมีความเกี่ยวข้องกับญัตติที่นายมานะ มหาสุวีระชัย เสนอ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1 วิวัฒนาการของโครงการ

โครงการพัฒนาตำบลปี 2535 เป็นโครงการหนึ่งที่ทำมาอย่างต่อเนื่องนับแต่โครงการเงินผัน ปี 2518 มาถึงโครงการสร้างงานในชนบท หรือ กสช. ปี 2523 โครงการเหล่านี้มีวัตถุประสงค์ในลักษณะเดียวกันเพื่อกระจายอำนาจจากส่วนกลางออกไปสู่ส่วนท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้สภาตำบล ซึ่งเป็นองค์กรของประชาชนในระดับท้องถิ่นได้มีอำนาจการตัดสินใจในการวางแผน และดำเนินการพัฒนาด้วยตนเอง โดยทางรัฐบาลเป็นฝ่ายสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ

ในระยะแรกโครงการพัฒนาตำบลอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และเพื่อให้การดำเนินโครงการพัฒนาตำบลเป็นไปตามนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงมีคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 43/2536 เรื่องการปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตำบลได้ให้ความหมายของโครงการ คพต. หมายถึง โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาตำบล หรือโครงการ

อื่นใดที่คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (คพอ.) อนุมัติ รวมทั้งโครงการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการพัฒนาชนบทและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค (กชชภ.) และคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) จัดสรรเงินให้

ในสมัยนายกรัฐมนตรี นายบรรหาร ศิลปอาชา ได้จัดสรรงบประมาณของ คพต. ในส่วนที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีดูแล จำนวน 5,000 ล้านบาท แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ งบโครงการปกติ 4,100 ล้านบาท แยกเป็นงบภูมิภาค 4,000 ล้านบาท งบกลาง 100 ล้านบาท และงบโครงการพิเศษ จำนวน 900 ล้านบาท สำหรับวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินในส่วนของโครงการพิเศษ ได้แก่ โครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วน โครงการที่ต้องดำเนินการระหว่างตำบล โครงการที่เป็นตัวอย่างสำหรับนโยบายใหม่ ๆ เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการส่งเสริมอาชีพ และท้ายสุดมีการอนุมัติให้นำงบประมาณในส่วนนี้มาใช้ในโครงการเทิดพระเกียรติ (สรุปการวิวัฒนาการของ คพต.พิเศษ พิจารณาจากเอกสารหมายเลข 2)

2. การบริหารโครงการพัฒนาตำบล (คพต.) พิเศษ มีลักษณะการบริหารโครงการคล้ายกับโครงการปกติ

2.1 ลักษณะโครงการ

โครงการที่จะได้รับอนุมัติในปีงบประมาณ 2540 มีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เป็นโครงการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของท้องถิ่น และบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาตำบลประจำปีงบประมาณ

(2) เป็นโครงการที่ทำเสร็จสิ้นได้ทั้งโครงการและเบิกจ่ายเงินได้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน และเป็นโครงการที่ไม่ผูกพันงบประมาณในปีต่อไป และเป็นโครงการที่ไม่อยู่ในแผนงานของหน่วยราชการอื่น ๆ ที่กำลังดำเนินการอยู่

(3) เป็นโครงการที่มีความมั่นคงถาวรและสามารถใช้ประโยชน์ต่อชุมชนรวม 7 ด้านประกอบด้วย

- ด้านน้ำกิน-น้ำใช้
- ด้านน้ำเพื่อการเกษตร
- ด้านการพัฒนากลุ่มอาชีพ การพัฒนาอาชีพและรายได้
- ด้านสิ่งสาธารณประโยชน์ โดยเน้นเรื่องการฟื้นฟูบูรณะสิ่งสาธารณประโยชน์ที่เสียหายจากภัยน้ำท่วมเป็นกรณีพิเศษด้วย
- ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ด้านการพัฒนาองค์กรท้องถิ่นและบุคลากรท้องถิ่น

- โครงการพัฒนาระหว่างตำบลหรือ อบต.

ลักษณะโครงการปกติทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวข้างต้น ถ้าจะใช้เงินงบประมาณในโครงการพิเศษ ต้องเข้าข่ายลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

- เป็นโครงการเร่งด่วน เช่น บรรเทาความเสียหายจากภัยธรรมชาติ
- เป็นโครงการตัวอย่างของการนำนโยบายใหม่ ๆ มาใช้
เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- เป็นโครงการในพื้นที่พิเศษ
- เป็นโครงการเทิดพระเกียรติ

2.2 วิธีดำเนินงาน

หน่วยงานดำเนินการอาจเลือกวิธีการดำเนินงานโครงการพัฒนาตำบลที่เหมาะสมได้ 3 วิธี ดังนี้

(1) วิธีดำเนินการเอง หรือจ้างเหมาบางส่วน โดยหน่วยงานดำเนินการทำการจัดซื้อวัสดุ และว่าจ้างแรงงาน

(2) วิธีให้หน่วยราชการดำเนินการโดยการใช้เครื่องจักรกลของหน่วยราชการให้คิดค่าใช้จ่ายได้เฉพาะค่าน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น ค่าซ่อมบำรุง ตามที่จ่ายจริงและเบี่ยงเบี่ยงตามระเบียบของทางราชการ

(3) วิธีจ้างผู้รับเหมาดำเนินการ

ทั้งนี้ สำหรับโครงการที่จะส่งเข้าประกวดโครงการพัฒนาตำบลดีเด่นประจำปี ๒๕๔๐ ต้องดำเนินการโดยวิธีที่ (1) เท่านั้น

2.3 โครงการที่ห้ามดำเนินงาน

โครงการที่หน่วยงานดำเนินการจะอนุมัติค่าใช้จ่าย คพต. ปี 2540 ไม่ได้ มีดังนี้

- (1) โครงการก่อสร้างปรับปรุงและซ่อมแซมรั้วและประตูทุกชนิด บ้านพักเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการที่ทำการ หน่วยงานดำเนินการ ตุ่มน้ำ โถงน้ำ ศาลาพักร้อน ศาลาริมทาง โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ กุฏิ เมรุ เต้าเผาศพ มัสยิด สนามกีฬาทุกประเภท
- (2) โครงการก่อสร้างบ่อน้ำตื้น โครงการเจาะบ่อน้ำบาดาล ล້วม
- (3) โครงการจัดซื้อ เช่า หรือเช่าซื้ออสังหาริมทรัพย์ และยานพาหนะ
- (4) โครงการที่เกี่ยวกับการจัดให้มีไฟฟ้า

(5) โครงการจัดซื้อจัดหา เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยา ปุย ยาปราบศัตรูพืช ครุภัณฑ์ สำนักงาน พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ จอบ เสียม บังเกอร์ หรือเครื่องมือการเกษตรอื่น ๆ เว้นแต่ในกรณีที่เป็น ส่วนควบของโครงการตามข้อ 2.2 (1)

ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ให้หน่วยงานดำเนินการเสนอ กพอ. พิจารณากลับกรองแล้วเสนอ อคพต. ระดับจังหวัดพิจารณาอนุมัติเป็นกรณีไปสำหรับโครงการ ประเภทถนนดิน ถนนลูกรัง ถนนลงหินคลุก ให้พิจารณาดำเนินการได้เฉพาะพื้นที่ประสบภัยน้ำท่วม เท่านั้น

3. ขั้นตอนในการดำเนินการ คพต. พิเศษ สรุปได้ดังนี้

(1) จังหวัดและอำเภอ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยงานของทางราชการและองค์กร พัฒนาเอกชน สามารถเสนอโครงการซึ่งอยู่ในกรอบของลักษณะโครงการในข้อ 2.1

(2) สภาตำบล เป็น อบต. พิจารณาให้ความเห็นชอบ กรณีมีการก่อสร้างสิ่งถาวรให้จัดทำแบบ คพต. ประกอบกับราคากลาง และแบบมาตรฐาน และให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านช่างร่วม พิจารณาด้วย

(3) ให้เสนอโครงการให้ กพอ. พิจารณา เมื่อ กพอ. พิจารณาแล้วต้องให้ความเห็นชอบ หรือให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขแล้วแต่กรณีให้แล้วเสร็จภายใน 15 วันทำการ นับตั้งแต่ได้รับ โครงการจากหน่วยงานดำเนินการ

(4) ให้เสนอโครงการผ่านการพิจารณาของ อคพต. ระดับจังหวัด และต้องให้ความเห็นชอบโดยการหารือ ทบทวนให้มีการดำเนินการแก้ไขแล้วแต่กรณีให้แล้วเสร็จภายใน 15 วันทำการ นับ ตั้งแต่ได้รับโครงการมาพิจารณา

(5) ให้เสนอโครงการให้ อคพต. ส่วนกลางที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีโดยให้อำนาจเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ประธาน อคพต. พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของโครงการ แล้วนำเสนอให้นายกรัฐมนตรีอนุมัติ

(6) ให้ประธาน อคพต. ขออนุมัติเบิกเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณพร้อมกับ แจ้งให้จังหวัดเจ้าของโครงการทราบ และให้สำนักงบประมาณโอนเงินของโครงการเข้าคลังจังหวัด

(7) สภาตำบล และ อบต. เจ้าของโครงการจัดทำฎีกาเบิกคลังจังหวัด และทำเรื่องโอนเงินเข้าบัญชีของสภาตำบลหรือ อบต. นั้น ๆ

(8) สภาตำบล และอบต. ได้เบิกเงินเป็นงวด ๆ สำหรับโครงการ โดยจัดทำเอกสารทางการเงินที่เกี่ยวข้องขอเบิกเงินต่อไป

หลักเกณฑ์การเสนอโครงการข้างต้น สามารถสรุปเป็นขั้นตอนได้ตามขั้นตอนการดำเนินงานตามเอกสารหมายเลข 3

4. วิธีการจัดสรรงบประมาณ

4.1 วิธีการปฏิบัติในรัฐบาลที่แล้ว

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี (นายเดช บุญ-หลง) ประธาน อคพต. ซึ่งได้รับมอบอำนาจจาก อคพต. พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของโครงการ คพต. พิเศษ ตามหลักเกณฑ์ 2 ประการ ประกอบด้วย

ประการแรก ลักษณะของโครงการสอดคล้องกันแนวมติของ อคพต. ในข้อ 2.1 ทั้งนี้จะต้องไม่มีลักษณะที่ห้ามดำเนินการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 186/2539 ในข้อ 2.3

ประการที่สอง ความเหมาะสมในด้านวงเงินที่เสนอขอกับราคากลางตามแบบมาตรฐานด้านช่างของโครงการพัฒนาตำบล แล้วนำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนที่จะเสนอขออนุมัติจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณต่อไป

4.2 วิธีปฏิบัติของรัฐบาลนี้

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี (นายบุญชูชง วิสุมหามาย) ประธาน อคพต. ได้เสนอให้คณะอนุกรรมการ อคพต. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ คพต. พิเศษ จำนวนเงินที่เหลืออยู่ 572 ล้านบาท ในการประชุมคณะอนุกรรมการ อคพต. ครั้งที่ 1/2540 วันพุธที่ 22 มกราคม 2540 ที่ประชุมมีมติให้จัดสรรงบประมาณ คพต. พิเศษ ตามกรอบนโยบายและหลักเกณฑ์เดิม และมอบให้ประธาน อคพต. เป็นผู้พิจารณานำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเช่นที่เคยปฏิบัติมา (เอกสารหมายเลข 4)

5. ผลการดำเนินโครงการ คพต. พิเศษ

ในปีงบประมาณ 2539 ได้มีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการนี้ไปทั้งหมดครอบคลุมพื้นที่เกือบทั่วประเทศ สำหรับปีงบประมาณ 2540 ในสมัยนายกรัฐมนตรีนายบรรหาร ศิลปอาชา (ต.ค. - พ.ย. 2539) ได้อนุมัติการจัดสรรงบประมาณโครงการประเภทนี้ไป 5 ครั้ง ครอบคลุมพื้นที่ 221 ตำบล 51 จังหวัด เป็นเงินประมาณ 328 ล้านบาท เหลืองบประมาณอยู่ประมาณ 572 ล้านบาท

6. บทสรุป

6.1 โครงการ คพต. เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น กระจายอำนาจการตัดสินใจสู่องค์กรของประชาชน ให้มีอำนาจในการตัดสินใจวางแผนการพัฒนา ด้วยตนเอง โดยรัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนในด้านงบประมาณ ซึ่งจากการประเมินผลโครงการดังกล่าว เมื่อปี 2539 แล้วพบว่า โครงการฯ มีส่วนช่วยในการพัฒนาชนบททั้งในด้านวัตถุ และมีส่วนช่วยการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรส่วนท้องถิ่น

6.2 การดำเนินโครงการ คพต. ในปีงบประมาณ 2540 มีการจัดสรรงบประมาณให้ สภาตำบลหรือ อบต. เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นของกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง มีงบประมาณจำนวน 10,000 ล้านบาท จัดสรรให้ตำบลละ 1.36 ล้านบาท ซึ่งปัจจุบันกระทรวง มหาดไทย โดยกรมการปกครองได้จัดสรรไปหมดแล้ว สำหรับส่วนที่ 2 เป็นงบกลางที่สำนักนายกรัฐมนตรีดูแลมีงบประมาณจำนวน 5,000 ล้านบาท จัดสรรออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของโครงการ คพต. ปกติ จำนวน 4,100 ล้านบาท แยกเป็นส่วนกลาง 100 ล้านบาท อีก 4,000 ล้านบาท กระจาย ให้แต่ละตำบลตามระดับของการพัฒนา ได้แก่ ตำบลที่มีระดับความเจริญล้าหลัง ก็จะได้รับ การจัดสรรมาก แต่โดยเฉลี่ยแล้วจะอยู่ระหว่าง 400,000 - 1,000,000 บาท ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ตำบลหนึ่ง จะได้รับการจัดสรรในงบ คพต. ไม่ต่ำกว่า 2.0 ล้านบาทขึ้นไป ส่วนเงินที่เหลืออีก 900 ล้านบาท จัดสรรให้กับโครงการ คพต. พิเศษ

6.3 โครงการ คพต. พิเศษ จะมีกรอบการดำเนินกิจกรรมคล้ายคลึงกับโครงการ คพต. ปกติแต่จะเป็นงบพิเศษสำหรับโครงการที่เป็นงานเร่งด่วน โครงการที่เป็นตัวอย่างโครงการในพื้นที่ พิเศษและโครงการเทิดพระเกียรติฯ โดยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการ ทั้งวิธีปฏิบัติใน รัฐบาลชุดนายบรรหาร ศิลปอาชา และยุคปัจจุบันไม่แตกต่างกัน คือ โครงการต้องอยู่ในกรอบของ ลักษณะกิจกรรมโครงการปกติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามของโครงการปกติ รวมทั้งต้องพิจารณา ความเหมาะสมในด้านวงเงินที่เสนอขอกับราคากลางตามแบบมาตรฐานด้านช่าง ในการพิจารณา อคพต. มอบอำนาจให้เลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาและนำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ สำหรับปีงบประมาณ 2540 ได้มีการอนุมัติงบประมาณให้โครงการ คพต. พิเศษไปแล้ว จำนวน 328 ล้านบาท คงเหลืออยู่ จำนวน 572 ล้านบาท

7. ข้อสังเกต

7.1 โครงการนี้เป็นโครงการที่มีประโยชน์ เพราะเป็นการกระจายความเจริญกระจายการตัดสินใจ และความรับผิดชอบสู่ท้องถิ่น ทำให้มีส่วนช่วยในการพัฒนาชนบท และเสริมสร้างความเข้มแข็งกับองค์กรส่วนท้องถิ่น

7.2 เนื่องจากพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลบังคับใช้แล้วงบประมาณส่วนนี้ควรได้รับการจัดสรรให้เป็นปกติ

7.3 ควรปรับปรุงบุคลากรให้มีความสามารถในการจัดทำโครงการและการจัดสรรงบประมาณให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติ

7.4 ควรมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานโครงการอย่างเคร่งครัด

นายวิรัช รัตนเศรษฐ์

เลขาธิการคณะกรรมการการ

ภาคผนวก

เอกสารประกอบหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ โครงการพัฒนาตำบล (คพต.) พิเศษ

1. รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ในวันที่ 13 มีนาคม 2540
2. แผนผังวิวัฒนาการ คพต. (พิเศษ)
3. ขั้นตอนการดำเนินงาน คพต. (พิเศษ)
4. รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาตำบล (อคพต.) ครั้งที่ 1/2540
5. หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต) พิเศษ
6. โครงการพัฒนาตำบล 5,000 ล้านบาท ของศูนย์งบประมาณส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น สำนัก
งบประมาณ
7. บัญชีรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุน (10,000 ล้านบาท) ปี 2540 ของ
กรมการปกครอง
8. รายงานการศึกษาโครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย โครงการพัฒนาตำบลปี 2539
(เฉพาะสรุปและข้อเสนอแนะ)
  - 8.1 ภาคกลาง จัดทำโดยศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ กันยายน 2539
  - 8.2 ภาคเหนือ จัดทำโดยคณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กันยายน 2539
  - 8.3 ภาคใต้ จัดทำโดยสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
กันยายน 2539
9. รายงานการศึกษาโครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย โครงการพัฒนาตำบลปี 2539
ทั่วราชอาณาจักร จัดทำโดยศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ (เฉพาะสรุปและข้อเสนอแนะ)
10. รายงานผลการศึกษาฉบับสมบูรณ์ (เฉพาะสรุปและข้อเสนอแนะ)
โครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย โครงการพัฒนาตำบล (คพต) ปี 2539
จัดทำโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น กันยายน 2539

หมายเหตุ เอกสารหมายเลข 8-10 ได้รับข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำ
ในวันที่ 13 มีนาคม 2540

รายงานการประชุมคณะกรรมการ
นโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ครั้งที่ ๓

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๑๘ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

เริ่มประชุมเวลา ๙.๕๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายชัย ชิดชอบ ประธาน
คณะกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม
ดังต่อไปนี้

ประธาน : ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดประชุม

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ผมได้รับหนังสือที่
มท. ๐๕๐๘/๒๕๕๐ ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ ของกรมพัฒนาชุมชน ได้ส่งคู่มือดำเนินการ
ของโครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๕๐ มา ๑ เล่ม แล้วในเนื้อหาสาระก็บอกว่า
กรมพัฒนาชุมชนขอเรียนว่า หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณโครงการ อคยค.
ตามข้อเสนอสภาผู้แทนราษฎรนั้น เป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
อำนาจการโครงการพัฒนาตำบลของ อคยค. โดยมีประธานของ อคยค. เลขาธิการ
นายกรัฐมนตรี เป็นผู้บริหารงาน และผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ อคยค.
เป็นหน่วยการดำเนินการ กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการเบิกจ่าย
งบประมาณ เมื่อได้ดำเนินการตามโครงการถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ดังนั้นจึงเห็นควร
เชิญประธาน อคยค. และคณะเข้าร่วมประชุมดังกล่าว ขอเรียนให้ที่ประชุมทราบ
นอกจากนั้นผู้เสนอญัตติ คือคุณมานะ มหาสุวิระชัย ส.ส. ศรีสะเกษ แล้วท่านก็มา
ร่วมให้ข้อคิดเห็นและชี้แจงคือ ท่านเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ท่านบุญชู วิสมหมาย
จากผู้อำนวยการศูนย์สำนักงานงบประมาณส่วนท้องถิ่น คือคุณดวงสมร วรฤทธิ์ แล้วก็
ตัวแทนอธิบดีกรมการปกครอง คือรองอธิบดี ท่านอนุชา โทกชะเวส และท่านสนอง
จันทนินทร ผู้อำนวยการ อคยค. นางสาวจาร์วรรณ ลือไชยคาม

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม ขอให้ท่านดูในการประชุม
ครั้งที่แล้วยังไม่ได้บันทึก เพราะว่าเจ้าหน้าที่ยุ่งมากต้องขอเลขาฯ ทำหนังสือถึง
ท่านประธานแจ้งขอให้เจ้าหน้าที่เพิ่ม

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

ระเบียบวาระที่ ๓ พิจารณาอนุมัติเรื่องหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ
ของโครงการพัฒนาตำบล อคต. ตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือคุณมานะ
มหาสุวิระชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ ผู้เสนอ ขอเชิญครับ

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ท่านประธานครับ เพียงแต่ว่าผมอยากจะทราบ
ถึงหลักเกณฑ์ในการจัดสรรและวงเงินงบประมาณของ อคต. พิเศษ ในส่วนของปี ๒๕๕๐
เพราะผมเชื่อมั่นว่า งบประมาณมากขนาดนี้จะกระจายออกไปก็ต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน
พอสมควร แต่ถึงขณะนี้ผมไม่ทราบว่าหลักเกณฑ์พิจารณากันอย่างไร

ประธาน : ขอเชิญท่านเลขาธิการนายกฯ ครับ

นายบุญชง วิสมหมาย : ท่านประธานคณะอนุกรรมการทุกท่านครับ
ในฐานะที่ผมเป็นเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งรับผิดชอบในเรื่องของ อคต. พิเศษ
ในครั้งนี้อยู่ร่วมกับคณะกรรมการหลายฝ่ายด้วยกัน สำหรับหลักเกณฑ์ในเรื่องอะไรต่าง ๆ
นั้นผมเองคงจะไม่ชี้แจง แต่ว่าความเป็นมาอย่างไรวินั้น จะขอให้ทางเลขาธิการ อคต.
คือคุณสนอง ช่วยเรียบเรียงหลักเกณฑ์ทุกสิ่งทุกอย่างให้คณะอนุกรรมการได้ทราบด้วยครับ
เชิญครับ

ประธาน : เชิญครับคุณสนอง

นายสนอง จันทนินทร : ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า

ประเด็นแรก ในความเป็นมาสำหรับโครงการพัฒนาสภาตำบล ได้แบ่ง
พื้นที่จัดสรรจาก ๕,๐๐๐ ล้าน ได้แบ่งไปให้สภาตำบลโดยตรงส่วนหนึ่ง คือประมาณ
๕,๐๐๐ ล้าน แล้วได้กันไว้ประมาณ ๕๐๐ ล้าน เพื่อสำหรับทำโครงการในลักษณะพิเศษ
เช่น โครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วน โครงการที่เป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการ
ระหว่างตำบล โครงการที่เป็นตัวอย่างสำหรับนโยบายใหม่ ๆ เช่นการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม หรือว่าเป็นเรื่องของการส่งเสริมอาชีพและ
สุดท้ายคือปี ๒๕๓๕ ซึ่งมีงบประมาณนี้เป็นครั้งแรกก็คือโครงการเกิดพระเกี้ยว
ในหลวง ซึ่งท่านองคมนตรีได้ขอ เพราะฉะนั้นในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๓๕
เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๓๕ สมัยรัฐบาลบรรหาร ก็ได้มีมติว่าเห็นชอบให้จัดสรรงบ
๕,๐๐๐ ล้าน ไปให้สภาตำบล ๕,๐๐๐ ล้าน ส่วนอีก ๕๐๐ ล้านนั้น ให้จัดในลักษณะ
โครงการพิเศษสนับสนุนจังหวัดอำเภอ คือส่วนราชการที่จะทำร่วมกับสภาตำบล
หรือ อคต. ในลักษณะโครงการพิเศษ ที่เป็นเร่งด่วน หรือว่าเป็นโครงการตัวอย่าง
ถือว่าเป็นโครงการเกิดพระเกี้ยว ปี ๒๕๕๐ ก็ได้จัดสรรโดยมติคณะกรรมการ

นายอนุชง วิสุมหาธ : อาจจะมีเกณฑ์ความพอใจก็ได้

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ใช่ไหมครับ แล้วก็ท่านวิรัชปัญหาของท่าน มันต่างกับของผมเออะ ของท่านคือ ท่านได้ไปแล้วปัญหาคือว่าเบิกเงินไม่ได้ หรือเบิกเงินช้า ของผมคือไม่ได้เลยนะครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายจองชัย เก่งธรรม : คือผมฟังคุณแล้วท่านเลขาฯ ท่านก็ไม่ได้บอกของคุณมานะฮาก ไม่มี คำนี้นี่ไม่มี แล้วประเด็นของคุณวิรัชเขาเปิดขึ้น เป็นเรื่องนอกรอบ ตามสำนักงานประมาณว่า ความล่าช้าของ งบก่อนมีมติไปแล้วเกิดจากตัวสำนัก เกิดจากตัวหลักก็คือว่าตัวสำนักงานประมาณที่โอนเงินไปช้า อันนั้นเค็ชวคุยกันเพราะเป็นประเด็นที่ ๒ ท่านวิรัชท่านก็ไม่ได้บอกท่านได้ไปแล้ว เพียงแต่ท่าน ทราบมา ที่นี้ปัญหาของท่านเลขาธิการนาถฯ นี้ท่านก็ชี้แจงเข้าใจพอสมควร แต่ไม่ได้พูดถึงจุดหนึ่ง ที่ว่าทำไมถึงที่นั่นได้ ทำไมถึงที่นี้ นั่นเป็นเรื่องของการใช้อำนาจ ทุกรากการที่ขอมานี้เข้าเกณฑ์หมด เหมือนกัน ผมจัดงบประมาณก็ใช้อำนาจอย่างนี้ ผมมีอำนาจ ๕๕๐,๐๐๐ บาทคือปี งบ ส.ส. ๑๕ เบอร์เซ็นต์ของบวัด วัดก็ขอกันมาเออะแอะ วัดไหนได้ ไม่ได้ อยู่ที่ใคร อยู่ที่ผม เพราะผมมีอำนาจ ถามว่าวัดทุกวัดนั้นวัดเดือน หรือเปล่า วัดเดือนไม่ต้องพูดกัน วัดเดือนไม่มีสิทธิอยู่แล้วก็ เป็นวัดที่ถูกตัดตามกฎหมาย แต่เราให้ทุกวัดไหม ไม่ให้ วัดนี้ได้ปีนี้ ปีหน้าอาจจะได้อีก ปีหน้าอาจจะไม่ได้เอาไปให้วัดนี้ เรื่องของการใช้อำนาจตรงนั้นนะครับ ว่าเราพูดกันอย่างนี้พูดกันตรง ๆ ที่นี้ท่านเลขาฯ ท่านไม่ได้พูดชัดเจน ผู้มีอำนาจก็ต้องใช้อำนาจตาม ความเหมาะสม ตามความพอใจ คือข้อเท็จจริงเป็นอย่างนั้นครับคุณมานะ ถ้าหากว่าประชาธิปไตยมาเป็น วิธปฏิบัติก็ต้องใช้อำนาจอีกแบบหนึ่ง ถามว่ากติกาคือเดียวกันไหม กติกาคือเดียวกัน ม้าวิ่งสนามเดียวกัน มวอ ชกเวทีเดียวกัน มาตรฐานลีเหลื่อมเหมือนกัน คอกวงกลมเหมือนกัน มาตรฐานเดียวกันหมด เพียงแต่ว่า ผู้ตัดสินคนละคนเท่านั้นเอง ที่นี้จะมีปัญหาก็คือการให้อำนาจถูกไหม ถ้าให้อำนาจไม่ถูกแล้วจะเป็นอย่างไร การใช้อำนาจไม่ถูกในที่นี้หมายความว่า มีผู้ขอที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์คือไม่เข้าทำแล้วจึงค้นอนุมัติไปก็เป็น เรื่องการใช้อำนาจที่ผิด นั่นก็คือผู้ใช้อำนาจต้องรับโทษ แต่ถ้าตรวจวัดที่ยังใช้อำนาจนี้อยู่ในกติกาค่าเล่มนี้ ทำอะไรท่านไม่ได้หรือ งบประมาณตัวเอง ต้องทำใจครับ เรื่องของท่านมานะรอเค็ชว

นายวิรัช รัตนเศรษฐ : ไม่ใช่ ผมจะชี้แจงคุณมานะนิดหนึ่งว่า เพราะว่าขอผมได้ไปแล้ว ที่ผมถามนี้ คือผมถามความว่า เพิ่มขึ้น ที่ ๓๐๐,๐๐๐ กว่าบาท ที่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ที่บอกว่าจะออกไปแล้ว โครงการอนุมัติไปแล้ว งบประมาณไม่ได้ไป ตรงนี้เท่านั้นเอง ถ้าเมื่อบอกผมได้แล้ว ได้พิเศษบ้างไหม ผมก็ต้องเรียนตรง ๆ ว่า ผมก็ต้องมีบ้าง ถ้าไม่ให้ผมก็หน้าคุณเขาบอกตรง ๆ นะ

ประธาน : ให้ท่านถอนคำว่า น่าดู เพราะว่าท่านไม่ได้เอาเงินนี้ไปใช้เงินส่วนตัวของท่าน เงินของแผ่นดินไปใช้ในระบบ

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ท่านประธานครับ ผมต้องขอขอบคุณท่านประธานจองชัย คือท่าน พูดนี้ตรงประเด็น ก็คือผมก็อยากจะได้คำตอบตรงนี้จะครับให้ชัดเจน เพราะว่าเมื่อมีอะไรที่มาชกถามกัน ผมก็จะได้ชี้แจงอยากจะทำคำอื่นอันว่า ในเมื่อเขาบอกว่า เป็นอำนาจก็ขอให้ท่านใช้กรอบอยู่ในอำนาจ

ประธาน : เชิญครับ

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ท่านกรรมาธิการวิรัชชุดอย่างนี้ก็เป็นกาเปิดประเด็นที่ตัวเลข
ปัญหาของท่าน

ประธาน : เคียวนะครับ

นายบุญชง วิสมหมาธ : ผมจะตั้งอยู่ตลอดหรือครับ

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ก็แล้วแต่ท่านสิครับ

นายบุญชง วิสมหมาธ : ไม่ใช่ เพราะว่าของผมเสร็จแล้ว ท่านเอาเรื่องอื่นขึ้นมา

ประธาน : ตอนนี้เรากำลังจะสรุปประเด็นเรื่องของท่านเลขาท่านได้มาซึ่งงออย่างนี้

พร้อมกับคุณสนอง พร้อมทั้งได้นำเอกสารมาให้ ทั้งนี้ทางเราก็มีอะไรคิดใจไหมครับ

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ผมคิดใจครับ

ประธาน : ท่านคิดใจแน่ ท่านกรรมาธิการท่านใดมีอะไรที่จะเรืยนถามกับท่านเลขาธิการ
มิไหมครับ ท่านนายพลมิไหม มีอะไรที่จะสงสัยอะไรที่จะถามในคณะอนุกรรมาธิการ

พลตรี ธิภาส รัตนบริ : กราบเรืยนท่านประธาน ที่ท่านชี้แจงก็คือชัดเจน ผมว่าผมเข้าใจดี

ขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญคุณมานะ

นายมานะ มหาสุวิระชัย : คือประเด็นที่ท่านวิรัชตั้งขึ้นมา

ประธาน : เอาเรื่องนั้นะครับ

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ก็เรื่องนี้จะครับ ก็เรื่องเกี่ยวกับงบตั้งนั้นะครับ

ประธาน : คืองบประมาณเรื่องนี้คือไปหากทางสำนักงบประมาณ เคียวเชิญท่านอยู่

เพราะว่า ท่านเลขาท ท่านได้ร้องขอว่า ท่านจะขอชี้แจงในหน้าที่ของท่านให้เสร็จแล้วท่านจะต้องเดินทาง
กลับไปศรีสะเกษแห่งการเลือกตั้งกับท่าน

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ท่านไม่ได้แย้งกับผม เพราะว่าท่านได้อยู่แล้วละครับคือไม่มี
ปัญหา เรื่องนั้นะครับ

ประธาน : ประเด็นที่เกี่ยวกับท่าน

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ประเด็นที่เกี่ยวกับท่านก็คือว่า ตอนนี้ผมคิดใจว่างบ ๕๗๐ ล้านบาท
ซึ่งท่านเลขานอกฯ เป็นประธานที่จะดูแลทั้งหมด ท่านบอกว่าต้องขอเข้าไป ผมก็พยายามจะถามอีกที
เพื่อผมจะพยายามขอให้ได้ให้เข้าเกณฑ์ ซึ่งผมคิดว่าถ้าบอกเกณฑ์มาชัดเจนผมก็สามารถจะขอให้อยู่ในเกณฑ์
ได้แล้ว แต่ผมก็ได้เรืยนปรึกษาท่านจนเป็นการส่วนตัวนอกรอบ ท่านบอกว่า ของผมมันคงจะหากท่านว่าอย่างนี้
คงจะหาก ผมก็เลยคิดใจว่าต้องมีเกณฑ์อะไรสักอย่างไว้ไหมครับ ท่านเลขาท ท่านคงทราบ ผมได้เรืยน
ปรึกษาท่าน ถ้าผมจะขอ

ไปทางจังหวัด ให้ส่งรายละเอียดเพิ่มเติมมา เสร็จแล้วในรัฐบาลที่แล้ว ในการพิจารณาที่อนุมัติไปแล้ว ทั้งปี
ที่แล้ว ๓๐ กว่าครั้งและปีใหม่ ๕ ครั้ง ท่านนายกฯ ได้มอบให้ทางท่านรองนายกฯ ซึ่งดูแลแต่ละกลุ่มจังหวัด
ออกตัวอย่าง ท่านรองฯ อำนาจ ท่านก็ดูแลศรีสะเกษ ท่านก็ดูแลในกลุ่มจังหวัดท่านโคดมมีรองเลขาธิการนายก
ช่วยประสานงานให้กับผู้เสนอต่อจังหวัด ท่านสมัครดูแลภาคใต้ ท่านทักษิณดูแลภาคเหนือ เพราะฉะนั้น
ท่านรองเลขาธิการนายกฯที่ได้รับผิดชอบแต่ละภาคก็จะสรุปแล้ว เสนอให้ท่านนายกฯ เห็นชอบทำเป็นพิธี

นายมานะ มหาสุวิระชัย : อันนี้อยู่ในส่วนมากน้อยเท่าไร

นายสนอง จันทนินทร : ไม่มีใช่ เฉพาะในส่วน ๔๐๐ ล้านบาทครับ

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ๔๐๐ ล้านบาทที่เหลืออีก ๕๐๐ กว่าล้านบาทใช่ไหมครับ

ประธาน : เรื่องเดิมผมว่าเลิกได้

นายสนอง จันทนินทร : แต่ขณะนี้ปัจจุบันนี้ยังไม่ได้มีการอนุมัติ แต่ได้มีข้อเสนอเข้ามา
ทยอยเข้ามาเรื่อย ๆ

ประธาน : ท่านสนองครับ เรื่องเดิมมีในรายละเอียดอะไร ไม่ต้องแจ้งครับ คือเรื่องใหม่
ตอนนี้รัฐบาลใหม่ แล้วก็รองนายกฯ ไม่ได้มาดูแล ตัวเลขาธิการนายกฯ เป็นผู้ดูแลเรื่องนี้ แล้วท่าน
ได้ชี้แจงไปแล้ว

นายมานะ มหาสุวิระชัย : หมายความว่าตอนนี้ เรื่องที่ท่านไปแล้วก็ทำอะไรไม่ได้ ก็ผ่าน
ไปแล้วอย่างที่ท่านประธาน เหลืออยู่ ๕๓๐ ล้านบาท ตอนนี้เป็นความหมายว่าไม่มีรองนายกฯ เข้ามา
กำกับดูแลเป็นภาคแล้ว ตอนนี้เป็นให้ท่านเลขาธิการนายกฯ เป็นผู้ดูแลทั้งหมดใช่ไหมครับ

นายบุญซึ้ง วิสัหมมาธ : พร้อมคณะกรรมการครับไม่ใช่ดูแล อันนั้นแน่นอนครับ ผมคนเดียว
เขาคงไม่ยอมนะครับ

นายวิรัช รัตนเศรษฐ : ขออนุญาตท่านประธาน อธิบายท่านดวงสมรว่า ท่านรับผิดชอบ
ในส่วนทั้ง อบต. ทั้ง คพค. ทั้งของกรมการปกครองและของสำนักงานนายกฯ ตัวใช่ไหมครับ

นางดวงสมร วรฤทธิ : ใช่ค่ะ

นายวิรัช รัตนเศรษฐ : คือผมมีปัญหานี้ว่า ที่อนุมัติกันออกไปแล้ว ความล่าช้าใน
การทำงานไม่ได้อยู่ที่ไหนอยู่ที่ใบเงินงวด กว่าจะเดินทางกันออกได้ วันนี้ออกแล้ว แต่เวลาผมไปดู
ต่างจังหวัดยังไม่ออกกันสักที ที่นี้พอไม่ออก เบิกเงินยังไม่ได้ ที่นี้ผู้รับเหมา ก็คือพวกหัวคะแนนพวกผม
นะครับที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่ในพื้นที่ เพราะเดี๋ยวนี้เขาเรียกว่างบตัวนี้เขาเรียกว่า งบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
งบของตำบล เพราะฉะนั้นก็ท่านไปแล้วเบิกเงินกันไม่ได้ ใหนจะต้องไปจ่ายค่าน้ำมัน จ่ายค่าแรง
ค่าวัสดุ เงินก็บอกว่าปรับลดก็ว่าจะปรับงบลงทุน ก็ไปปรับงบค่าตอบแทน ก็ไม่รู้จะพูดอย่างไร เงินตัวนี้
ก็ไม่ออกอีก ผมจะตามคุณนะครับผมขออาจจะเร่งตรงนี้สักนิดหนึ่งว่า ออกมากไปเพราะว่าคราวที่แล้ว
บอกว่าออกแล้ว ไปดูก็ยังไม่ออก งวดนี้ออกไหมครับ

กับ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ค่าเงินการอย่างไร ระเบียบเกณฑ์ปฏิบัติที่สำนักงานประมาณได้อนุมัติวงเงินเหล่านี้
ช่วยชี้ให้ชัดเพื่อเราจะได้เข้าใจ

นางดวงสมร วรฤทธิ : เมื่อสักครู่ที่ท่านดอกเตอร์ไม่อยู่ ของท่านเลขฯ ๕,๐๐๐ ล้านบาท
ก่อนที่ท่านจะมารับตำแหน่งนั้นละคะ จะมีเกณฑ์การจัดสรรเหมือนกัน แต่วัตถุประสงค์ของ ๕,๐๐๐ ล้านบาท
กับ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ไม่เหมือนกัน เพราะ ๕,๐๐๐ ล้านบาทนี้เกิดขึ้นจากคณะกรรมการกระจาย
ความเจริญสู่ภูมิภาค ได้กำหนดไว้ว่าขอให้ทางนี้ดูแล ๕,๐๐๐ ล้านบาท จากปี ๒๕๔๐ ไปจนถึงสิ้นแผนฯ ๕ ขอ
ให้ตั้งปีละ ๕,๐๐๐ ล้านบาท ไปจนถึงสิ้นแผนฯ ๕ เพราะว่าเนื่องจากเดิมอันนี้เกิดขึ้นมาเพราะว่าความไม่พร้อม
ของสภาตำบลกับ อบต. เพราะฉะนั้นสภาพัฒน์โดยร่วมกับสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ก็เล็งขอจะเป็น
คล้ายกับที่เลี้ยงที่จะ take care องค์การท้องถิ่นให้มีความพร้อม เพราะฉะนั้นเกณฑ์การจัดสรรจะมีคล้าย ๆ
กับของทางกรมการปกครอง โดยที่คิด rate จะให้ ๓๐๐,๐๐๐ บาท เหมือนกันหมด ๖,๐๐๐ กว่าแห่ง
แล้วตัวที่เหลือจากนั้นก็จะมีเกณฑ์ ๓ กลุ่ม ด้านหลัง ปานกลาง ก้าวหน้า ตัว Indicator นี้
จะดูคล้ายกัน ผอ. สนองช่วยเสริมหนึ่งสัปดาห์ว่า ๕,๐๐๐ นี้ต่างกับ ๑๐,๐๐๐ อย่างไร

นายสนอง จันทนิมิต : ขออนุญาตท่านเลขฯ ชี้แจงว่า ในส่วนของการจัดสรรงบประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านบาท
เราขอไว้ว่าเป็นงบบริหารสำหรับสภาตำบล อบต. อำเภอและจังหวัด รวมทั้งส่วนกลางที่จะให้ติดตามประเมินผล
หรือเข้าประกวดคิดเค้นเราขอไว้แค่ ๖ เปอร์เซ็นต์ คือ ๑๐๐ ล้านบาท ส่วน ๔๔ ล้านบาทเราจัดไปให้
สภาตำบลและ อบต. ทั้งนี้หลักเกณฑ์การจัด

หลักเกณฑ์ที่ ๑ ที่เราใช้คือว่า สภาตำบลที่มีระดับความเจริญล้ำหลังมากจะได้เงินมาก แล้ว
ให้หน้าหนักตัวแปรตรงนี้ประมาณ ๓๐ - ๕๐ เปอร์เซ็นต์ โดยดูจากข้อมูล กชช. และ จปถ. คิดจาก
จำนวนหมู่บ้าน

อันที่ ๒ เราใช้หลักเกณฑ์ระดับรายได้ เราก็คิดไปว่า ถ้า อบต. ใหญ่เกิน ๓ ล้านบาท ก็ไม่
ควรจะให้ แต่ถ้าต่ำกว่า ๓ ล้านบาท ซึ่งมีรายได้น้อยยิ่งให้มาก

หลักเกณฑ์ที่ ๓ คือจำนวนครัวเรือน ถ้ามีมากให้มาก ถ้ามีน้อยก็ได้ลดหลั่นกันมา แต่ขั้นต่ำจะต้อง
ได้ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อรวม ๖ ตัวนี้แล้วจะต้องได้ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท และไม่เกิน
๑ ล้านบาท เพราะฉะนั้นตำบลขนาดใหญ่ จำนวนประชากรมากและล้ำหลังมากได้ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท

นายมานะ มหาสุวิระชัย : นี่คือในส่วน ๕,๐๐๐ ล้านบาท ที่นี้ใน ๕,๐๐๐ ล้านบาท มีอยู่
ก้อนหนึ่งที่เรียกว่า คพค. พิเศษ ประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท ๕๐๐ ล้านบาท แล้วตอนนี้เหลืออยู่ ๕๐๐ ล้านบาท
และที่ผมคิดใจก็คือ ประเด็น ๕๐๐ กว่าล้านบาทจะกันทำอย่างไร

นายสนอง จันทนิมิต : ผมขออนุญาต กราบเรียนชี้แจงว่า หลักของการพิเศษอันนี้ก็ถือว่า
เปิดโอกาสให้ท่าน ส.ส. ท่านจังหวัด อำเภอ ส่วนราชการ องค์การเอกชนต่าง ๆ เช่น สหกรณ์
อะไรต่าง ๆ จะขอได้ ทั้งนี้เมื่อการพิจารณาก็คือ พิจารณาตามลำดับที่เข้ามา เมื่อได้รับเข้ามาทาง
สำนักเลขาธิการก็จะตรวจสอบเบื้องต้น วงเงินต่าง ๆ ในหลักเกณฑ์ พื้นที่ดำเนินการ บางที่ก็สอบถาม

โดยมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน แล้วหมดไปเลยใช่ไหมครับ ไม่มีการพิจารณาอะไรพิเศษหรืออย่างไร หรือว่า
กันส่วนนี้พิจารณาพิเศษอีก มีหรือเปล่าครับ มีหรือไม่มีครับ ขอชี้แจง ๗ หน่อชนะครับ

นางดวงสมร วรฤทธิ : ขออนุญาตท่านประธาน

ประธาน : ขอเชิญท่านรองประธาน

นางดวงสมร วรฤทธิ : คือ ใน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท สำหรับปี ๒๕๕๐ ท่านอธิบดีกรมการปกครอง

ขอตกลงกับสำนักงานประมาณ ขอเบิกจ่ายเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป โดยที่ ๖,๐๐๐ กว่าหมื่น จีบกู้เป็น ๖ กลุ่ม
ท่านจะมี อบค. ๖ ชั้นของรายได้ อันนี้เป็นเปอร์เซ็นต์การจัดสรรนะคะ แล้วปีที่แล้วท่านขอตัด rate
ประมาณแห่งละ ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท จะมีงบบริหารด้วย เป็น ๖๖,๘๖๘ แห่ง โดยมีเกณฑ์การจัดสรร
สภาพคล่องกับ อบค. ทุกแห่ง ๒๕ เปอร์เซ็นต์ของ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท จะได้เท่ากันหมด คือประมาณ
๓๕๘,๐๐๐ กว่าล้านบาท จะได้เท่ากันก่อน แล้วก็เอา ๓๕ เปอร์เซ็นต์ที่เหลือตามพื้นที่ ตามรายได้
ตามกลุ่ม ของที่จะมีเกณฑ์การจัดสรร ที่เราได้คุยกับกรมการปกครอง

นายมานะ มหาสุวิระชัย : คือคุณดำเนินการให้ชัดเจนว่ามีที่มาที่ไปอย่างไรในแต่ละตำบล
ครบถ้วนหมด และของมหาดไทยก็ไม่ได้มีคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาเป็นพิเศษว่า โครงการของ
สภาพคล่องไม่มีไหมครับ ไม่มี ขนาด ๑๐,๐๐๐ ล้านบาทของมหาดไทยก็ยังสามารถที่จะตั้งเกณฑ์อย่าง
คุณดวงสมรได้คร่าวๆบ้างมา ก็มีบางส่วนเป็น คิด rate ๖๕ อีกส่วนหนึ่งก็เปลี่ยนแปลง แปรผันไปตาม
รายได้ ความขาดแคลน หรือสิทธิพื้นฐานของแต่ละตำบลจะไปหารลงตัวกันหมด ซึ่งตรงนั้นผมก็อาจจะ
ตั้งข้อสังเกตว่า ทำไมแล้วของ อบค. พิเศษซึ่งท่านเลขาธิการฯ เป็นประธานก็น่าจะมีเกณฑ์ลักษณะ
ไม่จำเป็นต้องเป็นแบบนี้ครับ แต่ว่าก็เป็นล็อกกันแบบนี้ซึ่งส่งผลถึงความชัดเจน ก็ที่น่าจะเป็นอย่างนั้น
ค่อนข้างจะลึกว่าไหมครับ

นายบุญชู วิสุมหาธ : ผมขอตอบตรงนี้ครับ แต่ว่าไม่มีหลักเกณฑ์ หลักเกณฑ์มีอยู่
ก็เอาไปอ่านเอาเองแล้วกัน รู้แค่เขาให้ไปแล้ว คืออย่างนั้นะครับ งบประมาณครั้งนี้ไม่มีที่ไหน
หรือกรับซึ่งกำหนดเวลา เพียงแต่ว่าฟังเข้าใจหรือเปล่า หรืออาจจะไม่เข้าใจ ก็ไม่แน่
ดอกเตอร์ไม่เข้าใจก็มีเฮอะอะหมด

นางดวงสมร วรฤทธิ : ขออนุญาตนะค่ะ ท่านเลขาฯ ก็มีเกณฑ์ชัดเจนอยู่

นายบุญชู วิสุมหาธ : มีเกณฑ์ชัดเจนในนั้น

นางดวงสมร วรฤทธิ : อย่างคิด rate ค่ากว่านี้จะได้ ๓๐๐,๐๐๐ บาทหมด แล้วในส่วน
ที่เหลืออีก ๑,๐๐๐ ล้านบาท จะมีตัวแปรเหมือนกัน อย่าง ๕,๐๐๐ ล้านบาทของท่านเลขาฯ จะมี
ข้อมูล กชช. จปท. แปรผกผันคิด ๕๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วก็จะแบ่งระดับอีก ๓ ระดับ คือการพิจารณาด้วหลัง
ปานกลาง ก้าวหน้าจะมีเหมือนกัน ในรายละเอียดการคิดจะมีเหมือนกัน แต่ว่าวัตถุประสงค์ของ
๕,๐๐๐ ล้านบาท กับ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาทไม่เหมือนกัน

ประธาน : ช่วยกรุณาชี้ให้ชัดเจน วิธีปฏิบัติที่สำนักงานประมาณได้อนุมัติเงินในยอด ๕,๐๐๐ ล้าน

เพราะฉะนั้นการอนุมัติเงินครั้งนี้ เราถือได้ว่าเป็นการกระตุ้น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่วนเรื่องที่ใครขอมา ก็ขอเข้ามาตามแบบฟอร์มที่ให้ไปแล้ว ก็ระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในนั้นมีไว้ชัดเจนก็ขอเขามาฉบับนี้เอง ตอบได้ว่า ยังไม่เคยอนุมัติเลยช่วงนี้ละครับ

ประธาน : ผมขอความกรุณา คือ ตอนที่ผมเข้าใจว่าระเบียบนี้รัฐอยู่แล้วใช้ไหมครับ นี่จะถามว่าปี ๒๕๕๐ งบประมาณทั้งสิ้น งบกลางเท่าไร และงบกรมการปกครองเท่าไร งบกลาง ๕,๐๐๐ ล้านบาท มีอยู่แล้ว งบกรมการปกครองในงบประมาณ ถามทางสำนักงบประมาณก่อน ทางสำนักงบประมาณครับ ที่จะจัดสรรเกี่ยวกับเรื่อง งบ อบค. อย่างไร

นางดวงสมร วรฤทธิ : ขออนุญาตชี้แจงนะคะ เรามีของโครงการพัฒนาตำบลในงบกลาง ๕,๐๐๐ ล้านบาท แล้วเงินอุดหนุนที่กรมการปกครองอีก ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท

ประธาน : ตอนที่การใช้จ่าย ตั้งแต่เริ่มดำเนินการเมื่องบประมาณได้ประกาศใช้แล้วในปี ๒๕๕๐ ใช้จ่ายไปแล้วจำนวนที่โครงการ พอที่จะได้รายละเอียดไหมครับว่า แต่ละโครงการทางสำนักงบประมาณ พอที่จะส่งให้คณะกรรมการพิจารณาได้ไหมครับ เพราะเราจะต้องทำเสนอต่อไปว่า ใครตั้งแต่ต้นมาจนถึงขณะนี้ เป็นขอวงเงินเท่าไร เช่น ทาง อบค. ที่ได้ใช้จ่ายไปแล้วในกรมการปกครอง ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ใช้ไปเท่าไร

นายบุญซ่ง วิสมหมาย : ผมถือโอกาสตอบแทนเรียนนะคะ ผมค่อนข้างที่จะจำได้เมื่อวานนี้เอง ประชุมไปชงทุก ๆ โครงการทั้งหมดประมาณ ๓๐ กว่าจังหวัด ที่เข้ามาแล้วนะคะ ปรากฏว่าทั้งหมด ๓๐,๐๐๐ โครงการ และได้ดำเนินการไปแล้ว จะเหลืออีก ๕๐ กว่าจังหวัดนั้น จะทำเสนอให้ภายในสิ้นเดือนนี้ โครงการที่ทางสภาตำบลรับผิดชอบอยู่

ประธาน : ขอความกรุณาเข้ามาเพื่อจะได้

นายบุญซ่ง วิสมหมาย : ก็อันนั้นนอกเหนือจากที่ถามนะคะ บังเอิญจำได้ก็เลยตอบ

ประธาน : พอดี เข้าสู่คณะกรรมการนโธบายคิคาตมาฯ เราจะติดตามและเพื่อเสนอผลเพื่อรายงานให้สภาทราบ คือต่อเนื่องนะคะในเรื่องนี้

นายบุญซ่ง วิสมหมาย : ความจริงผมตอบดำเนินเข้าไปในกระทรวงอื่นเขาด้วย

ประธาน : ก็ไม่เป็นไรครับ ท่านเป็นหลัก

นายบุญซ่ง วิสมหมาย : ไม่ครับ กระทรวงมหาดไทย ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ไม่ได้เกี่ยวกับ อบค. ไม่ได้เกี่ยวกับ

ประธาน : คือ ตัวแทนมาแล้วในกรมการปกครอง เชิญท่านครับ

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ผมขอชื่นชมหนึ่งนะคะท่านประธาน ยังไม่ค่อยมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้เท่าที่ควร กระทรวงมหาดไทย ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท หมายความว่า ได้จัดสรรตามตำบลต่าง ๆ

เพราะฉะนั้น อบค. นิเทศครั้งนี้ซึ่งคุณอยู่มีนโธคณกรรมการหลายฝ่าย ก็อยู่ในลักษณะเดียวกับโครงการอื่น จะมาบอกว่าครั้งนี้จำเป็นกว่าทำไมไม่ให้ และครั้งนี้ไม่จำเป็นทำไมถึงได้ อันนี้คงจะตอบชัดเจนไม่ได้ ในการปฏิบัติเขาทำอย่างนี้ เราก็ทำไปอย่างนี้

ประธาน : ท่านเลขาธิการครับ คือ ผู้เสนอผู้คิดนี้เขามีความประสงค์ว่า ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณในโครงการ หลักมีเท่านี้เอง เพราะว่าตอนนี้ท่านก็ได้ชี้แจง มีเอกสาร หลักฐานประกอบแล้ว ที่หลักใหญ่มีอยู่ว่า เมื่อมีระเบียบก็ต้องไปตามระเบียบ ส่วนนอกเหนือ ผมว่าท่านพูดไม่ได้แน่ครับ คืออย่าพูดสิว่า ท่านมานะก็รู้อยู่แล้ว

นายมานะ มหาสุวิระชัย : หมายความว่าอย่างไรครับท่านประธาน ผมว่าจะต้องอาศัยประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถท่านประธาน เพราะว่าท่านก็เข้าช่องมาตรฐานนี้ หมายความว่า ลักษณะอย่างนี้ก็คือว่าผมอยากให้คณะกรรมการติดตามงบประมาณฯ ได้พิจารณาเพราะว่าค่าชี้แจงครั้งนี้ ถูกต้องครับ ผมไม่ได้หมายความว่าต้องเปื้อน ๆ อย่างนี้ แต่ว่าต้องมีหลักเกณฑ์ที่สามารถอธิบายได้ชัดเจนพอสมควร เหมือนกับงบที่ท่านเลขาฯ บอกว่าแบบของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ จัดสรรก็ว่ากันไปตาม ซึ่งไม่ใช่แน่ครับจริง ๆ เรามีหลักเกณฑ์ จริง ๆ เรามีหลักเกณฑ์อยู่ ไม่ใช่ไม่มี เหมือนกับ รพช. นี้เขาจะทำหนังสือมาถามในส่วนที่ทางจังหวัดจะของบประมาณในส่วนที่ ส.ส. แต่ละคนขอ เขาก็ต้องจัดสรรว่า โอ.เค. เขาก็บอกว่า ความจำเป็นมีกันทั่วทุกที่ละครับ เพียงแต่ว่าเพียงจำกัด แบ่งเฉลี่ยกันไป เรื่องนี้ผมได้กราบเรียนถามท่านนายกรัฐมนตรี หลเอก ชวลิต ทำกันอย่างไร ท่านบอกว่า ครองนี้ต้องกระจายกันทั่ว ท่านบอกว่าหลักเกณฑ์ของท่าน คือกระจายให้ทั่วถึง ท่านบอกว่าทุกคนขอมากก็ต้องมีการกระจายให้ทั่วถึง แต่ที่ผมได้เรียนถามท่านเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ในฐานะที่เป็น ส.ส. จังหวัดเดียวก่อนหน้านี้เป็นอย่างไร ท่านบอกว่า

ประธาน : ท่าน เป็นผู้รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรงครับ

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ใช่ครับ ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ผมก็ถามว่าเป็นอย่างไร ท่านก็บอกว่า มีข้อพิจารณา แต่ที่ผมยังไม่ค่อยกระจ่างและผมอยากจะได้เรียนถามว่า หลังจากที่คณะกรรมการชุดนี้ชุดใหม่เข้าไปดูแลงบประมาณในส่วนนี้ ได้มีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณก่อนนี้ไปแล้วบ้างหรือยัง

นายบุษยง วิสุมหาธ : ผมตอบได้เฉพาะครับ เงินจำนวน ๕๐๐ กว่าล้านบาทที่เหลืออยู่ ยังไม่ได้โอนมัติเลยแม้แต่โครงการเดียว แล้วขอเรียนชี้แจงที่ประชุมเพิ่มเติมครับ เมื่อวานนี้ประชุมเป็นครั้งที่ ๒ วัตถุประสงค์การประกวดใครแต่ละภาค รางวัลที่ ๑ ได้ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ๕๐๐,๐๐๐ บาท ๓๐๐,๐๐๐ บาท โครงการ ๔,๐๐๐ ล้านบาท ทั้งของกระทรวงมหาดไทยด้วย จากเดิมที่ให้รางวัลไปภาคละ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท เราก็มาปรับใหม่เพราะ ๔ ภาคน้อยไป เป็นการจูงใจเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการที่จะพัฒนาท้องถิ่นของเขา ก็เลยแบ่งเป็น ๔ ภาค จากงบประมาณที่เราอนุมัติไปแล้ว ๒ ล้านบาท ก็ปรับเป็น ๑๐,๕๐๐,๐๐๐ บาท รางวัลเพิ่มมากขึ้น ทางภาคใต้ ใต้ตอนล่าง ตอนบน อีสานตอนล่าง ตอนเหนือ ตอนใต้ ภาคเหนือก็เหมือนกัน ส่วนภาคกลางก็มี ๓ รวมเบ็ดเสร็จทั้งหมด ๔ เขตด้วยกัน จัดเป็นภาค

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

เราจัดสรรตั้งนี้ว่า ค่าบลหนึ่งต่ำสุดโดยวางไว้แล้ว ๘๐๐,๐๐๐ บาท แต่ทั้งนี้ก็ไม่เกิน ๑ ล้านบาท ฉะนั้นเฉลี่ยแล้วค่าบลหนึ่งจะได้ประมาณทั้ง ๒ ฝ่าย จากกระทรวงมหาดไทย และสำนักนายกฯ ประมาณ ๒ ล้านบาท ส่วนที่เหลืออีก ๔๐๐ ล้านบาทนั้นเป็นโครงการที่เอาไว้มีความจำเป็นเพื่อเหลือเผื่อขาด แต่เนื่องจากว่า ๔พณฯ นายกรัฐมนตรี เมื่อครั้งที่แล้ว ซึ่งท่านมีภารกิจไม่ว่าจะเป็นโครงการพระราชดำริ โครงการเร่งด่วน กิจวาทกรรมของโครงการ พอมาแล้วเห็นว่าพอมิตีจะเจียดจ่ายให้หน่วยงานอื่น ๆ ได้บ้าง ไม่ว่าจะมาจากสภาตำบล สภาอำเภอ หรือสภาจังหวัด หรือหน่วยงานอื่น หรือแม้กระทั่ง ส.ส. ก็ให้ขอเข้ามาตามกฎเกณฑ์ที่ท่านวางไว้ แล้วกฎเกณฑ์ตรงนี้ ในเล่มนั้นมีอยู่ ถ้าท่านได้อ่านท่านก็คงพอจะรู้ แต่ อกยต. ๒ ที่เจอื่นก็มีอยู่ เมื่อท่านต้องการจะได้โครงการตรงนี้ท่านก็ขอเข้ามา ก็เสนอเข้ามาตามขั้นตอน เราก็จะพิจารณาตามระเบียบ ตามหลักเกณฑ์ที่เราได้วางเอาไว้ นี่คือหลักการในการปฏิบัติ ส่วนที่บอกว่าเงินมีอยู่จำกัดตรงนี้ จะว่าโครงการ ๑,๐๐๐ โครงการ หรืออีก ๔๐๐ โครงการอาจจะดีกว่าหรือไม่นั้น ไม่มีคณะกรรมการชุดไหนครับที่สามารถจะ คำนึงการให้บริสุทธิ์ยุติธรรมร้อยเปอร์เซ็นต์ ผมไม่เชื่อ จะเร่งด่วนหรือไม่เร่งด่วน ผมก็ไม่สามารถจะตัดสินได้ว่าอะไรที่เร่งด่วนหรือไม่เร่งด่วน แต่เราก็ทำมาในลักษณะนี้มาโดยตลอดทุกหน่วยงาน -----

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

ประธาน : เชิญครับ

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ผมเข้าใจ ผมเรียนแล้วว่าผมเข้าใจว่า
งบบังคับแล้วไม่ได้บอกว่า เขาขอมาแล้วต้องได้หรือไม่ได้อย่างไร แล้วผมขอเรียนว่า
ผมเชื่อมั่นเลยว่า ตอนนี้มีตัวแทนของสำนักงานงบประมาณนี้ ผมเชื่อมั่นว่าการจัดสรร
งบประมาณของกระทรวงต่าง ๆ เขามีหลักเกณฑ์เหมือนกัน ไม่ใช่คิดว่าขอเข้ามา
ร้อยชิ้น แล้วก็เงินอยู่ ๑๐ ชิ้นแล้วจะพิจารณาให้ ๑๐ ชิ้นก็ต้องพิจารณา ๑๐ ชิ้น แต่ว่า
การที่จะให้ ๑๐ ชิ้นนั้นมันมีเกณฑ์การพิจารณาให้เบื้องต้นว่า ต้องมี บริหารเงินของ
ประเทศชาติขนาดล้าน ๆ บาท เป็นต้นว่าเขาพิจารณาว่าจะต้องกระจาย อย่าง
กรมทางหลวง หรือกรมโยธาฯ รพช. นี้จะต้องกระจายงบในการลงจังหวัดต่าง ๆ
โดยสัดส่วนกันอย่างไร เขาอาจจะคิดจากประมวลประชากร คิดจากความขาดแคลน
ในเรื่องของสาธารณูปโภค เช่น เรื่องถนน จังหวัดนี้ขาดแคลนมากอาจจะให้มากขึ้น
มาหน่อย เขาก็มีเกณฑ์การคิด โอนจากความขาดแคลน จากความเหมาะสมอะไรต่าง ๆ
มี ผมเชื่อว่ามันมี เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็ถึงความชัดเจนในระดับหนึ่ง แต่ไม่ได้หมายความว่า
จังหวัดนี้ขอไป ๑๐๐ โครงการแล้วจะได้ ๑๐๐ โครงการอย่างนี้ไม่ใช่ ก็โดยสัดส่วน
แล้วทั่วประเทศ จังหวัดนี้ อย่างเช่นจังหวัดศรีสะเกษ งบของกรมโยธาฯ มีอยู่
๑๐๐ ส่วน อาจจะได้สัก ๒ ส่วน ๓ ส่วน ก็ว่ากันไป ๒ ส่วน ๓ ส่วนในส่วนที่
จังหวัดศรีสะเกษ หรือจังหวัดสุพรรณบุรีควรจะได้ ก็มีเกณฑ์ตรงนี้ เพราะฉะนั้น
ในลักษณะแบบนี้บ อคต. พิเศษ ก็น่าจะล็อกกันได้เหมือนกัน ไม่ใช่ว่าจะไปให้
เพราะผมไม่เชื่อเด็ดขาดว่าคณะกรรมการที่นี้พิจารณาอยู่ในทำเนียบรัฐบาลนี้จะรู้
ได้อย่างไรว่า ขอมาเหมือนกันทุกโครงการ ถนนคอนกรีตในหมู่บ้านทั่วประเทศ
สมมติว่าขอมา ๑,๐๐๐ โครงการ แล้วท่านสามารถจัดสรรได้เพียง ๑๐๐ โครงการ
สมมุตินะครับ แล้วท่านจะไปรู้ได้อย่างไรว่า ๑๐๐ โครงการที่ท่านจะให้ดีกว่า
๙๐๐ โครงการที่ไม่ได้ทำอะไร เพราะฉะนั้นจะต้องมีเกณฑ์อะไรสักเกณฑ์หนึ่ง
เหมือนกันในการที่จะสับเปลี่ยนตรงนี้ ควรจะเป็นอย่างไร

นายบุญชู วิสมหมาย : ท่านประธานครับ ผมอาจจะกราบเรียนว่า
งบ อคต. เส้นทางกระทรวงมหาดไทยได้ไป ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ก็กระจายไปทั่ว
๖,๐๐๐ - ๗,๐๐๐ แห่ง ก็จะตกประมาณตำบลละประมาณ ๑,๓๐๐,๐๐๐ เศษ
แต่ในสัดส่วนของสำนักงานฯ ที่ดูแลอยู่นั้น อีก ๕,๐๐๐ ล้านบาท เรากระจาย
ไปให้สภาตำบลทุกตำบลอีก ๕,๐๐๐ ล้านบาท ในจำนวน ๕,๐๐๐ ล้านบาทนั้น

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

ส.ส. ฝ่ายรัฐบาลฝ่ายเดียว ไม่จริงครับ อันนี้ขออภัย ท่านอาจจะกลางแกลงใจ
ผมตอบล่วงหน้าได้เลย ขอมา เข้าหลักเกณฑ์เราก็ให้ จะอยู่ในดุลพิจารณาหรือเปล่า
ผมว่ากระทรวงไหนก็คิดแบบนี้เหมือน ๆ กันครับ

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ผมยังไม่ได้พูดว่าเป็นฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาล
เพียงแต่ผมอยากจะขอความชัดเจน เพราะว่าที่ท่านเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ชี้แจง
มานี้ ผมคิดว่าอาจจะเป็นการชี้แจงเหมือนกับเป็นการภายใน แต่ค่อนข้างที่จะเหมือนกับ
ว่าใช้ความรู้สึกในการพิจารณา ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ ผมเชื่อมั่นว่าในกรอบแบบนี้
ค่าชอาก็คงคล้าย ๆ กันทั่วประเทศ เพราะว่าค่าชอก็คือเป็นกรอบทั่ว ๆ ไปว่า โอเค
จังหวัดนี้ขอให้สภาตำบลนี้ ก็ขอลักษณะคล้าย ๆ กัน ถนนคอนกรีต ทีนี้แล้วผมอยากจะ
ทราบว่า แล้วกรรมการพิจารณาบอกว่าพิจารณา พิจารณาอะไรว่าจะต้องเป็นค่าชอ
ของจังหวัดนี้ เฉพาะในตำบลนี้ แล้วซึ่งก็เหมือนกับตำบลอื่น ๆ ทั่ว ๆ ไป เพราะฉะนั้น
ถ้าบอกว่าพิจารณานี้ ผมอยากจะฟังคำที่ชัดเจนกว่านี้ว่า เอาหลักเกณฑ์อะไรในการ
พิจารณา

นายบุญชง วิสมหมาส : ผมขอตอบว่า สำนักงานงบประมาณ ไม่ว่าจะ เป็น
กระทรวง ทบวง กรมไหนก็ตามที่ขอเข้ามาคงจะไม่ได้ผล ขอเข้ามามากมาย เขาก็
ดูความเหมาะสมปรับไปเพื่อให้อยู่ในงบประมาณที่มีอยู่ ลักษณะเดียวกันครับ กระทรวง
ต่าง ๆ ก็เช่นเดียวกัน เราของงบประมาณไปไม่ว่าจะ เป็นกรมชลประทาน รพช.
กรมทางหลวง ก็ยื่นถามคืนว่า หลักเกณฑ์ที่เขาวางไว้แล้วนั้น เราสามารถที่จะขอได้
ทุกท่านหรือเปล่า ผมตอบได้เลยว่า ไม่ได้ เพราะว่าเงินงบประมาณที่มีอยู่ เขาคงจะ
ให้ไม่ได้ แต่ขอเดี๋ยวกันถ้าเป็นโครงการที่เขาดำเนินการมา เมื่อเข้าไปสู่ถึงตรงนั้น
มันก็อาจจะได้ แต่ถ้าไม่ได้ดำเนินการมาตามขั้นตอนก็อาจจะลำบากนิดหน่อย แบบฟอร์ม
อะไรต่าง ๆ นี้นะครับ การขออสังคืนะครับ บางหน่วยงานไม่มีแบบฟอร์มให้เราขอ
แต่ตรงนี้เขาจัดไว้ผมค่อนข้างจะดีใจที่ว่า ภายใต้อาการบริหารของท่านนายกฯ บริหาร
ที่ทำมาครั้งที่แล้ว จริง ๆ แล้วจัดสรรตรงนี้ท่านก็เอาไว้สำหรับแก้ปัญหา โดยเฉพาะ
เรื่องโครงการพระราชดำริ ที่เป็นโครงการเร่งด่วนตรงนี้จะมากกว่า แต่ในขณะเดียวกัน
ก็เห็นว่า ส.ส. มีความจำเป็นบางท่าน ขอเข้ามาท่านก็อนุมัติให้ ไม่ว่าจะ เป็นฝ่ายรัฐบาล
หรือฝ่ายค้าน เพราะฉะนั้นเราก็ดำเนินการ ถ้าหากว่าหลักเกณฑ์ชัดเจนนี้ผมว่า กระทรวง
ไหนก็คงจะไม่มี เราต้องทำให้ตายตัว ถ้าขอมาอย่างนี้ต้องได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ คงจะ
ไม่ใช่อย่างนั้นนะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

ใหญ่ คือท่านเลขาธิการฯ ก็ต้องเอาแนวทางนั้น เพราะว่าทางจังหวัดอนุมัติมาแล้ว
ไม่ได้เขียนมาลอย ๆ ผมว่าระเบียบก็มีอยู่ชัดแล้ว

นายบุญชู วิสมหมาย : ผมขอเรียนชี้แจงเพิ่มเติมว่า ผมจะเอาเรื่อง
ที่ผ่านมา หลักเกณฑ์ทั้งหมดเกิดขึ้นในสมัยท่านนายกฯ บรรหาร แล้วเดี๋ยวนี้เราก็
ดำเนินการตามตรงนั้นอยู่ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมอะไรเลยครับ จะเห็นได้ว่า
ในช่วงที่เดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๙ ในสัดส่วนตรงนั้นท่านขอมารวม
ทั้งหมด ๕ ครั้งด้วยกัน ในจำนวน ๕๒๙ โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๖๗ ล้านบาท
หรือ ๓๖๘ ล้านบาท อาจจะกราบเรียนที่ประชุมว่า งบตรงนี้บางงบไปลงในเขต
สุขาภิบาล ซึ่งเป็นเรื่องต้องห้าม เมื่อผมเข้ามาดำเนินการแทน ผมก็แจ้งไปทาง
จังหวัดว่าขอให้ปรับใหม่เสีย ให้อยู่นอกเขตสุขาภิบาล เพื่อจะปฏิบัติให้ถูกต้องไม่มี
โครงการไหนที่ในครั้งนั้นอนุมัติไปแล้ว เราจะปฏิเสธไม่ดำเนินการไม่มีครับ เรือน
ยืนยันว่า ๕๒๙ โครงการอนุมัติเรียบร้อยหมดครับ เพียงแต่ขอให้แจ้งเท่านั้นเอง
เพราะฉะนั้นผมอยากจะกราบเรียนต่อไปว่า โครงการ อคบต. พิเศษ จริง ๆ แล้ว
ไม่ใช่โครงการที่จะให้จัดสรรปันส่วนสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ก็ เป็น
โครงการที่ทุกคนสามารถที่จะเสนอเข้ามาได้ ไม่ว่าจะระดับจังหวัด ไม่ว่าจะ เป็น
องค์กรไหนนะครับ ซึ่งเป็นของรัฐบาลก็สามารถที่จะขอมาได้ ถ้าตรงนี้เรามี
งบประมาณเพียงพอเราก็จะอนุมัติ ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ แต่ถ้างบประมาณซึ่งเรามี
อยู่ประมาณ ๕๐๐ กว่าล้านบาท จะจัดสรรได้แค่ไหน ผมก็อยากจะให้ท่านพิจารณา
เองว่า ถ้าท่านเข้ามาดำเนินการเองแล้ว งบที่มีอยู่น้อยนิดนี้มันจะได้ไหม เป้าหมาย
ที่ชัดเจนก็คือโครงการ ก็หมายถึงว่า โครงการที่ให้ ส.ส. คือ ๑๕ บวก ๕
ซึ่งอันนี้ทุกท่านได้จัดสรรปันส่วนตามที่ เขากำหนดไปนั้นแน่นอน แต่ตรงนี้ผมถึงได้
เรียนว่า เหมือนกับโครงการทั่วไปของกรมต่าง ๆ ซึ่งก็มีจำนวนจำกัด ถ้าขอ
เข้ามามาก ไม่ทราบว่าจะเอาเงินที่ไหนอนุมัติให้ เราก็ดูตามความเหมาะสม
ความเหมาะสมนั้นทุกคนก็สามารถที่จะชี้ได้ว่า ผมว่าตรงนี้เหมาะสมกว่า แต่คณะ
ของเราอาจจะมองว่าตรงนี้เหมาะสมกว่าก็ได้ คือไม่ได้อยู่ในดุลพินิจของเรา
แต่เราก็ไม่ได้หมายความว่า ฝ่ายค้านจะไม่ได้ ไม่จริงครับ ช่วงสมัยที่ท่านนายกฯ บรรหาร
ดำเนินการอยู่นั้น ใครที่มีความจำเป็น มาท่านก็อนุมัติ อันนี้ก็ลักษณะเดียวกันครับ ถ้าเข้า
มาแล้วเหมาะสมเราก็พิจารณาให้เหมือนกัน ไม่ได้หมายความว่าเรากันไว้เฉพาะส่วน

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ก็เท่าที่ชี้แจง ผมก็พอจะมองเห็นว่า ลักษณะของกรอบ ของการทำเป็นอย่างไรก็เขียนไว้กว้าง ๆ รู้สึกกว้างตามที่ท่านเลขาคได้ชี้แจง ทั้งนี้ประเด็นผมก็เชื่อว่า ลักษณะแบบนี้ก็เป็นของโครงการพัฒนาตำบลที่ทั่ว ๆ ไป แล้วก็น่าจะมีคำร้องขอเข้ามามากพอสมควร มากกว่างบที่ได้ ทั้งนี้ผมอยากจะเรียนถามว่า แล้วคณะกรรมการที่พิจารณานี้ ใช้เกณฑ์อะไรในการที่จะชี้ว่า โครงการไหนได้ โครงการไหนไม่ได้ มีหลักการการกระจายหลักการพิจารณาตรงนี้อย่างไรครับ

นายบุญชง วิสมหมาย : ผมขอตอบครับ ลักษณะโครงการ อคบต. พิเศษ ก็คงจะเหมือนลักษณะของกรมโยธาฯ เหมือนกรมชลประทาน เหมือนเร่งรัดพัฒนาชนบท ที่ว่าไปที่เขาดำเนินการอยู่ หลักเกณฑ์ผมมั่นใจว่าทุกกรม ทุกกระทรวง ทุกทบวง ก็ลักษณะคล้าย ๆ กัน ไม่มีอะไรที่เป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอนหรือไฮเปอร์เซ็นด์ว่า ตรงนั้นจะได้ก่อน ตรงนั้นจะได้ทีหลัง หรือตรงนั้นจะไม่สามารถอนุมัติได้ หรือจะอนุมัติได้ ลักษณะเช่นเดียวกัน ในฐานะที่ผมเองก็เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เคยของบไปหลาย ๆ กรม ก็อยู่ที่ความกรุณา เขามากกว่า การที่กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนว่า อันนั้นต้องได้ อันนี้ไม่ได้ ไม่เหมือนงบประมาณกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ซึ่งเน้นในเรื่องอุตสาหกรรม อันนั้นเป้าหมายชัดเจน แต่บางเป้าหมายที่ไม่ชัดเจน ก็อยู่ที่ว่าเขาจะให้เราหรือไม่ ผมว่าจะอยู่ตรงนั้นมากกว่า เพราะว่าคงจะไม่มีหลักเกณฑ์อะไรที่ตายตัวว่า พรรคขอมาในลักษณะนั้นต้องได้แน่นอน และอีกลักษณะหนึ่งอาจจะไม่ได้แน่นอนอะไรอย่างนี้ มันก็คงจะชี้ชัดลงไปไม่ได้ครับ

นายมานะ มหาสุวิระชัย : ผมเข้าใจครับ ก็คือว่าไม่มีอะไรที่จะไปการันตีว่าขอไปแล้ว ลักษณะอย่างนี้จะต้องได้หรือไม่ได้ เพราะว่ามันเป็นเรื่องที่เขาใจกันโดยทั่วไปอยู่แล้วว่า งบประมาณมีไม่พอ แต่ที่นี้การที่จะคณะกรรมการจะชี้ว่า มันจะต้องมีหลักเกณฑ์ ผมเชื่อว่ามันจะต้องมีหลักเกณฑ์ เพราะถ้าเกิดว่า กรรมการบริหารงานแบบนี้ ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะเหมาะสม เพราะว่าเงินงบประมาณจำนวนนี้ไม่ใช่เงินจำนวนน้อย ๆ เลอ คือท่านเลขาค พุคลักษณะท่านเองว่า ขึ้นอยู่กับความกรุณาของคณะกรรมการว่าจะให้ใครหรือไม่ให้

ประธาน : คืออย่างนี้ ผมขอความกรุณา คือระเบียบก็มี คือหมายความว่า อคบต. ระดับจังหวัดจะต้องมีคณะกรรมการชั้น ๑๒ คนตามระเบียบ ๑๒ คนก็ประกอบไปด้วยประธาน คือรองผู้ว่าราชการจังหวัด และก็มีส่วน ผมอยากจะให้ท่านดูให้ชัด และถ้าทางจังหวัด เขามีมติมาแล้ว ผมว่าทางคณะกรรมการ อคบต. ระดับตัว อคบต.

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ก็ประเด็นเรื่องโครงการ ยกตัวอย่าง
โครงการที่ท่านชี้แจงว่ามีความจำเป็นเร่งด่วน ยกตัวอย่าง เป็นต้นว่า ลักษณะอย่างไร
คือความจำเป็นเร่งด่วน

นายสนอง จันทนิทร : ปีที่แล้วในช่วงปี ๒๕๓๙ ก็เป็นเหตุการณ์ที่มีน้ำท่วม
ใหญ่ อันนั้นลักษณะโครงการที่ท่าน ส.ส. ร่วมเสนอโครงการเป็นส่วนใหญ่ ก็คงเป็น
เรื่องของการซ่อมถนน และลอกคูคลองต่าง ๆ เรื่องปรับปรุงถนน

นายมานะ มหาสุวีระชัย : โครงการทำถนนคอนกรีตในหมู่บ้าน ถือว่า
เป็นโครงการจำเป็นเร่งด่วนหรือไม่ครับ

นายบุญชู วิสมหมาย : ผมขอตอบว่า จะว่าด่วนก็ด่วน จะว่าไม่ด่วนก็
ไม่ด่วน ก็อยู่ที่ความจำเป็นที่เราเห็นว่าตรงนั้นน่าจะเหมาะที่จะให้เขาทำ ก็ดำเนินการ
ไปเลย เอกสารหน้าที่ ๕ ท่านเปิด ลักษณะและวิธีดำเนินการพัฒนาตำบล
เปิดไปประมาณแผ่นที่ ๕ เขาจะเขียนไว้ชัดเจนว่า โครงการที่หน่วยงานดำเนินการ
เช่นอนุมัติให้งบโครงการพัฒนาตำบลปี ๒๕๕๐ จะต้องมึลักษณะดังต่อไปนี้

๑. เป็นโครงการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของท้องถิ่น และบรรจุอยู่ใน
ในแผนพัฒนาตำบลประจำปี ๒๕๕๐ นั้นหมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบล และสภาตำบล
๒. เป็นโครงการที่ทำเสร็จสิ้นได้ทั้งโครงการและเบิกจ่ายเงินได้แล้วเสร็จ
ภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๐ และเป็นโครงการที่ไม่ผูกพันงบประมาณในปีต่อไป และ
เป็นโครงการที่อยู่ในแผนงานของหน่วยราชการอื่น ๆ ที่กำลังดำเนินการอยู่ อันนี้โดย
ทั่วไปครับ

๓. เป็นโครงการที่มีความมั่นคงถาวรและสามารถใช้ประโยชน์ต่อชุมชน
รวม ๓ ด้าน ประกอบด้วย ด้านน้ำกินน้ำใช้ เพื่อการเกษตร เพื่อพัฒนาภูมิอาชีพ
อะไรต่าง ๆ สาธารณประโยชน์ อาจจะเป็นการฟื้นฟู และสาธารณประโยชน์ที่เสียหาย
จากภัยน้ำท่วม เป็นกรณีพิเศษ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาองค์กร
ท้องถิ่น โครงการพัฒนาระหว่างตำบลหรือ อคบต. นั่นคือเป็นโครงการที่จะทำได้ครับ

ส่วนวิธีการดำเนินงานก็อาจจะเขียนชี้แจงครับ ตาม อคบต. ๒ ว่า
อย่างน้อยที่สุดก็ต้องให้ประธานสภาตำบลหรือประธานองค์การบริหารส่วนตำบลลงนาม
ก็จะมีช่องให้ลง เสร็จแล้วเลขานุการก็ไปลงนามด้วย ก็ไปดำเนินการเสนอผ่านมาทาง
พัฒนาชุมชน อำเภอ ผ่านอำเภอ และผ่านจังหวัด มาถึงคณะอนุกรรมการโครงการ
พัฒนาตำบล เพื่อที่พิจารณาเสนอท่านนายกฯ พิจารณาเห็นชอบ แล้วก็ส่งการไป
นั่นคืออัตราคร่าว ๆ ที่ผ่านมา มีอะไรสงสัยก็ถามมาได้เลยนะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

โดยในแนวเดิม และท่านนายกรัฐมนตรีบริหาร ได้เห็นชอบเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๓๙ ในช่วงนั้นก็ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ตามที่ท่าน ส.ส. มานะ ได้ขอให้ชี้แจงว่า หลักเกณฑ์ที่เรากำหนดขณะนั้นก็คือ โครงการที่เสนออยู่ในกรอบนโยบายที่ได้กำหนดไว้ ตามที่คณะอนุกรรมาธิการเห็นชอบก็คือ เป็นโครงการตามความจำเป็นเร่งด่วน เป็นโครงการตัวอย่าง หรือเป็นโครงการในพื้นที่พิเศษ

ประเด็นที่ ๒ ก็คือ โครงการนั้นจะต้องไม่ขัดกับระเบียบที่เป็นข้อห้าม กับโครงการพัฒนาตำบลอย่างมาก เช่น ไปทำในพื้นที่เทศบาล หรือสุขาภิบาล ซึ่งกรณีถ้าจำเป็นจริง ๆ จะต้องให้นายกฯ หรือผู้ที่นายกฯ มอบหมายเป็นผู้อนุมัติ

ประเด็นที่ ๓ ก็คือจะพิจารณาในเรื่องของราคามาตรฐาน หรือราคากลาง

ประเด็นที่ ๔ คณะอนุกรรมาธิการก็เห็นว่า น่าจะให้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ให้ความเห็นชอบโครงการประเภทนี้

ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน ก็ได้มีการอนุมัติโครงการประเภทนี้ ไป ๕ ครั้ง สำหรับ ๕๑ จังหวัด แล้วก็ ๒๒๐ ตำบลเป็นเงิน ๓๒๘ ล้านบาท ขณะนี้ งบประมาณนี้ก็ยังไม่เหลืออยู่ประมาณ ๕๐๐ กว่าล้านบาท ในหลักการที่เกิดขึ้นมาใหม่ ในปี ๒๕๓๙ และปี ๒๕๔๐ ในช่วง ๓ เดือนแรก ก็ได้มีการเปิดโอกาสให้ท่าน ส.ส. ได้ร่วมเสนอโครงการกับสภาตำบล หรือ อคต. หลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นมานั้น ก็คือ ท่าน ส.ส. จะต้องใช้แบบฟอร์มของโครงการพัฒนาตำบล คือ อคต. ๒ และอย่างน้อยที่สุดจะต้องให้ประ^{ทับ}สภาตำบล หรือ อคต. ลงนามในแบบฟอร์มนั้นรับรองมา ส่วนวิธีการ เสนอนั้นจะเสนอผ่านทางจังหวัด อำเภอ หรือเสนอโดยตรงมาที่ท่านเลขาธิการนายกฯ ประธาน อคต. หรือท่านนายกรัฐมนตรีก็ได้ อันนี้ก็ เป็นวิธีการที่เกิดขึ้นใหม่

นายบุญชูชง วิสุมหาญ : ขอโทษครับ ผมขอเสริมนิดหนึ่ง ดูที่เอกสารหน้าที่ ๕ แบบฟอร์ม อคต. ๒

ประธาน : เชิญครับ

นายสนอง จันทนิทร : เท่าที่ผ่านมาได้มีการจัดสรรงบประมาณ อย่างปี ที่แล้ว ปี ๒๕๓๙ ในส่วนงบประมาณ ๕๐๐ ล้านนั้นก็อนุมัติไปทั้งหมดประมาณ ๓๐ ครั้ง ก็กระจายไปเกือบทุกจังหวัด คือจังหวัดที่ไม่ได้ก็ไม่ได้ขอมาเพียง ๒ - ๓ จังหวัดเท่านั้น ก็หมายความว่าทั้ง ส.ส. ฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลต่าง ๆ เสนอมาก็ได้รับการอนุมัติ พิจารณา เห็นชอบจากนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีทั้งหมดครับ

ประธาน : มีอะไรสงสัยหรือไม่ครับ

ให้อยู่ในกรอบก็แล้วกัน ก็ไม่เป็นไร อากจะเวียนขอคำอื่นชั้นจากท่านเลขฯ ได้ไหมครับว่า เป็นลักษณะ
อย่างไรที่ท่านประธานจองชัยพูดหรือเปล่า

นายบุญซ่ง วิสมหมาย : ไม่ขอตอบครับ ลักษณะแบบก้าวร้าว แต่ในขณะเดียวกันท่านประธาน
ซึ่งเป็นกรรมาธิการพูดได้ ผมแต่ในฐานะผู้เข้ามาบริหารผมลักษณะนั้นเป็นการก้าวท้าวเกินไป ไม่มี
ใครหรอกที่จะกล่าวคำนั้น แม้ในใจอากจะพูด คงเข้าใจลักษณะของลุงบุญซ่งดีว่า ฮอมคนฮาก แต่เมื่อเข้า
มานั่งตรงนี้เราไปลักษณะนั้นไม่ได้ เข้าใจไหมครับ เราต้องทำงานให้อยู่ในกรอบ อยู่ในระเบียบปฏิบัติ
ไปพูดอย่างนั้นนะครับเดี๋ยวลากเป็นม้อคำจวมติ กลายเป็นหนังสือพิมพ์คำ ผมไม่ทำเด็ดขาดครับ

นายจองชัย เกื้องธรรม : ขออนุญาต

ประธาน : เชิญครับ

นายจองชัย เกื้องธรรม : คุณมานะ ที่ผมพูดนะครับหมายถึงว่า ผมสรุปให้ฟังแต่ท่านเลขฯ
พูดไม่ได้ ถ้าท่านเลขฯ จะพูดว่าเรามีบัตรทหาร ผมใช้อ่านาจ พูดอย่างนี้ มันไม่เพราะสำหรับข้าราชการ
หรือนักการเมืองที่จะมาพูด ถามว่าท่านรับผิดชอบไหม ท่านรับผิดชอบ เพราะท่านก็พูดชัดเจน แต่เพียงแต่
ไม่ได้พูดอย่างที่ผมพูดเท่านั้นเองว่า เป็นเรื่องของผู้มีอำนาจจะใช้อ่านาจ จะใช้อ่านาจอย่างไรดีไหม
ถามว่ามีผิดไหม ถ้าผิดก็เล่นงานผมสิ ก็ไม่มีผิด เพราะว่าท่านใช้ตามกติกานี้ ผมก็เปรียบเทียบกับให้ฟังว่า
เราก็มีอำนาจ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ที่จะจัดบิให้ไว้ วัดก็ขอเงินมาเฮอะ ๆ เราก็แล้วแต่วัด บางวัดผมให้
๑๐๐,๐๐๐ บาท บางวัดผมให้ ๘,๐๐๐ บาท บางวัดไม่ได้เลข ก็อยู่ที่คำถามว่า มีกฎเกณฑ์อะไร กฎเกณฑ์
ก็คือความพอใจของผมเท่านั้นเอง แต่กฎเกณฑ์ของพวกเราก็พูดกันตรง ๆ เลข ที่ไหนคะแนนเราดี
เราก็ให้มาก คะแนนไม่ดีเราก็ให้น้อย ที่ไหนตรงข้ามมา เราส่วนแข็ง เลขไม่ให้เลขเป็นลักษณะอย่างนี้
แต่ท่านตอบอย่างผมไม่ได้ เพราะผมไม่ใช่ผู้ใช้อำนาจ แต่ถ้าผมเป็นผู้ใช้อ่านาจอย่างท่าน ผมกล้าพูด
อย่างนี้ไหม ผมก็ไม่กล้าพูด เราก็อยู่ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล ตรงข้ามมาตั้งแต่สมัยนายบรรหาร
หรือสมัยนี้ก็ตามครับ พรรคจะตรงข้าม แต่ตัวบุคคลไม่ได้ตรงกันข้าม อย่างนี้ผมขออะไรก็ได้ ไม่มี ไม่ให้ผม
ผมไปต้องเจียม ก็ต้องให้ผม มีความสัมพันธ์ส่วนตัว การใช้อ่านาจใช้ได้หลายรูปแบบครับ วัดนี้ไม่ดีก็ผม
แต่หัวคะแนนผมเป็นกรรมาธิการวัดผมก็ให้ เรามีหลักเกณฑ์ในความพึงพอใจหลายอย่างครับ ผมคิดว่าถ้าผม
สรุปอย่างนี้น่าจะเข้าใจครับ และพอจะจบได้ แล้วก็จะได้อา เรื่องของคุณวิรัชมา

ประธาน : ผมเข้าใจว่าคุณมานะคงจะพอใจ เพราะคุณมานะก็เคยทำงานอยู่สำนักนายกฯ
อยู่แล้ว ก็รู้เรื่องดีนะครับผมว่า ปัญหาต่าง ๆ ก็คงจะพอจะสรุปได้ว่าในจิตใจของคุณมานะนั้นก็ทางท่านเลขฯ
ท่านได้มาชี้แจงแล้วก็เป็นการเข้าใจพอสมควรนะครับ ส่วนในประเด็นที่ไม่เข้าใจอะไรก็คือเรื่องถาม
ท่านส่วนตัวหรือว่าจะเอาในสภาได้ ในโอกาสที่เปิดสมัยประชุมนะครับ ผมกราบขอบพระคุณ
ท่านเลขฯ ิการ เพราะท่านมีการะมากครับ ขอขอบคุณมากครับ

ก็ขอเชิญท่านอธิบดีกรมการปกครอง กับท่านสำนักงบประมาณอยู่ต่อหน่อย ท่านสนองอยู่หน่อยก็ดี
ให้แต่ท่านเลขฯไปคนเดียว อยู่ก่อนเพราะว่าท่านมีการะ ก็ไม่มีอะไร อยู่เพื่อจะถามประเด็น เชิญเรื่อง

ของท่านวิรัชที่ได้เรียนถามทางท่าน ผอ. สำนักงบประมาณครับ ชี้แจงให้เป็นที่กระจ่างชัดว่า ประเด็นมีอะไรบ้าง เชิญถามใหม่อีกครั้งครับ

นายวิรัช รัตนเศรษฐ์ : ถ้าเพื่อมีหลักฐานให้ผม ผมก็คงจะคิดว่าผมมั่นใจ เห็นใบเงินงวดแล้ว บอกว่าออกแล้ว ๆ ไม่ออกสักที กลับไปบ้านที่ไรถามว่า เป็นอย่างไรกันพวกเรา แอ่ะครับ ที่ทำไมจะเบิกเงินไม่ได้เลขทำงานเสร็จแล้ว งบอะไร อบต. ก็มีความรู้สึกว่าจะอึดมาถาม ๓ ครั้ง ๓ รอบได้คำตอบว่า ได้แล้ว แต่ไปจริง ๆ ยังไม่ได้สักที ในส่วนตรงนี้จะครับขอฝากไปนิดหนึ่งว่า ชำครงบการเงินงวดนี้ เงินไม่มีหรืออย่างไรครับ

นางดวงสมร วรฤทธิ : ขออนุญาตเรียนชี้แจงนะคะ สำหรับ ๕,๐๐๐ ล้านบาท การอนุมัติงวดของสำนักงบประมาณผ่านกรมพัฒนาชุมชนไปเบิกจ่ายแทนแล้วก็ ๕,๐๐๐ ล้านบาทก็ออกไปหมดแล้ว เหลือแค่ ๕๐๐ กว่าล้านบาทนะคะ โดยที่ออกไปล่าสุดนี้แค่ต้นกุมภาพันธ์ แล้วก็ของ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาทงวดจะต้องออกไปผ่านกรมการปกครองแล้วที่ทำการกรมการปกครองจะเป็นหน่วยเบิกจ่ายเข้าบัญชีสภาตำบลหรือ อบต. เบิกจ่าย ซึ่งอันนี้เงินใน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ก้อนนี้ออกไปหมดแล้วเหลืออีกประมาณอีก ๕๐๐ กว่าล้านบาทเท่านั้นเอง ซึ่งของ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาทออกไปตั้งแต่ มกราคมแล้วนะคะ แล้วในกรณีระหว่างทางใบงวดออกไม่ถึงกับช้าแต่เราต้องตรวจสอบก่อนว่า ระหว่าง ๕,๐๐๐ ล้านบาทกับ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท สภาตำบลกับ อบต. นี้มีอันไหนที่ช้า เรื่องเดียวกันในที่นี้คือเดียวกันเหมือนกัน ซึ่งเราได้ตรวจสอบแล้วเจอว่า ท่านบางที่ขอผ่านขึ้นมาทั้ง ๒ ทาง มาทั้งที่สำนักเลขาธิการ กับมาที่กรมการปกครอง เพราะฉะนั้นเวลาตรวจสอบนี้จะต้องตรวจละเอียดเหมือนกัน ซึ่งเราพบแล้วมากหลายรายการ ซึ่งเราก็ได้ติดอันไหนมาก่อนเราก็ให้ไปก่อน แล้วก็เอาเวลาที่เหลือนี้มาตรวจสอบของอันที่เข้ามาทีหลัง เพื่อกันความล่าช้า จะมีบางข้อที่ซ้อนกัน เพราะฉะนั้นที่ท่าน ส.ส. วิรัชถามนี้และตอนนี้จะมีเฉพาะวงเงินเหลือทั้ง ๒ ข้อไม่ถึง ๑,๐๐๐ ล้านบาท จาก ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท งวดออกไปเสร็จหมดแล้ว

นางจองชัย เกื้องธรรม : มีสำเนาไหม ทำให้ท่านสบายใจหน่อย สั่งสำเนามาให้ท่าน กรมการวิรัชสบายใจหน่อยว่า ในจำนวน ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท ออกไปแล้ว ๑๒,๐๐๐ กว่าล้านบาท เหลืออยู่ ๑,๐๐๐ กว่าล้านบาท เอ เฉพาะนครราชสีมา

นายวิรัช รัตนเศรษฐ : ผมขออนุญาตว่าไม่ต้องเอาถึงขนาดนี้หรอกครับ ทั้งประเทศผมก็มีอยู่แล้ว แต่ที่นี้เป็นของกรมการปกครองทั้งหมดว่าวงเงินของกรมการปกครองที่มีงบประมาณ ๓๘,๐๐๐ กว่าล้าน ออกเงินประจำงวดไป ๒๘,๐๐๐ ล้านแล้ว ถ้าคิดเป็นร้อยละ ๗๓.๙๑ เปอร์เซ็นต์ แล้วเบิกจ่ายไปแล้ว เบิกจ่ายจริง ๑๗,๒๒๐ ล้าน ตอนนั้นนะครับ แต่ไปเงินงวดไปอีก ๒๘,๐๐๐ ล้าน ที่นี้ไปเงินงวดที่ไป ส่วนที่ไปมีในงบ อบต. ที่ของกรมการปกครองไปด้วยหรือเปล่า

นางดวงสมร วรฤทธิ : ไปค่ะ ๘,๐๐๐ กว่าล้าน

นายวิรัช รัตนเศรษฐ : ๘,๐๐๐ กว่าล้าน ตรงนี้แหละครับที่ผมอยากจะ ได้รายละเอียดชนิดหนึ่งว่าไปใบสำคัญอะไร คือผมจะได้ไปตามดูได้บอก มาแล้วนะ จะได้ ไปกิจกรรมพัฒนาชุมชนมาแล้วครับ ตรงนี้ก็มาแล้ว

นางดวงสมร วรฤทธิ : ใน ๘,๐๐๐ ล้าน จาก ๑๐,๐๐๐ ล้าน ของกรมการปกครองขออนุมัติเป็นเงินอุดหนุนที่วไปยังไม่แน่ว่าจะมีปัญหาใหญ่เลย เพราะเป็น แพลท เรท ออกไปเท่ากันทุกแห่งประมาณ ๑ ล้าน ๓ แสนบาท ไม่น่าจะค้างอยู่ที่ไหน

ประธาน : คือถามอย่างนี้ครับ เงินงวดออก ๒๘,๑๐๐ ล้าน แต่ว่า การเบิกจ่าย ๑๗,๒๒๐ ล้าน นี้เอกสารมาจากกรมบัญชีกลาง ผมอยากจะเรียนถาม ทางสำนักงบประมาณเคยได้ตามไหมว่าเมื่อเราออกงวดเงินไปแล้ว ๒๘,๑๐๐ ล้าน ของกรมการปกครอง แต่ว่าได้เบิกจ่าย ๑๗,๒๒๐ ล้าน เบ็ดเสร็จของยอด ๓๘,๐๐๐ ล้าน ของกรมการปกครองจ่ายไป ๕๑ เปอร์เซ็นต์ของไตรมาสแรก ปัญหามีอยู่ว่าเมื่อสำนัก งบประมาณได้จัดสรรงวดไป ๒๘,๐๐๐ ล้าน เบิกจ่ายจริงเพียงแค่นี้ ฉะนั้นไปอยู่ตรงไหน เงินที่เหลือ ๑๑,๐๐๐ กว่าล้าน เรียนถามสำนักงบประมาณ

นางดวงสมร วรฤทธิ : คือในส่วนที่รับผิดชอบศูนย์ภูมิภาคเราตามแล้ว เราออกไปหมดแล้ว ส่วนที่เกิน ๑๐,๐๐๐ ล้าน พอตีเป็นอีกสำนักหนึ่งของ ผอ. บัญชี ของตัวเองที่รับผิดชอบตัวเองจะดูหมดว่าจ่ายจริงเป็นอย่างไร จะเรียกเข้ามาถามมาซัก มาคุยกันประจำ ที่นี้ไม่ทราบว่าจะตรงนั้นเข้าใจว่าเป็นของงานอื่น อย่างปกครองท้องที่ งานอะไรอย่างนี้ค่ะ เดี่ยวจะรับไปติดตามให้แล้วกัน

ประธาน : เราพูดทั้งกรม ที่นี้ประเด็นมีว่าเมื่อเราทราบระเบียบของ สำนักงบประมาณ เมื่อสำนักงบประมาณได้ตรวจสอบใบสำคัญจ่าย หมายความว่าที่ทาง กรมการปกครองส่งไปแล้ว แล้วก็สำนักงบประมาณได้อนุมัติเงินแล้วใน ๓๘,๐๐๐ ล้าน อนุมัติไปแล้ว ๒๘,๐๐๐ ล้าน ไปงวดเงินส่งกลับคืนไปกรมการปกครองแล้ว แต่ทำไมเงิน ๑๗,๐๐๐ ล้าน กับ ๑๑,๐๐๐ ล้าน หายไปไหน

นางดวงสมร วรฤทธิ : อยู่ที่การจัดซื้อจัดจ้างของกรม ถ้ากรมจัดซื้อจัดจ้างเสร็จเซ็นสัญญาได้ ตรวจรับถึงจะเบิกเงินได้

ประธาน : คือหมายความว่าเงิน ๑๑,๐๐๐ ล้านบาท ตกอยู่ที่คลังของแต่ละจังหวัดอย่างนั้นใช่ไหม

นางดวงสมร วรฤทธิ : ใช่ค่ะ

ประธาน : เงินไปแล้ว

นางดวงสมร วรฤทธิ : ใช่ค่ะ จัดซื้อจัดจ้างเซ็นสัญญาไม่ได้ ก็เบิกไม่ได้

ประธาน : เดียวนี้ทางที่คุณวิรัชพูดหมายความว่า อบต. เขาได้จัดซื้อจัดจ้างทำงานเสร็จแล้ว ส่งมอบงานแล้วแต่ไม่มีเงินที่จะเบิกเพราะอะไร ตรงนี้จึงขอเอกสารหลักฐานที่กระผมเรียน ขอเอกสารหลักฐานงบประมาณในยอดเงินทั้งสิ้นในไตรมาสแรกที่ย้ายไปแล้ว งบประมาณที่ย้ายไปแล้ว ๒๘,๑๐๐ ล้านบาท ก็ขอเพื่อเป็นเอกสารในการที่จะได้มาพิจารณาแล้ว เราจะได้เชิญทางกรมบัญชีกลาง เพราะว่างบประมาณที่ย้ายไปแล้วกรมบัญชีกลางไปกักเอาไว้ ๑๑,๐๐๐ ล้านบาท ที่ไหน

นางดวงสมร วรฤทธิ : สำนักงานงบประมาณต่างจังหวัดจะเยอะ เพราะในงวดแรกเราจะปล่อยเงินเดือนค่าจ้างประจำ อันนี้เราออกให้หมดเลย

ประธาน : เข้าใจครับ เงินเดือน ๖๐ เปอร์เซนต์ จ่ายไปแล้ว

นางดวงสมร วรฤทธิ : จะเป็นส่วนตรงนี้อาจจะยังไม่ได้เบิกจ่าย จะเห็นเหมือนกับว่าค้างอยู่ เพราะยังไม่ได้เป็นไปตามเดือน เพราะนี้เพิ่งเดือนมีนาคม ก็จะเบิกเงินเดือนแค่เดือนมีนาคม แล้วกรมการปกครองเป็นกรมใหญ่ที่ข้าราชการก็ตั้งเยอะ อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นค่าใช้จ่ายประจำพวกเงินเดือน

ประธาน : เงินเดือนจะไปค้างอะไรตั้ง ๑๑,๐๐๐ ล้านบาท ในไตรมาสแรกเท่านั้นเอง เป็นไปไม่ได้ครับ

นายอนุชา โมกขะเวส : คงจะเป็นเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้างมากกว่า เพราะว่าอยู่ในกระบวนการ ถ้ายังไม่มี การตรวจรับก็ยังไม่ได้เบิกเงิน

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ท่านประธานขออนุญาต เมื่อครู่นี้ที่เราพูดกันก็พูดกันตามภาษาราชการในงบบักว่ากันไปตามกฎตามเกณฑ์ ทีนี้ก่อนผมจะไปผมขอพูดกันแบบตรงไปตรงมากับท่านประธานฝากไว้นิดหนึ่ง คืองบบักง่าย ๆ ก็คืองบการเมือง ทีนี้ในลักษณะของการจัดสรรงบประมาณก้อนนี้อาจจะขอความกรุณาท่านประธานช่วยเรียกเอกสารของการจัดสรรซึ่งจะเกิดขึ้นต่อไป ที่ผ่านมามผมไม่ติดใจ ขอความกรุณาท่านประธานได้ไหม ขออำนาจของกรรมาธิการติดตามงบประมาณขอเอกสารของ

การจัดสรรงบประมาณในสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตว่าทำกันอย่างไร เพราะว่าในเมื่อเป็นการเมืองก็ต้องว่ากันทางการเมือง โดยเฉพาะที่อื่นผมก็ไม่สนใจ เพราะว่าผมก็เป็น ส.ส. ศรีสะเกษ ผมสนใจที่จังหวัดศรีสะเกษ เพราะว่าทางการเมืองประธานจัดงบประมาณก็มีอำนาจ ผมก็ยอมรับในอำนาจของท่าน แต่ว่าการจัดสรรที่จังหวัดศรีสะเกษเป็นอย่างไร ท่านประธานครับอย่างนี้จะขอความกรุณาท่านประธานได้ไหมครับ

ประธาน : คือตรงนี้ขอให้ท่านสนองชี้แจงเลยครับ คงจะมีเอกสารหลักฐาน เพราะว่าผมทราบว่าท่านเลขาธิการท่านเตรียมที่จะชี้แจงเรื่องศรีสะเกษกรณีเฉพาะ

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ๕๐๐ กว่าล้านทั้งประเทศ แต่ว่าที่ผมพูดคือหมายความว่าโดยเฉพาะที่จังหวัดศรีสะเกษ

นายจองชัย เทียงธรรม : จะขอเฉพาะจังหวัดศรีสะเกษ

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ครับ

นายจองชัย เทียงธรรม : ๕๐๐ กว่าล้านที่เหลือทั้งหมด ๕๐๐ กว่าโครงการ จะโดยประมาณใช้ใหม่ โดยประมาณหลายร้อยโครงการท่านมานะจะขอเฉพาะจังหวัดศรีสะเกษ

ประธาน : ขอให้ท่านสนองช่วย ชี้มาใหม่ครับ

นายสนอง จันทนินทร : ยังไม่ได้จัดสรรครับ ที่ผ่านมามีครับ

ประธาน : ที่ผ่านมาก็ช่วยกรุณาสั่งให้

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ท่านครับ ท่านคาดว่า ๕๐๐ กว่าล้านจะจัดกันกี่ครั้ง คาดว่าตามเป้าที่ตั้งกันไว้จะจัดกันกี่ครั้งถึงจะหมด หรือว่าครั้งเดียว

นายสนอง จันทนินทร : ขณะนี้กำลังรวบรวมการขอทั้งทางจังหวัด แล้วก็หน่วยราชการทุกจังหวัด แล้วก็ทางท่าน ส.ส. ต่าง ๆ ทุกพรรค ก็ได้มาแล้ว ประมูลมาเป็นงบแล้วก็เกือบ ๕๐๐ ล้าน แต่เข้าใจว่าคงจะจัดหลายงวด แต่ไม่เกินเดือนเมษายน เพราะว่าจะปฏิบัติไม่ทัน

นายมานะ มหาสุวีระชัย : กระผมจะได้ไปขอมา เพราะว่าผมคุยกับท่านเลขาเป็นการส่วนตัว ท่านบอกว่าของผมไม่ได้ เพราะว่าถ้าเกิดไม่ได้ก็ต้องมาคุยกัน เพราะเป็นงบการเมือง คือถ้าเขาคุยกับผมตรงไปตรงมา ผมถึงได้บอกว่าเป็น โอ.เค. ถ้าอย่างนั้นอยากจะให้มีการมาชี้แจงไว้เป็นหลักเป็นฐาน เพราะว่าก็มีการบันทึกกันไว้เป็นหลักเป็นฐาน แล้วก็เอกสารต่าง ๆ ก็ว่ากันไปตามหลักฐาน ถ้าท่านทำตามกรอบอำนาจของท่านโดยถูกต้อง ผมก็ทำอะไรท่านไม่ได้อยู่แล้วใช้ใหม่ครับท่านประธาน ก็แค่นั้นแหละครับ ขอความกรุณาท่านประธานฝากตรงนี้ไว้ด้วย

ประธาน : ขอบพระคุณครับที่ท่านมานะสนใจ ก็สนใจไม่ใช่เฉพาะ
ศรีสะเกษ ทัว ๆ ไป

นายจองชัย เทียงธรรม : ก็ฝากคุณมานะ ได้ไม่ไดก็เป็นไปตามอำนาจ
แต่ถ้าเราสนใจจริง ๆ ไปดูที่เขาได้แล้วผิदनอกกรอบมาคุยกัน

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ไม่ผิदनอกกรอบ แต่ว่าการกระทำของการให้
ผมก็ฝากกรรมการด้วยว่าอย่างไรกรรมการท่านอื่นก็ต้องเป็นหลักเหมือนกันไม่ใช่จะ
ฟังประธานอย่างเดียว

นายจองชัย เทียงธรรม : วิทยาลัยพยาบาลที่ศรีสะเกษทำไม่ได้
วิทยาลัยพยาบาลได้เพราะอะไรคุณรู้ไหม

นายมานะ มหาสุวีระชัย : เพราะอะไรครับ

นายจองชัย เทียงธรรม : วิทยาลัยพยาบาลย้ายตามผู้มีอำนาจ
วิทยาลัยพยาบาลที่ศรีสะเกษย้ายมาจากไหนคุณรู้หรือเปล่า

นายมานะ มหาสุวีระชัย : จากไหนครับ

นายจองชัย เทียงธรรม : จากจังหวัดตรัง

นายมานะ มหาสุวีระชัย : ท่านประธาน วิทยาลัยพยาบาลศรีสะเกษได้
ตั้งแต่สมัยคุณปิยะภัฏ เป็นรัฐมนตรีผมจำได้ พอไปแล้วก็ไปตาม พอกลับมาเลยต้องกลับตาม

นายจองชัย เทียงธรรม : ก็แรกได้ที่จังหวัดตรัง

นายมานะ มหาสุวีระชัย : จริง ๆ ว่าไปถึงบการเมืองทั้งนั้น

นายจองชัย เทียงธรรม : ทุกอย่างต้องทำใจ งบที่วิทยาลัยพยาบาล
ของจังหวัดศรีสะเกษตั้งไว้ที่จังหวัดตรัง ระหว่างตั้งท่านปิยะภัฏมาเป็นรัฐมนตรีไม่มี
แล้ว ท่านก็บอกอย่างนั้นเอามา เพราะต้องย้ายตามรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข

ประธาน : ขอขอบคุณมากคุณมานะ ก็คงเป็นที่พอใจแล้วนะครับคุณมานะ
ก็ได้ทำหน้าที่ให้แล้ว ผมเรียนถามท่านตรงสมัครกันดี งบ ส.ส. ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับ
ด้วยหรือเปล่า งบ ๕ ล้าน

นางดวงสมร วรฤทธิ : ของทางศูนย์ดูแล แต่สำนักเลขาธิการฯ จะมี
โครงการพิเศษดูแล จะมีคณะกรรมการพิจารณา

ประธาน : รองปลัด

นางดวงสมร วรฤทธิ : ท่านบุญช่วงค่ะ

ประธาน : คือผมสงสัย ตอนนั้นสงสัยก็ว่าจะถามท่านตรงสมัครกันดี
มีหลายคนทั้งตัวผมด้วย เรื่องผ่านไปกรมการปกครอง กรมการปกครองแจ้งไปจังหวัดแล้ว

แต่ปรากฏว่าเงินงวดไม่มีเพราะอะไร ก็ถามตรงนี้ตั้งแต่วันที่ ๗ เดือนที่แล้ว คือสำนัก
นายกฯ แจ้ง แล้วก็กรรมการปกครองก็แจ้ง แล้วก็มีการตราของสำนักนายกฯ ว่าได้อ
อนุมัติแล้ว

นางดวงสมร วรฤทธิ : คืออย่างนั้นะคะ กราบเรียนท่านเพ็ญเอา
ข้อมูลมาด้วย เขาขอเข้ามาที่สำนักงบประมาณ สำนักนายกฯ อนุมัติเรื่องมา ๒๓๘ ล้าน
๕ ล้านนะคะ ที่นี้มาถึงสำนักงบประมาณ เราอนุมัติไปเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๓๕ ล้าน
มีส่วนต่างที่ว่าเกณฑ์เกินเราปรับลดไป ๕๐ ล้าน ๕ แสน แล้วเมื่อวานนี้ก็ส่งเจ้าหน้าที่
ไปประชุมอนุชุดเล็ก ซึ่งปีนี้สำนักงบประมาณได้ทำเล่มที่แจกท่านที่ฟ้าใส ซึ่งจะมีทั้งงบ
๑๕ ล้าน กับ ๕ ล้าน เกณฑ์การจัดสรร แล้วเมื่อวานนี้ก็ทราบข่าวว่าประชุมลือตใหญ่
อีกลือตหนึ่งก่อนที่จะเข้าคณะกรรมการใหญ่ แต่ในขั้นนี้ ๕ ล้าน เราอนุมัติ

ประธาน : คือผมเรียนถามว่าลือตที่เขาส่งไปให้สำนักงบประมาณ
ตั้งแต่วันที่ ๗ เดือนที่แล้ว ตอนนั้นงวดเงินได้ออกแล้วหรือยัง

นางดวงสมร วรฤทธิ : ออกแล้ว ๒๓๕ ล้าน

ประธาน : มีของจังหวัดบุรีรัมย์ก็ราย

นางดวงสมร วรฤทธิ : วันนี้ไม่ได้เอาข้อมูลละเอียด

ประธาน : ช่วยกรุณาให้ Fax มาหน่อยได้ไหมครับ หรือ Fax มาด้วย
ทั้งสุพรรณบุรี ทั้งนครราชสีมา ทั้งบุรีรัมย์ ช่วยกรุณาจัดมาดูหน่อยว่าเป็นอย่างไร มีปัญหา
อะไร อันนี้ประการหนึ่ง ผมเรียนถามเพิ่มเติมไปอีกนิดหนึ่ง ความจริงกรมการปกครอง
เขาเร็วมาก งานไหนมาถึงปีบเขาจะแจ้งให้ ส.ส. ทราบทันที แต่สำนักงบประมาณ
ลือตก่อนไม่ใช่ว่าลือตท่านดวงสมร ลือตก่อนเขาจะทำหนังสือตอบมาทันทีเลย พอถึงปีบ
อนุมัติปีบ ตอบ ๆ ส.ส. ก็สบายใจ ก่อนยุบสภาก็ยังมิอะไรอยู่ในมือ เดียวนี้ไม่อย่างนั้น
ไปตามลม วันนี้ก็ต้องขอเรียนถามเพื่อจะได้บันทึกเป็น Record ไว้

นางดวงสมร วรฤทธิ : ต้องชี้แจงท่านประธาน ตั้งแต่รับตำแหน่ง
ผู้อำนวยการศูนย์ก็ได้ไปปรับระบบจัด Lam อะไรทั้งหลาย แล้วก็พร้อมกันนั้นที่สำเนา
แจ้ง ส.ส. เดิมพิมพ์ที่กองกลาง ตอนนีเราเอาขึ้นไปพิมพ์ที่ศูนย์ เพราะว่าตอนนี้ท่าน
ส.ส. เพิ่งขอเข้ามาจริง ๆ เมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์กับมีนาคม ของท่านท่านมาก่อน
จะเสิร์ฟไปหมดแล้ว แต่ตอนนี้จะมาอันของทั้งหมดเข้ามาถึงเราประมาณตอนนี้ ๕,๐๐๐ กว่าล้าน
แต่กรมตอบเรามาแค่ ๓,๐๐๐ ล้าน ยังมีส่วนต่างระหว่างที่กรมยื่นขึ้น แต่เราก็ประสานไป
กับกรมที่ขอเข้ามา ณ วันที่ ๑๒ มีนาคม เราสรุปข้อมูลไว้

ประธาน : ผมก็ไม่กล้าละลาบละล้วงอะไร เพียงแต่จะไปที่กรมการปกครอง
กรมการปกครองเขาก็ถ่ายเอกสารให้ ผมติดอยู่ที่รถ เพียงแต่รู้ว่าตั้งแต่วันที่ ๗ เดือนที่แล้ว

ที่สำนักงานอกฯ เขาส่งเรื่องไปสำนักงานประมาณ

นายจองชัย เทียงธรรม : คุณดวงสมรงบประมาณ ๑๕ ล้าน ดูแลอยู่ด้วยใช่ไหม

นางดวงสมร วรฤทธิ : ใช่ค่ะ

นายจองชัย เทียงธรรม : ผมเห็นที่สุพรรณบุรีรถปิดอ๊อฟให้สภาตำบลเป็นรถประจำตำแหน่งกำหนดกันทุกคนจัดกันอย่างไร มีรถปิดอ๊อฟประจำตำแหน่งกำหนดกันนั้นกำหนดที่สุพรรณบุรีมีรถประจำตำแหน่งกัน แต่ว่าตั้งเป็นของกรมการปกครองของอำเภอผมเป็นห่วงว่าค่าซ่อมเอาที่ไหน ค่าน้ำมันเบิกกันอย่างไร ถ้าไปชนเกิดความเสียหายใครจะรับผิดชอบ กำหนดแต่ละคนไม่ใช่ว่าฐานะดีหมด ไม่ใช่กำหนดเป๊าะ กำหนดน้้ม กำหนดธรรมดา ๆ จัดอย่างไรครับ ที่สุพรรณบุรีมีหลายสิบคันท่านประภัตรจัด ไม่ทราบว่าจะจัดกันอย่างไรบ้านเมืองเสียหาย เสียหายนะท่านรองอธิบดีกรมการปกครอง ทางอำเภอก็บ่น ๑๕ ล้าน งบ ส.ส. ซึ่ง งบ ส.ส. ก็ต้องจัดให้อยู่ในกฎในเกณฑ์ ทางอำเภอเขาบ่นท่านลองถามทางอำเภอ อำเภอสุพรรณบุรีบ่นแบบพูดไม่ออก ถามว่าชื่อเจ้าของรถกรมการปกครอง แต่ผู้ใช้รถ อบต. เอาไปใช้ อบต. เอาไปใช้ก็คือ ประธาน อบต. ก็คือ กำหนด เหมือนกับเอาไปหาเสียงชัดเจน ถ้าไม่ชนไม่เป็นไร ถ้าไม่เสียไม่เป็นไร นี่ปีแรกครับ ลองอีก ๒ - ๓ ปี ตรงนั้นจะต้องเป็นเศษเหล็ก เพราะเบียดค่าซ่อมไม่ได้ กำหนดก็ไม่มีปัญหาซ่อม ถ้าไปชนตุ้ม รถหายทำอย่างไร ถามกันอย่างนี้ ถ้าสมมุติรถหายใครจะเป็นคนรับผิดชอบ กรมการปกครองหรือนายอำเภอเขาเป็นห่วงมากครับ เพราะชื่อเป็นของอำเภอ แต่อำเภอไม่มีสิทธิ์เอารถมาใช้เลย อันนี้ผมให้ข้อสังเกต ถ้าได้ผมก็อยากจะจัดบ้าง

นายอนุชา โมกขะเวส : ก็คงเป็นเรื่องของสภาตำบลหรือว่า อบต.

เขารับผิดชอบ

นายจองชัย เทียงธรรม : แต่ว่าชื่อทำไม่ไม่ใช่ชื่อ อบต. ใช้ชื่อของอำเภอ

นายอนุชา โมกขะเวส : เวลาซื้อก็ซื้อผ่านทางกรม แต่เวลาจัดสรร

ก็เหมือนจัดสรรให้ท้องถิ่นเหมือนกัน

นายจองชัย เทียงธรรม : นายอำเภอไม่เกี่ยวเลยใช่ไหม -

นายอนุชา โมกขะเวส : ส่วนใหญ่ที่ผ่านมาซื้อให้อำเภอก็มี แต่ว่าอันนี้ซื้อ

ให้ตำบล

นายจองชัย เทียงธรรม : ก็นี่ขณะนี้นายอำเภอบ่นกับผม บ่นแบบพูดไม่ออก เพราะว่าเรื่องของผู้มีอำนาจเอาไปให้เขา

นางดวงสมร วรฤทธิ : ไม่รู้ค่ะ

นายจองชัย เทียงธรรม : ไม่รู้ได้อย่างไรผ่านทางสำนักงบประมาณ

นางดวงสมร วรฤทธิ์ : คืออย่างนี้ค่ะ ตรงที่กรม กรมจะต้องเป็นคน
รับผิดชอบว่าจะไปแจกให้ใครสำนักงบประมาณไม่สามารถจะไปวิ่งลงพื้นที่ได้ ต้องไป
ติดตามดูอีก อันนี้ผ่านกรมการปกครอง

นายจองชัย เทียงธรรม : อย่างนี้กรมการปกครองก็ต้องรับผิดชอบ
สภาตำบลเอาไปใช้หมดแล้ว เวลาจัดสรรถึงเขาไม่บอกว่าเป็นของสภาตำบล แล้วทาง
อำเภอจัดไปได้อย่างไรว่าอำเภอนี้มีรถ ๑๐ คัน อย่างนี้

นายสนอง จันทนินทร : ต้องเขียนรายละเอียด

นายจองชัย เทียงธรรม : ก็เขียนรายละเอียดลึกลับว่าอำเภอไปให้
ตำบลใช้ ก็ต้องเขียนรายละเอียด ถ้าไม่เขียนรายละเอียดอย่างนี้อำเภอขอรถไป ๑๐
คัน ให้ได้อย่างไร ไปดูเลขครีบอกอำเภอในสุพรรณบุรีในเขต ๒ ผมไม่ได้มาโรงเรียน
แต่ผมอยากจะทำบ้าง แต่ผมเกรงว่าทำไปแล้วไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ชอบด้วย
ความถูกต้อง ถ้าหากว่าจัดสรรไปให้กรมการปกครอง กรมการปกครองไปจัดสรร
ให้อำเภอ แล้วอำเภอจะเอาไปทำอะไรว่ากันอีกเรื่องหนึ่ง ขณะนี้อำเภอไม่ได้ใช้รถ
อำเภอมี ๑๐ ตำบล อำเภอขอรถไปทีหนึ่ง ๑๐ คัน กรมการปกครองให้หรือครับ
แล้วพื้นที่เหลือสภาตำบลนั้นสภาตำบลนี้วิ่งกันเกือบหมด ผมจัดผมใช้เงินส่วนตัว
มีหน่วยกู้ภัย แต่ของคุณประภัตรเขาจัดเองบหลวงไปจัดได้ ผมก็อยากจะจัดบ้าง
แต่วิธีการจัดผมไม่ค่อยเข้าใจว่าจัดได้อย่างไร อีก ๓ ปี ไปดูเถอะครับ

นายอนุชา โมกขะเวส : เอางบ ส.ส. หรือครับ

นายจองชัย เทียงธรรม : ถ้าไม่เอางบ ส.ส. จะเอางบอะไรครับ
ส.ส. ก็มีอำนาจอยู่แค่นี้ ๑๕ ล้าน กับ ๕ ล้าน ถ้าจัดอย่างนี้ก็จำกัด แล้วนายอำเภอ
เขาปวดหัว ปวดหัวตรงที่ผมว่าถ้ารถชน รถหาย ใครรับผิดชอบ กำหนดมีปัญหาใช้หรือ
ไม่ใช้กำหนดนี้ กำหนดเบี้ยว อันนี้ผมขอเป็นความรู้แล้วช่วยตอบผมด้วยดีกว่า

นายอนุชา โมกขะเวส : แต่คิดว่าเขาก็ดูเจตนาารมณ์ของ ส.ส. จะให้
สภาตำบลเขาก็ซื้อให้ทางกรม เขาไม่ทราบจะจัดซื้ออย่างไร เพราะเป็นงบของ ส.ส.

นายจองชัย เทียงธรรม : ถ้าท่านตอบอย่างนี้ ส.ส. ออกมาได้อะไร
ก็ต้องจัดให้หมด ไม่ได้ลึกลับ

นายอนุชา โมกขะเวส : ส่วนใหญ่เป็นอย่างนั้นครับ ขอมรับความจริง
เป็นอย่างนั้น

นายจองชัย เทียงธรรม : ถ้าอย่างนี้เสียหาย

นายวิรัช รัตนเศรษฐ : ผมเรียนอย่างนั้นนะครับว่า ในส่วนที่ผู้แทน เราจัดให้กรมการปกครอง กรมการปกครองสมมุติว่าจัดให้ที่ว่าการอำเภอหรืออำเภอ หนึ่ง สมมุติว่า อำเภอ ก คนที่รับผิดชอบก็คือนายอำเภอที่อยู่ตรงนั้น ที่นี้นายอำเภอ จะเอารถตรงนี้จะเอาไปให้ อบต. มีอำนาจเอาไปให้ได้หรือครับ อันนี้อันที่ ๑ ที่ผมเรียนถาม แล้วข้อที่ ๒ ถ้าเพื่อมีอำนาจเอาไปให้เขาได้ใครเป็นผู้มีสิทธิในการที่ ใช้รถในคันนี้ มีอำนาจในการใช้รถคันนี้ใหม่ ผมเรียนถามนิดหนึ่งท่านรองอธิบดี

นายอนุชา โมกขะเวส : อันนี้เป็นข้อมูลเท่าที่ทราบว่าซื้อให้สภาตำบล แล้วจุดประสงค์ในการซื้อจะเขียนอย่างไร

นายจองชัย เทียงธรรม : ท่านช่วยตอบเป็นหนังสือให้ที่ว่าวิธีการ จัดสรรจัดอย่างไร ความรับผิดชอบ แล้วเบิกค่าน้ำมันได้ไหมถ้าเราจัดให้เขา

นายอนุชา โมกขะเวส : ก็เบิกได้

นายจองชัย เทียงธรรม : ช่วยตอบด้วยนะครับ

ประธาน : ที่นี้ประเด็นอยู่ที่ว่าเราอยากจะได้เอกสารหลักฐานเพื่อ ประกอบการที่จะส่งคณะกรรมการเพื่อส่งสภาต่อไป เราจะทำอย่างไรได้เอกสาร เหล่านี้จากท่านสนอง ยอด ๘,๐๐๐ ล้าน

นายสนอง จันทนินทร : ในส่วนของ ๘,๐๐๐ ล้านทั้งหมดใช้ไหมครับ

ประธาน : ส่วน ๑๐,๐๐๐ ล้าน ก็ต้องขอจากกรมการปกครอง

นายสนอง จันทนินทร : แล้วผมจะจัดส่งให้

ประธาน : ลักก็วันครับ จะได้สรุปเรื่องส่ง

นายสนอง จันทนินทร : ขออนุญาตกราบเรียนท่านอย่างนี้ครับว่าของ โครงการพัฒนาตำบลเรา เริ่มจัดสรรในเดือนตุลาคม แล้วก็เดือนพฤศจิกายนเราก็จัด ประชุมชี้แจงแล้วก็ขออนุมัติท่านนายกฯ บริหาร เมื่อเดือนธันวาคมเราชี้แจง ผู้ปฏิบัติงานทั่วประเทศ แล้วก็เดือนมกราคมเราก็ให้สภาตำบล อบต. ที่ได้รับแจ้ง วงเงินอนุมัติโครงการตามหลักเกณฑ์ที่เรากำหนด ในเดือนกุมภาพันธ์คือเมื่ออาทิตย์ ที่แล้วเราให้รายงานผลการอนุมัติโครงการที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว ซึ่งขณะนี้เข้ามา ๓๐ จังหวัดแล้ว งบประมาณงวดไปแล้ว ในของ ๘,๐๐๐ ล้าน ขณะนี้ไปแล้วทั้งหมด ๓,๘๘๔ ล้าน ในงบปกติ ที่ในสภาตำบล อบต. อนุมัติโดยตรง ในงบพิเศษที่ท่านนายกฯ บริหาร ได้อนุมัติไป ๕ ครั้ง งบงวดออกเมื่อเดือนมกราคม ทั้งหมดผมก็จะทำรายงานสรุป

ประธาน : ช่วยกรุณาด้วย คือทั้งคอนคูนบุญซึ่ง เป็นประเด็นด้วย อะไรด้วย ผมจะได้มาสรุปเสนอ

นายสนอง จันทนินทร : ในส่วนใหม่ยังไม่ได้มีการอนุมัติเลย

ประธาน : คือว่าที่ท่านบรรหารท่านอนุมัติตามที่ท่านเดช บุญลงบันทึกวันที่ ๘ ตุลาคม ขอความกรุณา แล้วก็ทางกรมการปกครองถ้าท่านมีมาแล้วก็ตีขอความกรุณาเลขครีบ เจ้าหน้าที่มารับแล้วก็ถ่ายเอกสารแจกคณะอนุกรรมการ เพื่อจะได้ศึกษา

นายสนอง จันทนินทร : มีสรุปยอดจนถึงวันที่ ๑๐ มีนาคม

ประธาน : ท่านให้ใช้ได้เลยใช้ไหมครับ ชอบพระคุณท่านมากครับ เนื้อหาสาระเราจะได้รับรู้ปัญหาอะไรต่าง ๆ ว่ายอดคงเหลืออะไรอยู่ในนั้นเสร็จใช้ไหมครับ เพราะว่าถ้าเราไม่ได้ทำในรายละเอียดอย่างนี้ กระผมไม่รู้เขาจะทำอะไร ส่วนทางกรมการปกครองท่านรองอธิบดีจะกรุณาได้ก็ได้ยอด ๑๐,๐๐๐ ล้านของท่าน เราจะทำเป็นรูปเล่มเพื่อให้สภาได้รับรู้ เราจะต้องให้สมาชิกเขาได้รับรู้ด้วยคือตอนนี้ไปเร่งให้หมด คณะนี้จะต้องพยายามทำให้ดีที่สุด ทางคุณดวงสมรถ้าจะกรุณางวดที่พิจารณาในเรื่อง ๕,๐๐๐ ล้าน กับเรื่อง ๑๐,๐๐๐ ล้าน ว่าได้จัดงบประมาณอะไรก็ส่งเป็นเอกสารหลักฐานมาเลยเพื่อเราจะได้รวมเป็นเล่มส่ง ผมจะได้สบายใจเพราะทำหน้าที่แทนท่านประธานต้องทำอย่างตรงไปตรงมา วิทยุครับใครมีอะไรที่จะเพิ่มเติม ท่านนายพลมีอะไรไหม

พลตรี ธิอาส รัตนบุรี : ผมไม่มีครับ ชอบพระคุณครับ

ประธาน : ท่านเลขามีอะไรเพิ่มเติมไหม ความจริงวันนี้ได้ประโยชน์อย่างมหาศาลในเรื่องที่ได้ศึกษาในกรณีเรื่องคุณมานะ จะมีการแก้ไขระเบียบไหมครับ คุณสนอง ระเบียบอันนี้จะมีการแก้ไขไหมคณะใหม่ เพราะเปลี่ยนแปลงตัวนายกฯ

นายสนอง จันทนินทร : จะมีการปรับปรุงเพิ่มเติมโครงการระหว่างท้องถิ่น เพราะว่าเมื่อกระจายอำนาจไปให้ อบต. สภาตำบลเปลี่ยนเป็น อบต. หมดแล้วก็จะ เป็น เรื่องที่ทางมหาวิทยาลัยได้ประเมินผลและเสนอว่าน่าจะมีการทำโครงการร่วมกันระดับชุมชน ตำบล ท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งอันนี้ในเรื่องนี้การปฏิบัติเรายังไม่ค่อยชัดเจน แต่มีการปรับปรุงประเด็นนี้

ประธาน : ที่ประชุมมีมติในหนังสืออันนี้เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ที่ผ่านมามีการประชุมอีกไหม คงไม่มีใช้ไหม หลังจากนั้นยังมีประชุมอีกใช้ไหม

นายสนอง จันทนินทร : เพิ่งประชุมเมื่อวาน

นายพล จินดากุล : ถามคุณสนองที่บอกว่า ที่ปรับระเบียบอะไร

นายสนอง จันทนินทร : ปีที่แล้วเราได้ทำการประเมินผลการดำเนินงาน

โครงการพัฒนาตำบล ๕ ปีที่ผ่านมาสำหรับแผน ๗ โดยจ้างมหาวิทยาลัย ทางสภาพพัฒนา เป็นผู้ดำเนินการจัดจ้างมหาวิทยาลัย ๕ แห่ง ใน ๕ ภาค ประเมินผลก็พบว่าควรจะต้องปรับปรุงกรอบวิธีการทำงาน กรอบนโยบายจากที่เพิ่มมาใหม่ น่าจะเป็นเรื่องโครงการระหว่างตำบล ระหว่างชุมชนหรือระหว่างท้องถิ่น ซึ่งจะไม่มีใครดูแลอยู่ เว้นแต่ว่าจะมี อบจ. ขึ้นมาช่วยอีกทางหนึ่ง อันนี้เราก็เตรียมจะเปิดช่องไว้

ประธาน : ตอนนี้พักการประชุมสัก ๑๕ นาที รอ Fax มาก่อน แล้วก็จะประชุมต่อครับ

(พักการประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา)

นโบายและติดตามผลงานงบประมาณ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐ ศิริวรรณ ๘/๑

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา

ประธาน : ผมขอประชุมต่อ ที่เราขอเอกสารจากทางกรมการปกครอง
ท่านได้ส่งเอกสารงานสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เงินอุดหนุน
จำนวน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งจำแนกเป็นรายจังหวัด ท่านได้ส่งมาให้ทั้งหมดแล้ว
๓ แผ่น ทั้งหมด ๓๑ จังหวัด ทำไมอนุมัติเกินเงิน เอาเงินที่ไหนมาทำครับ ผมเขียน
ถามสำนักงบประมาณสักนิด คืองบตามโครงการพิเศษตั้งไว้ ๕๐๐ ล้านบาท อนุมัติ
๕๐๐,๐๐๘,๓๖๗ บาท ยอดเงินที่อนุมัติเกินจากที่ตั้งไว้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ดึงเงินจาก
งานสนับสนุนสภาตำบล ดึงเงิน ๑๐๐ ล้านบาทมาใช้ไหมครับ

นางดวงสมร วรฤทธิ : ค่ะ อยู่ในงานเดียวกันค่ะ

ประธาน : คือหมายความว่ายอดเงินนี้ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท อนุมัติ
ไปเพียงแค่ ๕๐๐ ล้านบาท อย่างนั้นหรืออย่างไรครับ ช่วยชี้แจงหน่อยครับคุณดวงสมร
อันนี้ในปี ๒๕๓๙ ที่กระผมขอปี ๒๕๕๐ ครับ ขอรายละเอียดอย่างนั้นะครับ คือเหลือ
เท่าไรอะไรเท่าไรก็ให้อยู่ในบัญชีอย่างนี้ ที่กระผมขอท่านรองอธิบดีฯ และที่ทาง
คุณสนอง สำนักนายกฯ ใ้ปี ๒๕๓๙ หรือปี ๒๕๕๐

นายวิรัช รัตนเศรษฐ : ผมอยากฝากท่านรองอธิบดีฯ เพิ่มเติมนิดว่า
ในส่วนงบตามโครงการพิเศษที่ตั้งไว้ ๕๐๐ ล้านบาท ในงบปี ๒๕๕๐ ตั้งไว้ประมาณ
เท่าไร ๑,๐๐๐ ล้านบาท หรือ ๕๐๐ ล้านบาท ๕๐๐ ล้านบาทเหมือนเดิม ถ้าเมื่อ
เป็นไปได้อาจจะได้รายละเอียดด้วย อนุมัติไปนิดเดียว เหลืออีก ๕๐๐ กว่าล้านบาท

นางดวงสมร วรฤทธิ : ค่ะ

ประธาน : ท่านรองฯ ปกครองคงได้ตอนบ่าย แฟกซ์มาให้ก็ได้
๒ - ๓ ใบเท่านั้น ของท่านก็แฟกซ์มา ของสำนักงบประมาณก็ถ้าขมา ท่านช่วย
ให้เจ้าหน้าที่เอามาให้สักตอนเวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. แล้วแต่สะดวก และ
ผมฝากขอความกรุณา คือ รพช. กับโยธาฯ ที่เขาส่งเรื่องไปแล้ว

นางดวงสมร วรฤทธิ : ตามให้แล้วค่ะ

ประธาน : ต้องฝากอันนี้กับท่านอธิบดีกรมการปกครองไปด้วย
ผมคิดว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เราได้ศึกษาวันนี้ก็พอที่จะอนุมานได้ว่ารายการของ
คุณมานะ มหาสุวิระชัย เจ้าตัวรับทราบแล้วก็ไม่จำเป็นจะต้องทำเรื่องถึง แต่
ผมขอปรึกษาคณะกรรมการว่าเราจะรวมเรื่องนี้สรุปเพื่อเป็นเล่มเสนอ
คณะใหญ่ต่อไป ท่านผู้ใดมีความเห็นอย่างอื่นมีไหมครับ ท่านชัชวาลย์

นายชัชวาลย์ ชุ่มพูนแดง : ไม่มีปัญหาอะไรครับ

ประธาน : ท่านศิริวรรณ มีความเห็นอย่างไรครับ

นายศิริวรรณ บุญเกียรติ : ยังไม่มีความเห็นครับ

นายปฤษฎางค์ ฐุเพ็ญ : ผมมีข้อสังเกตนิดหนึ่ง ผมไม่แน่ใจ อันนี้เป็นเรื่องของการจัดการ ถ้าสมมุติว่าในกรณีของท่าน ส.ส. มานะที่เสนอเข้ามาว่า เห็นว่ามีความสำคัญพอสมควร แต่ถ้าสมมุติว่ามีเรื่องอย่างนี้เกิดขึ้น ๑ เรื่องแล้วเราศึกษาและเสนอทุก ๆ เรื่องไป รู้สึกว่าจะเป็นเรื่องของรายละเอียดมากไป หรืออย่างไร คือในใจคิดว่าถ้าในแง่ของการจัดการ ถ้าเราจะศึกษาเรื่องนี้เป็นเรื่องภาพรวมและตัวอย่างของท่าน ส.ส. มานะ ก็อาจจะทำให้กว้างขึ้น แต่แน่นอนที่สุดต้องทำงานหนักขึ้น แต่ถ้าศึกษาเฉพาะเรื่องของ ส.ส. มานะ เหมือนกับลักษณะของหาข้อสรุปและนำเสนอ ผมเกรงว่าเดียวถ้ามีเรื่องอื่นเราก็ต้องศึกษาในรายละเอียดปลีกย่อยลงไปเรื่อย เพราะฉะนั้นภารกิจของอนุกรรมการก็จะค่อนข้างมาก แต่อันนี้หมายความว่า ในแง่การจัดการผมคิดว่าท่านประธานคงวินิจฉัยได้ดีกว่า แต่ผมเกรงว่าถ้าเราไปศึกษาในรายละเอียดที่เสนอทุกเรื่อง เกรงว่าจะไม่ได้ประเด็น Cover ผมไม่แน่ใจ ขอขอบคุณครับ

นายพหล จินดากุล : ท่านประธานครับ ผมเอาข้อสรุปของท่านประธานที่ดีที่สุด เพราะว่ากาการใช้เวลาที่ถูกต้องตามระเบียบนั้นเราจะเข้าไปค้นทุกเรื่องคงไม่ได้ วันแต่ใครจะร้องมาเป็นเรื่อง ๆ ว่าอันนี้ไม่ได้รับความเป็นธรรม เราก็ใช้แค่คำว่า เป็นธรรมหรือไม่เป็นธรรม ก็ควรจะยุติแค่นั้นนะครับ

ประธาน : คือปัญหาคุณมานะ ก็สงสัยว่าจะเป็นปัญหาที่สร้างสิ้นกระบวนการแล้ว ที่ความดีเห็นของผม ที่เราเอาแนวความคิดที่คุณมานะได้ดำเนินการที่เราได้ศึกษา และได้เชิญท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมานี้ ก็เป็นแนวทางอย่างหนึ่งที่เราจะต้อง ในฐานะที่เราเป็นนโยบายติดตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีของแผ่นดิน งบประมาณที่ได้ใช้จ่ายในการนี้ ๑๘,๐๐๐ ล้านบาท คณะอนุกรรมการก็ต้องศึกษาว่า ๑๘,๐๐๐ ล้านบาทนี้ ได้ใช้จ่ายไปตามแผนของการดำเนินการของงบประมาณหรือไม่ และไปติดค้างอยู่ตรงไหน อะไร อย่างไร อันนี้จำเป็น เมื่อจบเป็นแผนแล้วเราก็ยังศึกษา ศึกษาแล้วได้ข้อมูลก็ขอความกรุณาจากท่านรองอธิบดีกรมการปกครอง จากท่านสนอง เลขาฯ จากทางสำนักงบประมาณ เพื่อมารวมข้อสรุปปรกฏฐานอันนี้ ส่งคณะกรรมการชุดใหญ่พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพราะเรามอบหมายเรามา เรามีหน้าที่ทำ ว่าเรื่องอย่างนี้คณะใหญ่จะไปทำอะไร จะเสนอสภาหรือไม่ อันนั้นอยู่ในคณะกรรมการชุดใหญ่ เราไม่ได้ชี้ขาด เราชี้ขาดไม่ได้ อันนี้ผมเรียนวิธีการปฏิบัติที่เราได้ปฏิบัติมา แต่ที่ต้องเรียนถามที่ประชุมในฐานะที่เราทำงาน เราจะสรุป

คนใหม่ หรือจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป ส่วนประเด็นต่าง ๆ ที่ท่านประธาน ท่านได้ให้แนวนั้น ระหว่างคุณมานะ เพราะคุณมานะ กับคุณบุญชงนั้นตรงข้ามกัน คุณมานะก็เคยทำงานเป็นรองเลขาธิการนาอกรวิธมนตรีมาแล้ว ก่อนที่คุณบุญชงเป็น สมัยคุณจำลอง ศรีเมือง ทั้งนี้ประเด็นมีว่า เมื่อ ๒ คนนี้เขาต้องการที่จะพอก ความจริงกันนั้นอีกเรื่องหนึ่ง เรื่องส่วนตัวของเขา แต่ในเรื่องระเบียบสายงาน ในเมื่อเราได้รับเรื่องแล้วเราก็ต้องทำ เมื่อทำมาถึงตรงนี้แล้วเราจะทำต่อไป หรือ จะอยู่แค่นี้ หรือจะสรุปตามที่กระผมนำเสนอ ตั้งแต่จะต้องขอเอกสารหลักฐานเพื่อ ประกอบการพิจารณาให้คณะใหญ่ นั้นผมก็ต้องนำ เรือนที่ประชุม อันนี้ผมคิดว่าแต่ละท่าน ก็มีสิทธิในการที่จะออกความคิดเห็น จึงเรียนเชิญว่าท่านจะออกความคิดเห็นอย่างไร

นายพหล จินดากุล : ท่านประธานครับ ความจริงเราได้รับมอบหมาย มาแค่นี้ เราทำจบแล้วก็เสนอขึ้นไป อย่างที่ท่านประธานสรุปนั้นถูกต้องแล้ว และเรา ยุติเรื่องนี้แค่นี้ คณะอนุกรรมการทำงานเพื่อเฉพาะกิจ ถ้ามีเรื่องอื่น ๆ ที่ทาง คณะใหญ่จะโยนมาอีก เราก็ต้องทำเป็นเรื่อง ๆ ไป

ประธาน : คณะเราเป็นคณะกรรมการ ท่านต้องดูมติคณะกรรมการองงาน คือเขาเขียนชัดเจนอยู่แล้ว หมายความว่า ในคราวประชุมคณะกรรมการนโยบาย ติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปีสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหาเรื่องเรียน คือพวกเราเมื่อรับเรื่องเรียนมาแล้วก็เสนอท่านไปเพื่อสรุปงาน อันนี้เราก็ ทำตามขั้นตอนในการที่ได้รับมอบหมายมา ท่านใดมีความเห็นอย่างไร เชิญเลยครับ ออกความเห็น ไม่ใช่ข้ออะไรเอาแต่ผมไม่ได้ยินครับ ต้องประชาสัมพันธ์ด้วยครับ

นายกิตติ ชรรมณีกุล : อย่างที่ท่านประธานว่าเราก็ศึกษา เชิญทั้ง ๒ ฝ่ายมาแล้ว ก็สรุปถึงคณะใหญ่แล้วกัน อย่างที่ท่านว่าก็จบหน้าที่ของเรา

พลตรี โอภาส วิเศษบุรี : กราบเรียนท่านประธานครับ มาถึงตอนนี้ ผมว่าเราเดินมาได้จนจะจบ แต่คิดว่าหลักฐานต่าง ๆ ที่เรารวบรวมยังไม่หมด ขอให้รวบรวมต่อไปอีกสักหน่อยหนึ่ง แล้วก็สรุปเสนอกรรมการชุดใหญ่ กระผม คิดว่าต้องขอเอกสารเพิ่มเติม เมื่อเราได้ครบแล้วจึงสรุป ก็คงกินเวลาอีกสัก อาทิตย์หนึ่งครับ

ประธาน : กระผมคาดว่าวันนี้ถ้าได้จาก ผอ. ดวงสมร มาวันนี้ ก็มอบให้เจ้าหน้าที่รวบรวม แล้วพวกเราพวุงนี้มีเวลาว่างก็มาคุยว่าเป็นอย่างไร แล้วมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ แล้ววันอังคารเราก็ประชุมสรุป แล้วก็เสนอคณะใหญ่ เขา วันพุธ

พลตรี โสภาส รัตนบุรี : ผมขออนุญาตทราบเรื่องเพิ่มเติมหนึ่งคือเกี่ยวกับเรื่องการเตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่จะสรุป กระผมคิดว่าอยากจะทำให้มีคุณภาพมากกว่านี้ก็หลังจากประชุมอะไรต่ออะไรเสร็จ รวบรวมหลักฐานเสร็จแล้ว ตอนที่ทำเอกสาร ขอให้ใช้เวลาทำเอกสารอย่างน้อยสักอาทิตย์หนึ่ง

ประธาน : ถูกต้องครับ เพราะว่าครั้งที่แล้วทั้งกลางวันกลางคืน เรื่องเอกสารผมขอความกรุณาหมายเลข มอบหมายท่านนายพลคนหนึ่ง และเจ้าปรีดิศักดิ์ ท่านปฤษฎางค์ และดอกเตอร์ ทั้ง ๔ - ๕ ท่าน ชุดเก่านั้นแหละ ต้องตรวจทานให้เรียบร้อย และเวลาที่เราจะทำเป็นรูปเรื่องรูปอะไร ก็ขอความกรุณาตรวจทานให้เรียบร้อย อย่าไปกลับหน้ากลับหลัง ทั้งนี้เรื่องใหญ่ที่สุด หมายความว่าท่านที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะต้องเข้ามาช่วย ท่านชัชวาลย์ เป็นคนที่จะต้องตรวจทานให้รอบคอบ เพราะว่าท่านเป็นนักกฎหมาย ท่านต้องดู wording อะไรต่าง ๆ เพราะว่าการผิดพลาดครั้งที่แล้วเพราะขาดท่าน

นายชัชวาลย์ ชมพุดตง : ท่านประธานครับ คณะทำงานทุกคนยอมรับถึงความบกพร่องที่เกิดขึ้น สิ่งหนึ่งคือข้อจำกัดเรื่องเวลา เพราะการทำงานทุกอย่างต้องใช้เวลาและใช้สมาธิเหมือนกันในการที่จะเรียบเรียงถ้อยคำต่าง ๆ ถ้าหากเวลาฉุกเฉินทุกและขาดสมาธิ ความผิดพลาดย่อมเกิดขึ้น ผมว่าเราทำงานของเรา นั้นผมอยากจะทำข้อสังเกตไว้ในการทำงาน เราต้องดูว่าคณะกรรมการของเรา คือนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณ เพราะฉะนั้นในการพิจารณา เรื่องใดก็ตาม ถึงแม้บางทีจะเป็นเรื่องเล็ก ๆ แต่เรื่องเล็ก ๆ นั้น ถ้าหากเรามีการศึกษาแล้ว เราจะสามารถที่จะรู้ว่า สิ่งนั้นเป็นไปตามนโยบายหรือไม่ หรือนโยบายของงบประมาณหรือเปล่า นอกจากนั้นเราก็ต้องติดตามไปดูอีกว่า เมื่อจ่ายเงินไปแล้วมันเป็นไปตามนโยบาย ดูประสิทธิภาพของการใช้เงินนั้นด้วย ว่าการใช้เงินมีประสิทธิภาพเพียงใด เมื่อเงินงบประมาณที่ออกไป ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์นั้น เนื้อของงานที่ตอบสนองมานั้นก็เปอร์เซ็นต์ ประการที่ ๓ เราต้องไปดูต่อไปว่างบประมาณที่เอาไปใช้ในโครงการต่าง ๆ นั้น สอดคล้องต่อแผนการพัฒนาประเทศหรือไม่ ตอบสนองแผนใหม่ และได้ประโยชน์จริงไหม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ผมคิดว่าบางครั้งการศึกษา เรื่องเล็กนั้นอาจจะนำสู่ เรื่องใหญ่ และนำไปสู่ นโยบายของงบประมาณของเราและสอดคล้องกับการติดตามประสิทธิภาพของการใช้เงินในงบประมาณ มีนั้น ๆ ด้วยครับ

ประธาน : ถูกต้องครับ ประเด็นมีแค่นี้ ฉะนั้นในกรณีเรื่องนี้ ผมได้ขอความกรุณา พอท่านอาหาร เสร็จแล้วขอให้ท่านคณะอนุกรรมการทุกท่านร่วม

ประชุมปรึกษาหารือว่าเราจะทำระบบนี้อย่างไร อะไรอย่างไร เพราะเอกสาร
บางอย่างก็ได้แล้ว ท่านรองอธิบดีฯ ประมาณ ๑๘.๐๐ น. อย่างช้าใช้ไหมครับ
ท่านจะแฟกซ์มา หรือท่านจะทำหนังสือมาก็ได้ ให้เจ้าหน้าที่เอามาให้ ท่านเซ็น
เพราะเป็นเอกสารที่มีความสำคัญ-----

ส่วนทางสำนักงบประมาณเองก็คาดว่า ไม่เกินบ้ายโมงหรือบ้ายสาม คือเรื่อง ๑๕,๐๐๐ ล้าน
 ของสำนักงบประมาณของปี ๕๐ ภาคบ้ายก็ขอความกรุณาทั้ง ๖ ท่านว่าท่านจะกรุณาอธิบาย
 เพื่อตรวจสอบก็จะเป็นความกรุณาอย่างยิ่งนะครับ หวังว่าจะได้รับความร่วมมือได้ดีตลอดไป
 เพราะว่าท่านประธานเอง ท่านก็ได้สั่งมอบหมายให้เลขาของท่านอยู่ แต่ผมก็รู้สึกเสียใจว่า
 จะเอา เขามาเป็นที่ปรึกษาผม ก็เลยจะให้มีค่าตอบแทนเพื่ออะไรต่าง ๆ พออายุ ๓๐ ปี
 ไปพูดกับเขาแล้ว เขาก็ไม่ได้ ดร. ก็ ดร. เขาว่าอย่างนั้น ผมก็จะทำอย่างไรดีต้องอายุ ๓๕ ปี
 ผมคิดว่าวันนี้ เราได้ประชุมปรึกษาหารือกันมาพอสมควรแล้ว สอบถามอีกเรื่องหนึ่ง แล้วก็
 วันอังคารหน้า เราเอา ๕.๓๐ นาฬิกา ตอนนั้น เราเอา เรื่องของการไฟฟ้าที่เขาร้องมา เขาก็
 ส่งเอกสารมาแล้วครับ คุณสุชาติ เอาอันนี้ไปดำเนินการถ่ายเอกสารมอบให้ที่ปรึกษาที่คณะของ
 ศึกษาดต่าง ๆ ว่าเราจะออกใบรูปไหน เพื่อจะส่งคณะกรรมการชุดใหญ่ แล้วอีกส่วนเรื่องสุชาติ
 อีกเรื่องหนึ่งก็คือ เรื่องวันนี้ เอกสาร เรื่องวันนี้เลยลงร่างอะไรต่ออะไรให้ สุชาติ เรียบร้อย
 แล้ว เราก็ได้ดำเนินการสั่งให้ท่านประธานต่อไป ได้จะไปสัมภาษณ์สดตรงนั้น อันไหนที่ไม่ลงรับ
 ไปลงรับให้ เรียบร้อย แล้วอีกทำแฟ้มตรงให้ เรียบร้อย สุชาติจะต้องขอคนเพิ่มใหม่ ไปบอกให้
 ท่านประธานทราบถึงมีคนเพิ่ม ๖ ที่มาช่วยเรา ตอนนีเราจะมีก็คน ๕ คน คือคณะนี้มันต้อง
 ทำงานหนัก เพราะต่อไปมันจะต้องออกตระเวน ที่ เราจะต้องขอเอกสาร ขอความกรุณาจาก
 ทางสำนักงบประมาณท้องถิ่น ขอความกรุณาจากขละ เอียดที่ เราได้มา เนื่องจากว่า ทางคณะ
 ก็จะต้องออกไปศึกษาดูตามผล หรือกับทางคณะงบประมาณที่ได้ติดตามผลเหมือนกัน เราก็อาจจะ
 ขอความร่วมมือจากทางทหารของอธิบดีกรมการปกครองต้องไปกับเราด้วย เพื่อช่วยชาติบ้านเมือง
 ในเวลาที่ไปพิจารณาอะไรต่าง ๆ ก็ช่วยทำ หรือทำหนังสือเพื่อโปรดทราบด้วย เพราะว่าเรา
 จะต้องแบ่งสายกันทำงานทางใต้คุณชินวรณ์ก็ต้องออกไป ทางอีสานก็ผม ทางนครกลางก็ท่าน
 ก็เดินตามกันไป แบ่งกันทำงาน ส่วนผมก็ไปรับตามกราบ หรือดูเอกสาร เสร็จอย่างใดครับ แล้วว่า
 ได้รับความร่วมมือหรือครับ มีอะไรอีกไหมครับ อันนี้ก็ได้ขอความกรุณาจากท่านประธาน เรา
 เอกสาร เรื่องนี้มาทั้งหมดหรือจะแบ่งสายงานเพื่อไปตรวจสอบ เรา ตามอย่างนั้น ไม่ไว้ใจจนกว่า
 เพื่อจะมาทำเป็นเล่มนี้ เราจะต้องทำเพราะว่าอยู่ฝ่ายใต้กัน เราจะทำหน้าที่ควบคุมรัฐบาล
 ให้มันถูกต้อง เราก็ต้องเอาเรื่องเหล่านี้ เรื่อง ๑๕,๐๐๐ ล้าน ที่ฝ่ายรัฐบาลมาเป็นสมัยใหม่
 ก็ตามให้ให้เงินไปแล้ว แล้วไปก็ไปขยับ ๆ กัน ไม่ไว้ใจเรื่องเฉพาะที่นี้ เรื่องก็แค่ตั้งงบกลาง
 เราจะต้องขออีกนิดสำคัญมาก คืออันนี้ต้องได้มากก่อนเพื่อ เราจะได้แจกจ่าย ๆ บรรดาเพื่อน
 สมาชิกก่อน เพราะเขาสนใจมากเลย เราต้องเอาจากขละ เอียดก่อน จะต้องขอจากขละ เอียด
 แต่ละจังหวัด แล้วก็งานรายละ เอียดที่ท่านตรวจสอบแล้ว อนุมัติงวดเงินในรายละ เอียด

แผนผังวิวัฒนาการ คพต. (พิเศษ)

แผนผังวิวัฒนาการ คพต. (พิเศษ)

เอกสารหมายเลข 2

ช่วง พ.ศ./แผนฯ	ยุค (นายกรัฐมนตรี)	รูปแบบโครงการ	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย
2518 (แผน 3)	พล.ต.ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช	โครงการพัฒนาท้องถิ่น และช่วยเหลือประชาชน ให้มั่งคั่งทำในฤดูแล้ง “เงินผัน”	แก้ไขปัญหาการอพยพแรงงาน จากชนบทเข้า กทม.
2523 (แผน 4)	พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมนันทน์	โครงการสร้างงานใน ชนบท (กสช.)	- แก้ไขปัญหาการอพยพแรงงาน - กระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น
2525 (แผน 5)	พลเอก เปรม ติณสูลานนท์	คณะกรรมการชนบท แห่งชาติ (กชช.)	- กระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น - กระจายอำนาจการตัดสินใจ สู่ท้องถิ่น - ให้ 4 กระทรวงหลัก ได้แก่ เกษตร มหาดไทย ศึกษาธิการ และสาธารณสุข มีการทำงาน ที่มีเอกภาพและสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น
2535 (แผน 7)	พลเอกชาติชาย ชุกตะวัตน์	คณะกรรมการพัฒนาชน บท และกระจายความ เจริญไปสู่ภูมิภาค (กชชภ.)	คล้ายกับ กชช. แต่ให้นำเอางาน ของกระทรวงอุตสาหกรรมและ พาณิชย์ เป็นงานหนึ่งในการ พัฒนาชนบท โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมรายได้ให้แก่ประชาชน ในชนบท
2536 (แผน 7)	นายชวน หลีกภัย	โครงการพัฒนาตำบล (คอบต.) โดยมีคณะกรรมการ การอำนวยความสะดวก โครงการพัฒนาตำบล (อคอบต.) เป็นส่วนงานที่ รับผิดชอบสังกัด กระทรวงมหาดไทย	- กำหนดกรอบและแนวทางใน การพัฒนาชนบทให้ชัดเจนใน การดำเนินการไว้ 4 ประเภท

แผนผังวิวัฒนาการ คพต. (๖๒๕๖)

เอกสารหมายเลข 2

ช่วง พ.ศ./แผนฯ	ยุค (นายกรัฐมนตรี)	รูปแบบโครงการ	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย
2538 (แผน 7)	นายบรรหาร ศิลปอาชา	เปลี่ยน กชชก. เป็นคณะกรรมการนโยบายและกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น (กนท.) และแต่งตั้ง อคพต. ชุดใหม่ มาสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เพื่อให้ความช่วยเหลือในงบประมาณแก่ คพต. ได้มากขึ้น และกว้างขวางขึ้น จึงได้ให้เพิ่มงบในส่วนของสำนักนายกรัฐมนตรี เป็น 5,000 ล้านบาท และขยายขอบเขต จาก 4 ประเภท เป็น 7 ประเภท กิจกรรม
2539 (แผน 7)	นายบรรหาร ศิลปอาชา	จัดสรรงบ คพต. 5,000 ล้านบาท ของสำนักนายกรัฐมนตรี เป็น 2 ส่วน คือ งบโครงการปกติ 4,100 ล้านบาท และงบโครงการพิเศษ 900 ล้านบาท	เพื่อให้การนำงบประมาณไปใช้สามารถครอบคลุมกิจกรรมที่มีเป็นโครงการเร่งด่วนและโครงการพิเศษอื่น ๆ ได้
2540	พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ	- การจัดสรรงบประมาณโครงการ คพต. พิเศษ ดำเนินการเช่นเดียวกับรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา - ขณะนี้ มีงบประมาณคงเหลือจะจัดสรรได้อีก 572 ล้านบาท	เพื่อให้การทำงานงบประมาณไปใช้สามารถครอบคลุมกิจกรรมที่มีเป็นโครงการเร่งด่วนและโครงการพิเศษอื่นๆ

ขั้นตอนการดำเนินงาน คพต. (พิเศษ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน คพต. พิเศษ

เอกสารหมายเลข 3

ลำดับ	ส่วนงาน	ดำเนินการเพื่อ	แนวทางการพิจารณา
1.	ส่วนราชการ สส. องค์การเอกชน	เสนอโครงการ	- กรอบกิจกรรม คพต. 7 ข้อ - เป็นโครงการเร่งด่วน - โครงการตัวอย่าง - โครงการในพื้นที่พิเศษ - โครงการเทิดพระเกียรติ
2.	สภาตำบล/อบต.	พิจารณาให้ความเห็นชอบ	- สอดคล้องกับแนวทางการพิจารณา คพต. พิเศษข้างต้น - พิจารณาค่าใช้จ่ายและโครงสร้างของสิ่งก่อสร้าง
3.	กพอ.	พิจารณาให้ความเห็นชอบ	- ความเป็นไปได้ - ความมั่นคงแข็งแรง - ความถูกต้องของโครงการ - ระยะเวลาการดำเนิน
4.	อคพต. จังหวัด	พิจารณาให้ความเห็นชอบ	- ความจำเป็นก่อนหลัง - เพิ่ม/ลด ค่าใช้จ่าย - การดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง การจ้างงาน
5.	อคพต. ส่วน กลาง	ตรวจสอบความเหมาะสมเพื่อเสนอให้ นายก รัฐมนตรีอนุมัติ	- ความจำเป็นก่อนหลัง - ค่าใช้จ่ายกับงบประมาณ - ความเหมาะสมอื่น ๆ
6.	สำนักบ. ประมาณ	- ของงบประมาณ - จัดสรรงบและโอนงบตามที่ได้อนุมัติ	
7.	คลังจังหวัด	จัดสรรเงินเพื่อโอนเข้าบัญชีของสภาตำบล หรืออบต.	- ตามฎีกาที่สภาตำบล/อบต. ตั้งเรื่อง

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาตำบล (อคพต.) ครั้งที่ 1/2540

รายงานการประชุม

เอกสาร หมายเลข 4

คณะอนุกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาตำบล (อตพด.)

ครั้งที่ 1/2540

วันพุธที่ 22 มกราคม 2540 เวลา 10.00 น.

ณ ห้องประชุมสี่เขียว ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล

อนุกรรมการที่เข้าประชุม

1. นายบุญชง	วิสมหมาย	ประธานอนุกรรมการ
2. นายไพโรจน์	สุจินดา	รองประธานอนุกรรมการ
3. นายสมศักดิ์	ศรีวรรณนะ	รองประธานอนุกรรมการ
4. นายอนุชา	โมกษะเวศ	รองประธานอนุกรรมการ
5. นางสิริมาลย์	รัตนพรพงศ์	อนุกรรมการ
6. นางสาวกุสุมา	เกิดภู	อนุกรรมการ
7. นายวรวิทย์	เลิศลักษณ์	อนุกรรมการ
8. นายมนตรี	แจ่มเวหา	อนุกรรมการ
(แทนนางวิมล)	เกตุกะโกมล	
9. นายอุทัย	ดิระจิต	อนุกรรมการ
(แทนนายปรีดี)	สีหิตนะพงษ์	
10. นายวิจิตร	วุฒิอำพล	อนุกรรมการ
11. นางดวงสมร	วรฤทธิ	อนุกรรมการ
12. นายสมชาย	กรสุวนสมบัติ	อนุกรรมการ
13. นายสนอง	จันทนิทร	อนุกรรมการและเลขานุการ
14. นายเดชพล	ฐิตยารักษ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
15. นายเลี้ยว	ห้องอุดม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
16. นางสาวจารุวรรณ	สีโอไชยคาม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
17. นางพนินฐา	โตโพธิ์ไทย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
18. นายชำนาญ	เจริญรุ่งเรือง	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสมนึก	บำรุงสาส์	วิศวกร 7 กรมโยธาธิการ
2. นายอนุชา	ภาระนันท์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 6 สำนักงบประมาณ
3. นางสาวนิศา	คำบจันทร์	เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการ อคทต.
4. นางสาวนงนุช	ไชยกุล	เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการ อคทต.
5. นายอภิวัฒน์	บุญนาค	เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการ อคทต.
6. นางสาวอนุสรณ์	ซิมขิงติ	เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการ อคทต.

เริ่มประชุม เวลา 10.15 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน ฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า นายกรัฐมนตรี ประธาน กนท. ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในเรื่องนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่เดือนกันยายน 2539 ได้มีการหารือกับทาง สศช. โดยเฉพาะทำนองเรื่องเลขานุการ ฯ สมชาย เพื่อเตรียมงานในเรื่องนี้ และได้เสนอผ่านความเห็นชอบของท่านรองนายกรัฐมนตรี(ดร. อำนวย วีรวรรณ) ซึ่งท่านนายกรัฐมนตรีมอบให้ดูผลงานของ สศช. และเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2540 นายกรัฐมนตรี ได้ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น (กนท.) พร้อมกับคณะกรรมการของ กนท. อีก 2 คณะ คือ คณะอนุกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาตำบล (อคทต.) และคณะอนุกรรมการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค (กจภ.) สำหรับ อคทต. ซึ่งได้จัดประชุมเป็นครั้งแรกในวันที่ ประธาน ฯ ได้กล่าวต้อนรับคณะกรรมการ ฯ ทุกท่านที่มีโอกาสมาร่วมงานนี้ด้วยความยินดียิ่ง

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องพิธีทราบ

ระเบียบวาระที่ 2.1 คำสั่งคณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น

ที่ 2/2540 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาตำบล เลขานุการ ฯ ได้รายงาน ว่า นายกรัฐมนตรี ประธาน กนท. ได้ลงนามคำสั่ง กนท. ที่ 2/2540 ลงวันที่ 12 มกราคม 2540 แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาตำบล โดยมีเลขานุการ นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และมีอนุกรรมการอีก 17 ท่าน รวมเป็น 18 ท่าน และให้จัดตั้งสำนักงานเลขานุการ อคทต. เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในสำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรี และเนื่องจากเป็นการพบกันเป็นครั้งแรก เลขานุการ ฯ จึงขอให้อนุกรรมการทุกท่านแนะนำตัวให้ท่านประธาน ฯ ทราบ

(รายละเอียดตามเอกสารวาระการประชุม)

ระเบียบวาระที่ 2.2 รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการพัฒนาตำบลปี 2540

เลขานุการฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน คทพ. ได้แบ่งระยะเวลาในการดำเนินงานเป็น 3 ช่วง คือ

(1) ช่วง 3 เดือนแรก (ตุลาคม - ธันวาคม 2539) เป็นระยะเวลาที่ ออกผล. กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ กำหนดกรอบนโยบาย วิธีกำหนดงานและการจัดประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน คทพ.

(2) ช่วง 6 เดือนที่สอง (มกราคม - มิถุนายน 2540) เป็นระยะเวลาการดำเนินงานโครงการของสภาตำบลและ อบต.

(3) ช่วง 3 เดือนที่สาม (กรกฎาคม - กันยายน 2540) เป็นระยะเวลาการประกวด คทพ. ดีเด่นและการประเมินผล

สำหรับในช่วง 3 เดือนแรกนั้น ได้มีการจัดสรรงบโครงการ ไปให้สภาตำบล/ อบต. และจัดสรรงบบริหาร ไปให้จังหวัดและอำเภอแล้ว โดยได้ดำเนินการขออนุมัติวงเงินจากสำนักงบประมาณและแจ้งผลการจัดสรรไปให้จังหวัด เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2539 พร้อมทั้งได้จัดประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัดที่ส่วนกลางเมื่อวันที่ 2-3 ธันวาคม 2539 และขณะนั้นจังหวัดส่วนใหญ่นั้นก็ได้จัดประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอและตำบลไปแล้ว สรุปว่าส่วนใหญ่วินิจฉัยพร้อมที่จะดำเนินงานแล้ว แต่ยังไม่ได้รับอนุมัติวงเงินทั้งงบโครงการและงบบริหารจากสำนักงบประมาณ ซึ่งทำให้การดำเนินงานโดยส่วนรวมล่าช้าไปกว่ากำหนดการประมาณ 1 เดือน และเห็นสมควรเร่งแก้ไขปัญหานี้เพื่อปรับการดำเนินงานโครงการ ออกผล. ให้ทันตามกำหนดการภายในสิ้นเดือนนี้ (รายละเอียดตามเอกสารวาระการประชุม)

มติที่ประชุม รับทราบ และขอให้สำนักงบประมาณเร่งดำเนินการอนุมัติวงเงิน เพื่อให้สำนักงานเลขานุการ ออกผล. แจ้งให้จังหวัด อำเภอ และหน่วยงานดำเนินการ เร่งจัดทำโครงการและปฏิบัติงานตามกำหนดการต่อไป

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ 3.1 การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล ปี 2540 เพียงเดิม

เลขานุการฯ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาโดยสรุปว่า ออกผล. ได้มีมติในการประชุม ออกผล. ครั้งที่ 4/2539 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2539 กำหนดการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล ปี 2540 รวม 12 รายการและจัดสรรงบปกติให้สภาตำบลและ อบต. รวม 6,616 แห่ง เป็นเงิน 3,900 ล้านบาท และจัดสรรงบบริหารให้จังหวัดและอำเภอ ไปแล้ว 44,997 ล้านบาท เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2539 และแจ้งผลการจัดสรรให้จังหวัดตรวจสอบเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2539

จังหวัด 17 แห่งได้แจ้งผลการตรวจสอบว่ามีสภาตำบลและ อบต. ที่รายงานข้อมูลรายได้คลาดเคลื่อนและบางแห่งไม่ได้ส่งข้อมูลให้สำนักงานเลขานุการ ออกผล. เนื่องจากมีความเข้าใจว่าเมื่อสภาตำบลได้ผลการยกฐานะเป็น อบต. แล้วจะไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล ซึ่งสำนักงาน

เลขานุการ อคพต. พิจารณาแล้วเห็นควรจัดสรรงบประมาณ กทพ. งบประมาณหลักเกณฑ์ที่ อคพต. กำหนดไว้เดิม เพิ่มเติมให้แก่สภาตำบลและ อบต. จำนวน 98 แห่ง เป็นเงิน 49,692,000 บาท (สี่สิบเก้าล้าน หกแสนเก้าหมื่นสองพันบาทถ้วน) และอนุมัติงบบริหารเพิ่มเติมให้กับ กทพ. ที่เกี่ยวข้องจำนวน 269,000 บาท (สองแสนหกหมื่นเก้าพันบาทถ้วน) (รายละเอียดตามเอกสารวาระการประชุม)

มติที่ประชุม เห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ และให้สำนักงานเลขานุการ อคพต. ดำเนินการขอ อนุมัติวงเงินจากสำนักงบประมาณเป็นกรณีเร่งด่วนต่อไป

ระเบียบวาระที่ 3.2   แบบมาตรฐานด้านช่างโครงการพัฒนาตำบล ปี 2540

เลขานุการฯ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาโดยสรุปว่า อคพต. คณะที่แล้ว ได้มีคำสั่ง อคพต. ที่ 4/2539 แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงแบบมาตรฐานด้านช่างโครงการพัฒนาตำบล ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ด้านช่างจาก 5 หน่วยงาน เพื่อดำเนินการปรับปรุงแบบมาตรฐานด้านช่างพร้อมกับปรับราคาค่าก่อสร้างใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ในกรณี คณะทำงานฯ ได้ปรับปรุงแบบมาตรฐานด้านช่างรวม 18 แบบพร้อม ราคากลาง ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ขอให้ อคพต. พิจารณาแบบมาตรฐานพร้อมราคากลาง เพื่อที่จะจัดพิมพ์แจกจ่ายให้สภาตำบลและ อบต. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัดและอำเภอ นำไปใช้เป็นแบบมาตรฐานในการ ดำเนินงานโครงการพัฒนาตำบลต่อไป

ประธานฯ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาประเด็นการจัดทำโครงการประปาหมู่บ้านแบบบ่ออากาศ ซึ่งในภาคตะวันออกเคยมีหรือส่วนใหญ่ไม่ได้ผล เนื่องจากปริมาณน้ำบางพื้นที่ไม่เพียงพอและไม่คุ้มกับการลงทุน เห็นควรให้ประปาภูมิภาคเป็นผู้จัดทำโครงการประเภทนี้และเห็นว่าโครงการขุดคูหรือคลองส่งน้ำตาม แบบ กทพ. น 06 ไม่ได้ผล เพราะมีการรั่วซึมของปริมาณน้ำเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้กรมชลประทานเป็นผู้จัดทำโครงการประเภทนี้แทน

รองอธิบดีกรมโยธาธิการ(นายวรวิทย์ฯ) เสนอว่าการจัดทำโครงการประปาหมู่บ้าน เห็นควร กำหนดเงื่อนไขให้สภาตำบล/ อบต. และหน่วยงานของจังหวัด ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมในด้านปริมาณน้ำว่ามีเพียงพอและคุณภาพน้ำสามารถใช้อุปโภคและบริโภคได้ก่อน จึงสมควรจะอนุมัติให้จัดทำโครงการนี้ได้

ผู้อำนวยการศูนย์งบประมาณส่วนภูมิภาคเสนอว่า ราคากลางตามแบบมาตรฐานด้านช่างของโครงการพัฒนาตำบล และราคากลางตามแบบที่สำนักงานงบประมาณมีอยู่ราคาไม่เท่ากัน จึงต้องการให้ปรับปรุงราคากลางใหม่เพื่อให้เป็นธรรมและสามารถใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกงบประมาณที่เสนอ และในการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ด้านช่างครั้งต่อไป ขอให้แต่งตั้งผู้แทนของสำนักงานงบประมาณเข้าร่วมเป็นคณะทำงานฯ ด้วย

มติที่ประชุม อคพต. ได้แสดงข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างกว้างขวาง และได้มีมติดังนี้

1) การดำเนินงานโครงการประปาหมู่บ้านแบบบ่อบาดาล กำหนดเงื่อนไขให้มีหน่วยงานตรวจสอบรับรองว่ามีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับดำเนินการได้ทุกฤดู และตรวจสอบคุณภาพน้ำว่าสามารถนำไปบริโภคและบริโภคได้ กพอ. จึงจะให้ความเห็นชอบให้สภาตำบลและ อบต. จัดทำโครงการนี้ได้

2) ให้ยกเลิกแบบมาตรฐานด้านช่างประเภทน้ำเพื่อการเกษตร แบบ กพต. 4/06 (คูหรือคลองส่งน้ำ) และให้ความเห็นชอบแบบมาตรฐานด้านช่างอีก 17 แบบตามที่คณะกรรมการด้านช่าง ฯ เสนอ

3) ให้สำนักงานเลขานุการ อคพต. คณะทำงาน ฯ ด้านช่าง และสำนักงานประสานความร่วมมือพิจารณาปรับปรุงราคากลางของแบบมาตรฐานด้านช่างทั้ง 17 แบบให้เหมาะสม เพื่อใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ

ระเบียบวาระที่ 4.1 การแต่งตั้งช่างองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านช่าง

เลขานุการ ฯ เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาโดยสรุปว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี เสนอให้พิจารณาว่าจะแต่งตั้งช่าง อบต. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านช่าง เนื่องจากกิ่งอำเภอที่ตั้งใหม่ไม่มีช่างหรือมีความรู้ด้านช่างตามรายชื่อของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 186/2539 (รายละเอียดตามเอกสารประกอบวาระการประชุม) เลขานุการ ฯ ขอให้ อคพต. พิจารณาว่าจะสมควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งช่าง อบต. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านช่างรับผิดชอบการดำเนินงาน กพต. หรือไม่เพื่อที่จะนำมติของที่ประชุมแจ้งทุกจังหวัด และนำไปปรับปรุงแก้ไขคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีต่อไป

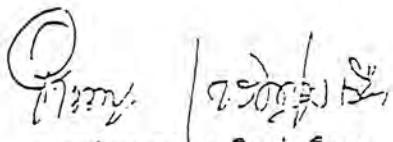
มติที่ประชุม ไม่ควรอนุมัติเรื่องจากช่าง อบต. มีวุฒิเพียง ปวช. หรือ ปวศ. และบรรจุใหม่ยังขาดประสบการณ์ ในกรณีที่ยกผู้ทรงคุณวุฒิด้านช่างให้กิ่งอำเภอที่ตั้งใหม่ไม่ได้ ให้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้านช่างของอำเภอเดิมก่อนการตั้งกิ่งอำเภอใหม่ดูแลแทน

ระเบียบวาระที่ 4.2 เรื่องอื่น ๆ

ประธาน ฯ เสนอให้ที่ประชุมกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบ กพต. พิเศษ ตามความจำเป็นเร่งด่วน โครงการตัวอย่าง โครงการในพื้นที่พิเศษ และโครงการมหิตพระเกียรติ จำนวน 900 ล้านบาท ซึ่งได้จัดสรรไปแล้ว 5 ครั้ง เป็นเงิน 327,786,508 บาท ขณะนี้มีเงินเหลืออยู่จำนวน 572,213,492 บาท

มติที่ประชุม เก็บกวาดจัดสรรงบ คทต. งานพิเศษตามกรอบนโยบายและภารกิจเดิม และมอบให้ประธาน
คทต. เป็นผู้พิจารณานำเสนอนายกรัชมงคลพิจารณาให้ความเห็นชอบตามที่เคยปฏิบัติมา

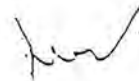
เลิกประชุม เวลา 12.10 น.

(นายท่ามากญ เจริญรุ่งเรือง)

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

(นายสมอง จันทะมินทร)

อนุกรรมการและเลขานุการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต) พิเศษ

ประเด็นชี้แจง

คณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงาน
งบประมาณรายจ่ายประจำปี

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณ
โครงการพัฒนาตำบล (คพต.) พิเศษ

สำนักงานเลขาธิการ อคพต.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

8 พฤษภาคม 2540

ประเด็นชี้แจง

คณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณประจำปี สภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต.) พิเศษ

1. ประเด็นที่ขอให้ชี้แจง

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต.) พิเศษ

2. ประเด็นชี้แจง

2.1 กรอบนโยบาย

อดีตนายกรัฐมนตรี (นายบรรหาร ศิลปอาชา) ได้อนุมัติการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล ปี 2540 จำนวน 900 ล้านบาท (ร้อยละ 18) เพื่อเป็นงบโครงการพัฒนาตำบล (คพต.) พิเศษ ตามความจำเป็นเร่งด่วน โครงการตัวอย่าง โครงการในพื้นที่พิเศษและโครงการเทพพระเกียรติ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาตำบล (คพต.) รายการจัดสรร ที่ 1.2 เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2539

(เอกสารเลขที่ 1)

2.2 หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต.) พิเศษ

(๑) หลักเกณฑ์การเสนอโครงการ

จังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยงานของทางราชการและองค์กรพัฒนาเอกชนร่วมกับสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยมีข้อกำหนด 2 ประการ ประการแรกประเภทโครงการจะต้องอยู่ในกรอบนโยบายที่คณะกรรมการ คพต. กำหนดไว้ในข้อ 2.1 กล่าวคือเป็นโครงการตามความจำเป็นเร่งด่วน โครงการตัวอย่าง โครงการในพื้นที่พิเศษและโครงการเทพพระเกียรติ ประการที่สอง จะต้องใช้แบบ คพต.2 ประกอบกับราคากลางและแบบมาตรฐานด้านช่างโครงการพัฒนาตำบลในการเสนอโครงการดังกล่าวต่อเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ประธาน คพต. หรือ นายกรัฐมนตรีชื่อนาดวงเงินของโครงการขึ้นอยู่กับความจำเป็นเร่งด่วนหรือลักษณะของโครงการ

(2) **วิธีการจัดสรรงบประมาณ**

เลขานุการนายกรัฐมนตรีในฐานะ ประธาน อคพต. ซึ่งได้รับมอบอำนาจจาก อคพต. จะพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการ คพต. พิเศษ ตามหลักเกณฑ์ที่ อคพต. กำหนดไว้ 3 ประการ ประกอบด้วย

ประการแรก ลักษณะของโครงการสอดคล้องกับแนวมติของ อคพต. ในข้อ 2.1 ทั้งนี้จะต้องไม่มีลักษณะที่ห้ามดำเนินการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 186/2539 ข้อ 12

ประการที่สอง ความเหมาะสมในด้านวงเงินที่เสนอขอกับราคากลางตามแบบมาตรฐานด้านช่างของโครงการพัฒนาตำบลและจะต้องจัดสรรกระจายไปทุกจังหวัด

ประการที่สาม จะต้องนำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนที่จะเสนอขออนุมัติจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณต่อไป

2.3 ผลการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล(คพต.) พิเศษปี 2540

(1) ในช่วงระยะระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2539 อดีตนายกรัฐมนตรี (นายบรรหาร ศิลปอาชา) ได้ให้ความเห็นชอบอนุมัติจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต.) พิเศษ รวม 5 ครั้ง จำนวน 829 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 327,786,508 บาท

(เอกสารเลขที่ 2)

(2) นายกรัฐมนตรี(พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ) ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบอนุมัติจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล (คพต.) พิเศษ รวม 5 ครั้ง จำนวน 593 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 358,996,180 บาท

(เอกสารเลขที่ 3)

(3) ได้มีการอนุมัติจัดสรรงบโครงการพัฒนาตำบล (งบ คพต. พิเศษ) ปี 2540 ไปแล้วทั้งสิ้น 10 ครั้ง จำนวน 1,422 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 686,782,688 บาท

(เอกสารเลขที่ 4)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขานุการ อคพต. โทร 281-9634,281-2720

ที่ นร(อคพต) 338 /2539

วันที่ 8 ตุลาคม 2539

เรื่อง การปฏิบัติงานโครงการพัฒนาตำบลปี 2540

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

1. ข้อเท็จจริง

1.1 คณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น (กนภ.) ได้มีคำสั่งที่ 6/2538 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2538 แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาตำบล (อคพต.) โดยมีเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีสำนักงานเลขานุการ อคพต. ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่ออำนวยการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาตำบล ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณปี 2539 และ 2540 ปีละ 5,000 ล้านบาท และ กนภ. ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2538 มอบนโยบายให้กระจายอำนาจการอนุมัติโครงการไปให้สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นหน่วยงานดำเนินการแทนคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ(กพอ.) และได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 5/2539 ให้ อคพต. ปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาตำบลปี 2540 เป็นต้นไป ตามข้อเสนอจากการประเมินผลเชิงนโยบายโดยมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ใน 4 ภาค โดยให้ขยายกรอบประเภทโครงการให้เปิดกว้างยิ่งขึ้น และให้ความสำคัญแก่โครงการระหว่างตำบลมากยิ่งขึ้น

1.2 อคพต. ได้จัดให้มีการประชุมพิจารณากรอบนโยบายแนวทางปฏิบัติและจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบลปี 2540 และได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 4/2539 เมื่อวันจันทร์ที่ 7 ตุลาคม 2539 โดยมีประเด็นสำคัญรวม 2 ประการคือ

(1) เห็นชอบให้ปรับปรุงขยายกรอบประเภทโครงการจากเดิมที่กำหนดไว้ 4 ประเภท โดยเพิ่มประเภทโครงการอีก 3 ประเภท ประกอบด้วยด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาองค์กรท้องถิ่นและบุคลากรของท้องถิ่น(การวางแผนและการบริหารจัดการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน) และด้านการจัดทำโครงการพัฒนาระหว่างตำบล หรือ อบต. ตามมติ กนภ.

(2) เห็นชอบการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบลปี 2540 จำนวน 5,000 ล้านบาท โดยให้จัดสรรเป็นงบโครงการ 4,900 ล้านบาท (ร้อยละ 98) โดยจัดเป็น 2 รายการ และงบบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 100 ล้านบาท (ร้อยละ 2) โดยจัดเป็น 10 รายการ เช่นเดียวกับปี 2539 และให้จัดสรรงบประมาณงวดแรกไปให้สภาตำบลและ อบต. จัดทำโครงการจำนวน 4,000 ล้านบาทให้ทันภายในเดือนมกราคม 2540 เพื่อให้สภาตำบลและ อบต. สามารถปฏิบัติงานได้เสร็จก่อนฤดูฝน พร้อมทั้งให้ปรับปรุงวิธีจัดประชุมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการพัฒนาตำบลทั้งในส่วนกลางและในระดับจังหวัดเพื่อให้ครอบคลุมถึงผู้ปฏิบัติงานในระดับตำบล (รายละเอียดตามเอกสารเลขที่ 1)

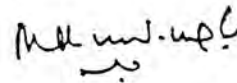
2. ข้อเสนอและข้อพิจารณา

เพื่อให้การปฏิบัติงานโครงการพัฒนาตำบลปี 2540 บรรลุผลตามนโยบายที่ กนภ. กำหนดไว้ สำนักงานเลขานุการ อคพต. จึงใคร่ขอเสนอให้นายกรัฐมนตรีโปรดพิจารณา ดังนี้

2.1 อนุมัติการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบลปี 2540 งบกลางจำนวน 5,000 ล้านบาท ตามมติของ อคพต. ตามข้อ 1.2 (2)

2.2 อนุมัติให้เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ประธาน อคพต. เป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติงบประมาณบริหารส่วนภูมิภาคและงบบริหารส่วนกลาง ตลอดจนเป็นผู้มีอำนาจในการทำความตกลงรายละเอียดการขออนุมัติงบประมาณดังกล่าวจากสำนักงานงบประมาณ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบลปี 2540 ตามข้อ 2.1 และ 2.2 ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(นายเดชา บุญ-หลง)
เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ประธาน อคพต.

๑๙๕.๗๕๖
๗๕๗๕.๘๗๕๕
(นายบรรหาร ศิลปอาชา)
นายกรัฐมนตรี

โครงการพัฒนาตำบล 5,000 ล้านบาท ของศูนย์งบประมาณส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น สำนักงาน
งบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบล ปี 2540

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	งบประมาณ	หมายเหตุ
1. ขบโครงการพัฒนาตำบล	4,900.000	
1.1 ขบโครงการจัดสรรให้สภาตำบล / อบต.	4,000.000	
1.2 ขบโครงการพิเศษตามความจำเป็นเร่งด่วน โครงการตัวอย่าง โครงการในพื้นที่พิเศษ และโครงการเทิดพระเกียรติ	900.000	
2. ขบบบริหารส่วนภูมิภาคและขบบบริหารส่วนกลาง	100.000	
2.1 ขบบบริหารส่วนกลาง	10.000	
(1) ขบบบริหารสำนักงานเลขานุการ อคพต.	4.000	
(2) งานจัดประชุมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการ	1.500	
(3) งานตรวจติดตามความก้าวหน้าและคัดเลือกโครงการดีเด่น	4.000	
(4) งานจัดพิธีมอบรางวัลโครงการดีเด่น	0.500	
2.2 ขบอำนวยการด้านการเงินและเบิกจ่าย (สงป. และกรมบัญชีกลาง)	2.000	
2.3 ขบติดตามและตรวจนิเทศและรายงาน (ศพข. เขต 1 - 9 และกรมการพัฒนาชุมชน)	2.000	
2.4 ขบโครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย (สศข.)	2.000	
2.5 ขบโครงการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระดับตำบล (สศข. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทยและคณะกรรมการประสาน องค์กรพัฒนาเอกชน)	3.000	
2.6 ขบประชาสัมพันธ์	2.000	
2.7 ขบรางวัลโครงการดีเด่น	9.000	
2.8 ขบบบริหาร อคพต. ระดับจังหวัด และ กพอ.	45.000	
2.9 ขบฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนและการบริหาร โครงการของสภาตำบล	10.000	
2.10 ภารกิจอื่น ๆ ตามที่ประธาน อคพต. กำหนดขึ้น	15.000	
รวม	5,000.000	

ที่มา : สำนักงานเลขานุการ อคพต. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบลปี 2540 ขบพิเศษ
(รายงาน ณ วันที่ 15 มกราคม 2540)

ลำดับ ที่	จำนวน จังหวัด	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน โครงการ	งบโครงการ (บาท)	หมายเหตุ				
						อคพต. อนุมัติ	ขออนุมัติ งวดเงิน	สงป. สงป.	แจ้งจังหวัด ครั้งที่ 1	อนุมัติ งวดเงิน
1	14	50	182	281	122,654,190	29 ต.ค. 39	29 ต.ค. 39	5 ต.ค. 39	14 พ.ย. 39	19 พ.ย. 39
2	1	8	59	248	19,992,030	4 พ.ย. 39	4 พ.ย. 39	5 พ.ย. 39	14 พ.ย. 39	19 พ.ย. 39
3	4	11	50	91	33,074,000	12 พ.ย. 39	12 พ.ย. 39	*	6 ม.ค. 40	
4	12	25	76	110	98,221,879	25 พ.ย. 39	25 พ.ย. 39	*	6 ม.ค. 40	
5	10	22	54	99	53,844,409	29 พ.ย. 39	29 พ.ย. 39	*	6 ม.ค. 40	
รวม			421	829	327,786,508					
ยอดเงินคงเหลือ					572,213,492					

ที่มา : สำนักงานเลขานุการ อคพต. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบลปี 2540 งบพิเศษ

เอกสารเลขที่ 3

รายงาน ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2540

ลำดับ ที่	จำนวน จังหวัด	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน โครงการ	งบโครงการ (บาท)	หมายเหตุ				
						อคพต. อนุมัติ	ขออนุมัติ วงเงิน	สงป.	แจ้งจังหวัด ครั้งที่ 1	สงป. อนุมัติ วงเงิน
6	25	77	139	223	118,949,690	27 มีค. 40	27 มีค. 40			
7	18	47	67	71	51,958,460	8 เมย. 40	9 เมย. 40			
8	25	62	127	165	103,756,980	8 เมย. 40	9 เมย. 40			
9	13	34	50	61	40,000,000	23 เมย. 40	23 เมย. 40			
10	18	35	57	73	44,331,050	28 เมย. 40	29 เมย. 40			
รวม			440	593	358,996,180					
ยอดเงินคงเหลือ					541,003,820					

ที่มา : สำนักงานเลขานุการ อคพต. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาตำบลปี 2540 ขบพิเศษ
รายงาน ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2540

เอกสารเลขที่ 4

ลำดับ ที่	จำนวน จังหวัด	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน โครงการ	งบโครงการ (บาท)	หมายเหตุ				
						อคพต. อนุมัติ	ขออนุมัติ วงเงิน สป.	แจ้งจังหวัด ครั้งที่ 1	สป. อนุมัติ วงเงิน	แจ้งจังหวัด ครั้งที่ 2
1	14	50	182	281	122,654,190	29 ตค. 39	29 ตค. 39	5 พย. 39	14 พย. 39	19 พย. 39
2	1	8	59	248	19,992,030	4 พย. 39	4 พย. 39	5 พย. 39	14 พย. 39	19 พย. 39
3	4	11	50	91	33,074,000	12 พย. 39	12 พย. 39	5 พย. 39	6 มค. 40	
4	12	25	76	110	98,221,879	25 พย. 39	25 พย. 39	5 พย. 39	6 มค. 40	
5	10	22	54	99	53,844,409	29 พย. 39	29 พย. 39	5 พย. 39	6 มค. 40	
6	25	77	139	223	118,949,690	27 มีค. 40	27 มีค. 40			
7	18	47	67	71	51,958,460	8 เมย. 40	9 เมย. 40			
8	25	62	127	165	103,756,980	8 เมย. 40	9 เมย. 40			
9	13	34	50	61	40,000,000	23 เมย. 40	23 เมย. 40			
10	18	35	57	73	44,331,050	28 เมย. 40	29 เมย. 40			
รวม			861	1,422	686,782,688					
ยอดเงินคงเหลือ					213,217,312					

ที่มา : สำนักงานเลขานุการ อคพต. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรื

บัญชีรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุน (10,000 ล้านบาท) ปี 2540 ของ
กรมการปกครอง

ตารางเปรียบเทียบระหว่างงานสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล 10,000 ล้านบาท
กับ งบกลาง รายการค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาตำบล 5,000 ล้านบาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540

ณ วันที่ 14 มีนาคม 2540

ลำดับที่	จังหวัด	สภาตำบลและ อบต. 10,000 ล้านบาท	โครงการพัฒนาตำบล 5,000 ล้านบาท	รวม
	งบประมาณตั้งไว้	10,000,000,000	5,000,000,000	15,000,000,000
	ยอดรวมที่อนุมัติงวด	9,507,139,000	4,299,483,508	13,806,622,508
	ถึงวันที่ 14 มี.ค. 2540			
	คงเหลือ	492,861,000	700,516,492	1,193,377,492
	ยอดที่อนุมัติเงินงวด			
	รวมส่วนกลาง	33,040,000	26,700,000	59,740,000
	รวมส่วนจังหวัด	9,474,099,000	4,272,783,508	13,746,882,508
1	พระนครศรีอยุธยา	263,840,000	97,081,000	360,921,000
2	นนทบุรี	50,320,000	9,230,000	59,550,000
3	ปทุมธานี	70,720,000	11,017,000	81,737,000
4	สระบุรี	140,080,000	57,108,620	197,188,620
5	ลพบุรี	163,200,000	93,086,000	256,286,000
6	ชัยนาท	69,360,000	30,653,000	100,013,000
7	สิงห์บุรี	51,680,000	29,245,870	80,925,870
8	อ่างทอง	92,774,000	49,801,480	142,575,480
9	ฉะเชิงเทรา	123,760,000	35,578,000	159,338,000
10	ชลบุรี	103,360,000	62,310,209	165,670,209
11	ระยอง	73,440,000	20,554,000	93,994,000
12	จันทบุรี	93,840,000	36,145,000	129,985,000
13	ตราด	50,320,000	18,197,000	68,517,000
14	ปราจีนบุรี	87,040,000	41,024,000	128,064,000
15	นครนายก	54,400,000	31,332,400	85,732,400
16	สมุทรปราการ	44,880,000	2,308,000	47,188,000
17	สระแก้ว	78,880,000	39,697,000	118,577,000
18	นครราชสีมา	390,320,000	193,695,000	584,015,000
19	บุรีรัมย์	254,320,000	126,743,000	381,063,000
20	สุรินทร์	214,880,000	92,567,000	307,447,000
21	ศรีสะเกษ	277,440,000	148,829,000	426,269,000

ศูนย์งบประมาณส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

ตารางเปรียบเทียบระหว่างงานสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล 10,000 ล้านบาท
กับงบกลาง รายการค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาตำบล 5,000 ล้านบาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540

ณ วันที่ 14 มีนาคม 2540

ลำดับที่	จังหวัด	สภาตำบลและ อบต. 10,000 ล้านบาท	โครงการพัฒนาตำบล 5,000 ล้านบาท	รวม
22	อุบลราชธานี	293,760,000	135,372,000	429,132,000
23	ชัยภูมิ	167,280,000	77,857,000	245,137,000
24	ยโสธร	106,080,000	59,905,500	165,985,500
25	อำนาจเจริญ	76,160,000	36,577,000	112,737,000
26	อุดรธานี	208,080,000	85,869,000	293,949,000
27	ขอนแก่น	269,280,000	121,624,000	390,904,000
28	มหาสารคาม	179,520,000	105,707,310	285,227,310
29	ร้อยเอ็ด	261,120,000	146,950,750	408,070,750
30	กาฬสินธุ์	182,240,000	79,739,000	261,979,000
31	นครพนม	131,920,000	53,104,000	185,024,000
32	สกลนคร	168,640,000	74,537,000	243,177,000
33	หนองคาย	153,680,000	66,435,000	220,115,000
34	เลย	121,040,000	52,541,000	173,581,000
35	มุกดาหาร	70,720,000	30,551,000	101,271,000
36	หนองบัวลำภู	80,240,000	34,447,000	114,687,000
37	เชียงใหม่	257,040,000	107,949,000	364,989,000
38	แม่ฮ่องสอน	59,840,000	29,024,000	88,864,000
39	ลำพูน	63,920,000	24,436,000	88,356,000
40	ลำปาง	125,120,000	58,787,000	183,907,000
41	แพร่	104,720,000	71,348,030	176,068,030
42	น่าน	136,045,000	86,450,260	222,495,260
43	เชียงราย	164,560,000	83,184,000	247,744,000
44	อุดรดิตถ์	88,400,000	27,338,000	125,738,000
45	พะเยา	89,760,000	38,497,000	128,257,000
46	พิษณุโลก	122,400,000	55,725,000	178,125,000
47	สุโขทัย	112,880,000	47,137,000	160,017,000
48	ตาก	78,880,000	34,332,000	113,212,000
49	กำแพงเพชร	104,720,000	47,008,000	151,728,000

ศูนย์งบประมาณส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

ตารางเปรียบเทียบระหว่างงานสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล 10,000 ล้านบาท
กับ งบกลาง รายการค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาตำบล 5,000 ล้านบาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540

ณ วันที่ 14 มีนาคม 2540

ลำดับที่	จังหวัด	สภาตำบลและ อบต. 10,000 ล้านบาท	โครงการพัฒนาตำบล 5,000 ล้านบาท	รวม
50	อุทัยธานี	92,480,000	42,266,000	134,746,000
51	นครสวรรค์	171,360,000	71,818,000	243,178,000
52	พิจิตร	116,960,000	50,791,000	167,751,000
53	เพชรบูรณ์	156,400,000	77,783,000	234,183,000
54	นครปฐม	138,720,000	54,356,700	193,076,700
55	สุพรรณบุรี	145,520,000	98,378,279	243,898,279
56	กาญจนบุรี	127,840,000	71,512,100	199,352,100
57	ราชบุรี	126,480,000	49,998,000	176,478,000
58	เพชรบุรี	111,520,000	45,093,000	156,613,000
59	ประจวบคีรีขันธ์	61,200,000	17,741,000	78,941,000
60	สมุทรสงคราม	44,880,000	16,996,000	61,876,000
61	สมุทรสาคร	42,160,000	11,884,000	54,044,000
62	ภูเก็ต	17,680,000	2,255,000	19,935,000
63	กระบี่	69,360,000	28,258,000	97,618,000
64	นครศรีธรรมราช	224,400,000	93,745,000	318,145,000
65	สุราษฎร์ธานี	161,840,000	65,650,000	227,490,000
66	ชุมพร	92,480,000	39,111,000	131,591,000
67	ระนอง	39,440,000	13,319,000	52,759,000
68	พังงา	62,560,000	26,324,000	88,884,000
69	สงขลา	165,920,000	51,665,000	217,585,000
70	พัทลุง	87,040,000	45,659,000	132,699,000
71	ตรัง	115,600,000	44,737,000	160,337,000
72	สตูล	47,600,000	19,815,000	67,415,000
73	ยะลา	76,160,000	29,723,000	105,883,000
74	นราธิวาส	102,000,000	38,364,000	140,364,000
75	ปัตตานี	149,600,000	56,907,000	206,507,000

ศูนย์งบประมาณส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

รายงานการศึกษาโครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย โครงการพัฒนาตำบลปี 2539

ภาคกลาง จัดทำโดยศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ กันยายน 2539 (เฉพาะสรุปและข้อเสนอแนะ)

- ภาคเหนือ จัดทำโดยคณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กันยายน 2539

- ภาคใต้ จัดทำโดยสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
กันยายน 2539

รายงานการศึกษา

โครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย
โครงการพัฒนาตำบล ปี พ.ศ. 2539

ภาคกลาง

ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กันยายน 2539

สรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6.1 สรุป

โครงการพัฒนาตำบล (คพต.) เป็นโครงการที่ปรับเปลี่ยนมาจากโครงการ กศช. โดยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา จนถึงปี พ.ศ. 2539 โครงการดังกล่าวนี้ได้กระจายอยู่ที่ทุกภาคของประเทศ โดยมีสัดส่วนของงบประมาณและโครงการสูงสุดอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับภาคกลางได้รับงบประมาณและมีจำนวนโครงการคิดเป็นร้อยละ 23.28 และร้อยละ 25.25 ของจำนวนงบประมาณและของจำนวนโครงการ คพต. ทั้งหมดตามลำดับ ซึ่งเป็นจำนวนและสัดส่วนสูงเป็นอันดับสองรองจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือในภาคกลาง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร งบประมาณและจำนวนโครงการ คพต. ได้กระจายไปทั้ง 25 จังหวัดของภาค มีจำนวนและสัดส่วนของงบประมาณและโครงการสูงสุดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือประมาณร้อยละ 10.46 และร้อยละ 9.93 ของงบประมาณ และของจำนวนโครงการทั้งหมดของภาคกลาง ส่วนจังหวัดที่ได้รับงบประมาณ คพต. ต่ำสุด คือ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดที่มีจำนวนและสัดส่วนของโครงการต่ำสุด คือ จังหวัดสมุทรปราการ งบประมาณและโครงการ คพต. ได้กระจายลงสู่อำเภอและตำบลอย่างทั่วถึง โดยทั่วไป โครงการ คพต. ได้กระจายไปตามขนาดของจังหวัด คือจำนวนอำเภอและตำบล และตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของโครงการ ในการดำเนินการของโครงการ คพต. โดยส่วนใหญ่ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

เกี่ยวกับประเภทของโครงการ คพต. ไม่ว่าจะพิจารณาในระดับภาค หรือระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล งบประมาณและจำนวนโครงการส่วนใหญ่เป็นประเภทโครงการสิ่งสาธารณประโยชน์ รองลงมาคือ ประเภทโครงการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรโครงการน้ำกิน-น้ำใช้ และโครงการพัฒนาอาชีพและเพิ่มพูนรายได้ สัดส่วนของงบประมาณและโครงการดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาราษฎรในท้องถิ่นมีความต้องการสิ่งสาธารณประโยชน์และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ เพราะโครงการดังกล่าวเป็นการสร้างพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่น และอีกประการหนึ่งราษฎรในท้องถิ่นมีประสบการณ์ในการทำโครงการประเภทนี้มากกว่าโครงการพัฒนาในด้านอื่น

การที่รัฐบาลมีนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคโดยการสนับสนุนให้สภาตำบลและ อบต. จัดทำโครงการ คพต. มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 นั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการ อคพต.จ. กพอ. และสมาชิกของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนราษฎรในพื้นที่ของโครงการ โดยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของโครงการ คพต. การดำเนินงานของโครงการ คพต. ส่วนใหญ่ได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แม้จะมีความล่าช้าบ้างหรือปรับเปลี่ยนโครงการบ้างก็เป็นสัดส่วนที่ต่ำ และสาเหตุของความล่าช้าหรือการปรับเปลี่ยนโครงการเกิดจากหลายปัจจัย ที่สำคัญเป็นปัจจัยทางธรรมชาติที่ไม่อำนวย แต่ก็มีส่วนที่เกิดจากการขาดความเข้มแข็งขององค์กรท้องถิ่น โครงการที่ดำเนินการไปแล้วมีผลกระทบทางอ้อมมากกว่าผลกระทบทางตรงต่อเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะโครงการต่าง ๆ จะเป็นโครงการที่พัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ซึ่งราษฎรส่วนใหญ่และผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่า เป็นโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ในการทำโครงการ คพต. แม้ว่าจะมีปัญหาย่อยบ้าง เช่น ปัญหาความล่าช้าของการดำเนินโครงการ ในบางตำบลมีความอ่อนแอของสภาตำบล หรือ อพต. และบุคลากรขององค์กรท้องถิ่นยังหาการขาดความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับระเบียบของโครงการ เป็นต้น แต่โครงการ คพต. มีจุดเด่นอยู่หลายประการ คือ

1. โครงการ คพต. เป็นโครงการที่พัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้มีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรท้องถิ่น และการดำเนินโครงการพัฒนาของท้องถิ่น โครงการดังกล่าวนี้จึงเป็นโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาฉบับที่ 8 ที่เน้นคนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน
2. โครงการ คพต. ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในท้องถิ่น แม้ว่าประโยชน์ทางตรงในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมจะไม่สามารถวัดได้อย่างชัดเจน แต่ราษฎรและผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการ คพต. มีประโยชน์ทางอ้อมอย่างมาก

3. โครงการ คพต. เป็นโครงการที่อยู่ในความต้องการของราษฎรในท้องถิ่น แม้ว่าความต้องการจะแตกต่างกันไปบ้างตามท้องถิ่น เช่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ราษฎรมีความต้องการสิ่งสาธารณะประโยชน์มากกว่าด้านอาชีพ แต่ในจังหวัดที่ยากจน ความต้องการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการพัฒนาอาชีพก็มีความสำคัญ ในอนาคตความต้องการโครงการมีลักษณะ เปิดกว้างในหลายด้าน และมีขอบเขตหรือขนาดของโครงการที่ใหญ่ขึ้น

4. โครงการ คพต. เป็นโครงการที่ช่วยพัฒนาองค์กรท้องถิ่นในระบบประชาธิปไตย อันเนื่องจากโครงการ คพต. มีการคิด การวางแผน การดำเนินการควบคุม โดยองค์กรท้องถิ่นในระดับหมู่บ้านและตำบล โครงการ คพต. จึงช่วยในการยกระดับความสามารถขององค์กรท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้น ยังก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการประสานงานระหว่างองค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การดำเนินโครงการ คพต. นอกจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่นพัฒนาตนเองแล้ว ยังเป็นการปูพื้นฐานในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นนโยบายและเป้าหมายที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศ

5. โครงการ คพต. เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ มีระเบียบวิธีการดำเนินงานและการควบคุมที่ชัดเจน แม้จะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่บ้าง แต่เป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และผู้ปฏิบัติงานสามารถนำไปปฏิบัติได้ เช่น มีระเบียบการจัดสรรงบประมาณและระเบียบวิธีการดำเนินงานของโครงการ คพต. เป็นต้น ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังเห็นว่าวิธีการของโครงการ คพต. เป็นวิธีการที่เหมาะสมในการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น

6.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อสรุปจากผลการศึกษาข้างต้นได้ชี้ให้เห็นว่าโครงการ คพต. เป็นโครงการที่สนับสนุนก่อนนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนั้นยังเป็นโครงการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของ

การพัฒนา ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ผลจากการศึกษานี้ ได้ชี้แนะนโยบายและแนวทางการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ดังต่อไปนี้ คือ

1. โครงการ คพต. ควรได้รับการสนับสนุนต่อไปอย่างน้อยที่สุดในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 (2540-2544) ทั้งนี้เพราะโครงการ คพต. ยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรท้องถิ่น และบุคลากรขององค์กร ซึ่งในบางท้องถิ่นยังมีความอ่อนแออยู่ นอกจากนี้บุคลากรยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งจำเป็นต้องมีการที่เข้ามาใหม่จะต้องได้รับการเรียนรู้ในการบริหารองค์กรท้องถิ่น นอกจากนี้โครงการ คพต. ยังอยู่ในความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และมีจุดเด่นซึ่งเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่นในหลาย ๆ ด้าน ดังข้อสรุปที่กล่าวข้างต้น

2. รูปแบบและประเภทของโครงการ คพต. ควรมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น กล่าวคือ กรอบประเภทของโครงการควรจะถูกเปิดกว้างขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน ผลการศึกษานี้ได้ชี้แนะว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 กรอบของประเภทโครงการ คพต. ควรจะให้ความสำคัญในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

(1) เป็นโครงการของชุมชนมากกว่าจะเป็นโครงการเล็ก ๆ เพียงจุดใดจุดหนึ่ง เช่น โครงการที่เกี่ยวข้องกันหลายหมู่บ้าน หรือเป็นโครงการระหว่างตำบล ซึ่งตำบลใดตำบลหนึ่งไม่อาจรับผิดชอบได้ แต่จะต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานระหว่างชุมชนและตำบลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะโครงการในลักษณะนี้ยังเป็นช่องว่างของโครงการ คพต. ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

(2) เป็นโครงการที่มีส่วนในการพัฒนาองค์กรท้องถิ่นและพัฒนาบุคลากรหรือผู้นำของท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพและความสามารถของบุคลากรขององค์กรท้องถิ่น ทั้งนี้ เนื่องจากคุณภาพของผู้บริหารองค์กรท้องถิ่นและความเข้มแข็งขององค์กรยังมีความอ่อนแอและยังเป็นปัญหาที่จะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกอย่างต่อเนื่อง

(3) เป็นโครงการที่อยู่ในความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น ประเภทของโครงการควรพิจารณาเปิดกว้างเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ดี ควรมีกรอบหรือข้อห้ามไว้เป็นแนวทางด้วย เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนโดยไม่จำเป็นกับโครงการของหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาภูมิภาคนั้น ได้มีหลายหน่วยงานและมิ่งบประมาณจากหลายส่วนได้ดำเนินการอยู่แล้ว ดังนั้นในกิจกรรมที่มีหน่วยงานอื่นดำเนินการอยู่แล้วอย่างชัดเจน และสามารถดำเนินการได้ดี โครงการ คพต. ก็ควรจะหลีกเลี่ยงหรือห้ามดำเนินการ ในบางกิจกรรมหรือบางโครงการก็จำเป็นต้องร่วมมือกันทำหลายฝ่าย โครงการ คพต. ก็น่าจะเข้าไปร่วมหรือไปเสริมกันได้ เช่น โครงการพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้ ซึ่งเป็นโครงการที่อยู่ในความต้องการของราษฎรในบางท้องที่ที่มีปัญหาเรื่องการมีงานทำและรายได้ต่ำ การดำเนินโครงการประเภทนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โครงการ คพต. ในระยะสั้นคงไม่บังเกิดผล จึงควรมีความร่วมมือกับโครงการหรือหน่วยงานอื่น ๆ

4. งบประมาณของโครงการ คพต. เป็นสัดส่วนเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในพื้นที่ งบประมาณสำหรับโครงการ คพต. ได้จัดสรรลงสู่ตำบลต่าง ๆ โดยผ่านทางสำนักนายกรัฐมนตรี ในขณะที่งบประมาณอีกส่วนใหญ่ได้จัดสรรผ่านกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย งบประมาณสภาผู้แทนจังหวัด และงบประมาณของกระทรวงต่าง ๆ ในระยะยาว เมื่อองค์กรท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น เป็นไปได้ว่าบางพัฒนาต่าง ๆ ของตำบลน่าจะลงสู่ตำบลโดยตรง เพราะการดำเนินจัดสรรงบประมาณลงสู่ตำบลเป็นการกระจายอำนาจในการปกครองและการบริหารไปสู่ท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ และในขณะที่ยังคงองค์กรท้องถิ่นจำนวนหนึ่งยังไม่มี ความเข้มแข็ง การจัดสรรงบประมาณโดยผ่านโครงการ คพต. ยังมีความจำเป็น ทั้งนี้เพราะการดำเนินโครงการ คพต. มีประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรและสอดคล้องกับความต้องการของราษฎรดังกล่าวแล้ว นอกจากนั้นโครงการ คพต. ยังมีระเบียบในการจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจน แต่มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติ หากงบประมาณส่วนนั้นนำไปจัดสรรตามระเบียบราชการซึ่งมีความยืดหยุ่นน้อยอาจจะไม่เอื้ออำนวยต่อวัตถุประสงค์ของโครงการ คพต. หรืออาจไม่เป็นประโยชน์ต่อนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

5. เพื่อสนับสนุนการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค การจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนโครงการ คพต. นั้น ควรพิจารณาถึงความจำเป็นของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมที่จะใช้ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ โดยในพื้นที่ หรือชุมชนที่มีความยากจนหนาแน่น มีความล้าหลัง ควรได้รับการจัดสรรมากกว่าในพื้นที่หรือชุมชนที่มีสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมดี งบประมาณที่ได้รับในแต่ละตำบล ควรพิจารณากรอบ ในการจัดสรรไว้ในแผนของตำบล โดยมีกรอบการจัดสรรงบประมาณในด้านต่าง ๆ ไว้ เช่น ด้านการสนับสนุนโครงการพัฒนาของชุมชน โครงการพัฒนาองค์กรและบุคลากร และ โครงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นต้น ในการจัดสรรงบประมาณตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนพัฒนาตำบลไว้ และมีการใช้ข้อมูล กชช.2 ค. เพื่อการจัดทำแผนพัฒนา ตำบลและการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง ดังนั้น การเก็บข้อมูลและการปรับปรุงข้อมูล กชช.2 ค. ให้ทันสมัยอยู่เสมอ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนโครงการ คพต. และโครงการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในภูมิภาค

6. เนื่องจากโครงการ คพต. มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระจายอำนาจ และกระจายการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคมไปสู่ท้องถิ่น ดังนั้น การให้บทบาทแก่องค์กรท้องถิ่นใน ด้านการตัดสินใจ การควบคุมและการตรวจสอบจึงเป็นสิ่งจำเป็น หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ควบคุมมาเป็นผู้แนะนำและให้คำปรึกษามากขึ้น และเข้าไปสนับสนุนในสิ่งที่สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถดำเนินการได้

ผลการศึกษาระดับสุดท้าย

โครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย
โครงการพัฒนาตำบลปี 2539

ภาคเหนือ

คณะผู้วิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กันยายน 2539

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในการประเมินผลโครงการพัฒนาตำบลของภาคเหนือนี้ คณะผู้ประเมินมุ่งพิจารณาถึงนโยบายของโครงการเป็นสำคัญเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายในอนาคตว่าโครงการพัฒนาตำบลควรจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นในการประเมินจึงคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาตำบลเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาตำบลที่ระบุไว้ในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 193/2536 เรื่องการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาตำบล สั่ง ณ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2536 ระบุว่าโครงการพัฒนาตำบลมีวัตถุประสงค์และเป้าหมาย "ในอันที่จะกระจายรายได้และกระจายการพัฒนาไปสู่ประชาชนในชนบทตามแผนพัฒนาตำบล พัฒนาและยกระดับความสามารถของสภาตำบลให้มีประสิทธิภาพในการวางแผน การตัดสินใจ การควบคุมการดำเนินงานและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ในสิ่งสาธารณประโยชน์ " ซึ่งอาจจะสรุปวัตถุประสงค์ดังกล่าวเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. มุ่งกระจายรายได้และการพัฒนาและกระจายการพัฒนาไปสู่ชนบท
2. มุ่งยกระดับความสามารถทางการบริหารของสภาตำบล (หรือหน่วยงานท้องถิ่น เช่น อบต.)
3. มุ่งสร้างความรู้สึกความเป็นเจ้าของในสิ่งสาธารณประโยชน์ที่สร้างขึ้น

จากวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาตำบลดังกล่าว คณะผู้ประเมินได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลครั้งนี้ดังนี้

1. เพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาตำบลในช่วงแผน ๓-7 (พ.ศ. 2535 - 2539)
2. เพื่อประเมินผลกระทบบ้านประสิทธิภาพการบริหารงานของสภาตำบลและ อบต. ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาตำบล
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของโครงการพัฒนาตำบลว่าควรดำเนินโครงการพัฒนาตำบลในลักษณะเดิมต่อไป หรือควรปรับปรุงแนวทางใหม่โดยพิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับโครงการอื่น ๆ ภายใต้ระบบการบริหารของ กพร.

6.1 ภาพรวมของโครงการพัฒนาตำบลในช่วงแผน ๓-7 (พ.ศ. 2535 - 2539)

จากข้อมูลทีระบุในบทที่ 3 ในบทที่ว่าด้วยภาพรวมการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาตำบล อาจสรุปประเด็นข้อเท็จจริงได้ดังนี้ คือ

6.1.1 ในภาพรวมระดับประเทศรวมตลอดทั้งโครงการนับตั้งแต่ปี 2535 - 2539 รัฐบาลได้ใช้จ่ายเพื่อโครงการพัฒนาตำบลไปแล้วประมาณ 11,895,952,063 บาท ประมาณว่าร้อยละ 41.3 ของเงินทั้งหมดที่ใช้เพื่อตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือภาคกลางได้รับร้อยละ 23.1 และภาคเหนือได้รับร้อยละ 21.9 ของงบประมาณทั้งหมด ส่วนภาคใต้ได้รับเพียงร้อยละ 13.7 ของงบประมาณทั้งหมดเท่านั้น

แม้ว่าในภาพรวมจะเห็นว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับงบประมาณเป็นจำนวนสูงสุดก็ตาม แต่ถ้าเฉลี่ยเป็นรายตำบลในรอบ 5 ปีแล้วพบว่าแต่ละตำบลในแต่ละภูมิภาคได้รับเงินสนับสนุนจากโครงการพัฒนาตำบลในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือประมาณตำบลละหนึ่งล้านแปดแสนบาทเศษ ยกเว้นกรณีภาคใต้ที่ได้รับเฉลี่ยตำบลละหนึ่งล้านห้าแสนบาทเศษ

6.1.2 ในภาพรวมระดับประเทศรวมตลอดทั้งโครงการนับตั้งแต่ปี 2535 - 2539 มีโครงการทั้งหมดรวมทั้งสิ้น 45,662 โครงการ ร้อยละ 37.4 ของโครงการทั้งหมดจะเป็นเรื่องของน้ำเพื่อการเกษตร รองลงมาร้อยละ 35.2 จะเป็นโครงการสาธารณสุขประโยชน์ ร้อยละ 24.0 จะเป็นโครงการเกี่ยวกับน้ำกินน้ำใช้ และร้อยละ 3.4 ของโครงการทั้งหมดจะเป็นเรื่องของการส่งเสริมอาชีพ

ในส่วนของเงินงบประมาณที่ใช้สนับสนุนในโครงการพัฒนาตำบลรวมทั้งหมดตลอด 5 ปีจะเท่ากับ 11,895,952,063 บาท โดยร้อยละ 40.4 จะถูกนำมาใช้เพื่อเรื่องของน้ำเพื่อการเกษตร ร้อยละ 35.1 จะนำมาใช้ในโครงการก่อสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ ร้อยละ 21.2 จะใช้เพื่อเรื่องของน้ำกินน้ำใช้ และมีเพียงร้อยละ 3.3 ของงบประมาณทั้งหมดที่ใช้เพื่อการส่งเสริมอาชีพ

ถ้าพิจารณาในเรื่องของการใช้งบประมาณที่ผ่านมาโดยจำแนกตามภูมิภาคจะมีลักษณะดังนี้ คือภาคเหนือจะเน้นการก่อสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์เป็นสำคัญโดยใช้งบประมาณถึงร้อยละ 41.7 ของงบประมาณทั้งหมดตลอด 5 ปี รองลงมาคือเรื่องของน้ำเพื่อการเกษตร (26.9 %) และน้ำกินน้ำใช้ (26.4 %) ส่วนโครงการส่งเสริมอาชีพมีเพียงร้อยละ 5.0 เท่านั้น

ภาคกลางก็มีลักษณะใกล้เคียงกับภาคเหนือที่เน้นเรื่องของการก่อสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์โดยใช้งบประมาณร้อยละ 42.2 ของงบทั้งหมด รองลงมาคือโครงการน้ำเพื่อการเกษตร (38.5 %) ส่วนโครงการส่งเสริมอาชีพกลับมีน้อยที่สุดในประเทศ กล่าวคือมีเพียงร้อยละ 1.9 ของงบประมาณทั้งหมดเท่านั้น

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลับมีลักษณะของโครงการต่างจากภาคอื่น งบประมาณส่วนใหญ่ถูกใช้ในโครงการน้ำเพื่อการเกษตร (55.1 %) รองลงมาคือเรื่องของสิ่งสาธารณประโยชน์ (29.5 %) และน้ำกินน้ำใช้ (19.2 %) เป็นอันดับสามส่วนโครงการส่งเสริมอาชีพก็มีบ้างเล็กน้อย (2.2 %)

ภาคใต้มีลักษณะการใช้งบประมาณคล้ายภาคเหนือและภาคกลางที่เน้นทางด้านสิ่งสาธารณประโยชน์โดยใช้งบประมาณเพื่อการนี้ถึงร้อยละ 47.3 ของงบประมาณทั้งหมดซึ่งสูงกว่าทุกภูมิภาค ส่วนโครงการอื่น ๆ เช่น โครงการน้ำกินน้ำใช้มีสัดส่วนร้อยละ 24.9 และน้ำเพื่อการเกษตรมีร้อยละ 23.1 ส่วนโครงการพัฒนาอาชีพมีเพียงร้อยละ 4.7

6.1.3 ในระดับภาคเหนือ นั้น จากจังหวัดทั้งหมด 17 แห่ง เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่ได้รับจัดสรรงบประมาณของโครงการพัฒนาตำบลมากที่สุด กล่าวคือในระหว่าง 5 ปีของการให้เงินอุดหนุนโครงการพัฒนาตำบลนั้น ภาคเหนือได้รับรวมทั้งสิ้นจำนวน 2,608,438,730 บาท จากยอดเงินดังกล่าวจังหวัด เชียงใหม่ได้รับจัดสรรถึงร้อยละ 12.0 ของทั้งหมด รองลงมาคือ เชียงราย (8.4 %) และ นครสวรรค์ (8.3%) จังหวัดที่ได้รับจัดสรรน้อยที่สุดทางภาคเหนือกลับเป็นจังหวัดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนักคือ แม่ฮ่องสอน (3.4 %) และ ลำพูน (3.1 %) อย่างไรก็ตามเหตุผลสำคัญอาจจะ เป็นเพราะว่า เชียงใหม่เป็นจังหวัดใหญ่ มีตำบลเป็นจำนวนมากและประชากรก็มากด้วยเช่นกัน

6.1.4 ในกรณีของจังหวัด เชียงใหม่ซึ่งเป็นจังหวัดใหญ่ ซึ่งมีทั้งอำเภอและกิ่งอำเภอรวมแล้วถึง 22 แห่งและมีระดับการพัฒนาที่ค่อนข้างสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา คือระหว่างปี 2537 - 2539 มีโครงการพัฒนาตำบลรวมทั้งสิ้น 687 โครงการ สิ่งที่น่าสนใจก็คือ ร้อยละ 70.3 ของโครงการทั้งหมดเป็นโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ทั้งสิ้นและแนวโน้มจะมีโครงการประเภทนี้มากขึ้นทุกปี รองลงมาได้แก่โครงการเกี่ยวกับประปา ซึ่งมีร้อยละ 14.7 ของโครงการทั้งหมดในรอบสามปีดังกล่าว แต่แนวโน้มของโครงการประปาจะค่อย ๆ ลดลงในปีต่อ ๆ มา นอกจากนั้นลักษณะการดำเนินการในจังหวัด เชียงใหม่ก็จะเป็นการจ้างเหมาเอกชนมาดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ในอดีตนั้นโครงการส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยสภาตำบลเป็นผู้ดำเนินการเอง แต่ตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมาแนวโน้มของการจ้างเหมาจะมีมากขึ้น โดยเฉพาะในปี 2539 จะมีการจ้างเหมาในจังหวัด เชียงใหม่ถึง 200 โครงการขณะที่สภาตำบลดำเนินการเองมีเพียง 57 โครงการเท่านั้น

ลักษณะที่เห็นได้ชัดกรณีของจังหวัด เชียงใหม่ก็คือโครงการที่ขอจัดทำในงบประมาณของโครงการพัฒนาตำบลจะเป็นเรื่องของโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ (ถนน คสม.) และการดำเนินการของโครงการจะเป็นการจ้างเหมาเป็นสำคัญ เหตุการณ์สองประการนี้เกิดควบคู่กัน ไปจนเป็นที่น่าสังเกตว่าอะไรเป็นมูลเหตุดังกล่าว นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์ข้าราชการในพื้นที่ระบุว่าผู้นำท้องถิ่นจำนวนหนึ่งมีอาชีพรับเหมาก่อสร้างอีกด้วย แม้ว่าระเบียบของโครงการพัฒนาตำบลจะห้ามกรรมการของตำบลรับจ้างประมูลโครงการ แต่ในทางปฏิบัติก็มีการแลกเปลี่ยนชื่อผู้รับเหมาระหว่างตำบลกัน

จากลักษณะของตัวโครงการและวิธีดำเนินการนั้นทำให้วัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาตำบลที่ว่าด้วยการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนอาจจะไม่ได้ผลตามเจตนารมณ์ก็ได้ เพราะการจ้างเหมาเอกชนดำเนินการก่อสร้างถนน คสม. นั้นย่อมมีการใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยมากกว่าจะใช้แรงงานในท้องถิ่นเป็นหลักในการก่อสร้าง รายได้ดังกล่าวถึงอาจจะตกกับบุคคลในท้องถิ่น (ผู้รับเหมา) แต่จำนวนประชาชนที่จะได้รับเงินดังกล่าวย่อมมีเพียงไม่กี่คน ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการกระจายรายได้จึงไม่บังเกิด

6.1.5 ในกรณีของจังหวัดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือจังหวัดลำปางและจังหวัดพิษณุโลกนั้น เนื่องจากข้อมูลที่ได้รับจากจังหวัดพิษณุโลกมีค่อนข้างจำกัด จึงเป็นการยากที่จะสรุปภาพรวมของจังหวัดพิษณุโลก แต่สำหรับจังหวัดลำปางนั้นมีอำเภอรวมทั้งสิ้นจำนวน 13 อำเภอ จากข้อมูลปี 2536 - 2539 ระบุว่าโครงการพัฒนาตำบลในระยะเวลา 4 ปี รวมทั้งหมดมีจำนวน 462 โครงการและคิดเป็นเงินงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนทั้งสิ้นรวม 123,414,469 บาท ร้อยละ 42.2 ของโครงการทั้งหมดเป็นโครงการสร้างถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่เหมือนกับกรณีของจังหวัดเชียงใหม่ รองลงมาคือโครงการขุดและลาดลำเหมือง (13.8 %) ส่วนโครงการอื่น ๆ มีบ้างแต่ไม่มากนัก โดยเฉพาะในปีหลัง ๆ จำนวนโครงการสร้างถนน คลม. มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมาก เช่น ในปี 2539 อำเภอวังเหนือมีจำนวน 12 โครงการ ทุกโครงการเป็นการสร้างถนน คลม. ทั้งหมด และอำเภอเมืองมีทั้งหมด 15 โครงการเป็นการสร้างถนน คลม. จำนวน 9 โครงการ เป็นต้น นอกจากนั้นลักษณะของการดำเนินการก็มีแนวโน้มเหมือนกรณีของจังหวัดเชียงใหม่ที่ใช้วิธีจ้างเหมาเพิ่มขึ้น จากปี 2537 ที่มีการจ้างเหมา 19 โครงการและสภาตำบลดำเนินการเอง 83 โครงการ พอปี 2538 การจ้างเหมาเพิ่มขึ้น 39 โครงการและสภาตำบลดำเนินการเอง 63 โครงการ แต่ในปี 2539 มีโครงการรวมทั้งสิ้น 151 โครงการเป็นการจ้างเหมาจำนวน 115 โครงการและสภาตำบลดำเนินการเองเพียง 36 โครงการเท่านั้น

จังหวัดพิษณุโลกกลับมีลักษณะโครงการที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง กล่าวคือจากปี 2538 - 2539 มีโครงการทั้งหมดจำนวน 205 โครงการ ร้อยละ 45.5 ของโครงการทั้งหมดเป็นการขุดลอกคลอง ล่งน้ำ รองลงมาร้อยละ 19.5 เป็นการสร้างและขยายการให้บริการประปา ขณะที่เรื่องของการถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่เพียงร้อยละ 6.8 เท่านั้น แต่สำหรับลักษณะการดำเนินการนั้นโครงการส่วนใหญ่จะใช้วิธีการจ้างเหมาเอกชนมาดำเนินการ

6.1.6 จากการศึกษาในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกพบว่าแนวโน้มของการจ้างเอกชนมาดำเนินการโครงการมีมากขึ้นในทุกปี เหตุผลที่ปรากฏพบในสาเหตุดังกล่าวเพราะ

ประการแรก โครงการหลายโครงการจำเป็นต้องใช้เครื่องจักรมาดำเนินการ เช่นการขุดลอกคลอง การสร้างฝาย ซึ่งสภาตำบลไม่มีเครื่องจักรดังกล่าว จึงจำเป็นต้องพึ่งพาบริษัทเอกชนมาดำเนินการ

ประการที่สอง แรงงานในชนบทเริ่มขาดแคลน การที่สภาตำบลดำเนินการก่อสร้างเองนั้นจะมีปัญหาในการหาแรงงานมาร่วมโครงการ ชาวบ้านเองก็ไม่นิยมจะรับจ้างโครงการพัฒนาตำบลมากนัก เพราะเป็นโครงการระยะสั้น รายได้ก็ไม่มากนัก จึงหันไปทำงานประจำดีกว่า

ประการที่สาม สภาตำบลเองไม่อยากจะต้องรับผิดชอบมากนัก เพราะถ้าดำเนินการเองแล้วอาจจะต้องรับผิดชอบผลเสียหายที่ตามมา เช่น ถ้าเกิดการชำรุดก็อาจจะถูกกล่าวหาว่ามีการทุจริตในการดำเนินการโครงการ แต่ถ้าให้เอกชนรับเหมาไปแล้วไม่ต้องคอยกังวลในเรื่องที่จะตามมา ถ้าเกิดความเสียหายก็ให้บริษัทรับผิดชอบเอง

6.1.7 ในทบทวนที่ทำการสำรวจพบว่า โครงการส่งเสริมอาชีพได้รับการสนับสนุนน้อยมาก จากการสัมภาษณ์กรรมการที่เกี่ยวข้องพบว่าสาเหตุสำคัญคือ

ประการแรก โครงการส่งเสริมอาชีพเป็นโครงการที่เห็นผลช้า ไม่เห็นตัวเป็นตน ผิดกับการสร้างถนนที่เห็นเป็นรูปธรรม การหาเสียงกับชาวบ้านจึงสามารถอ้างได้อย่างชัดเจนว่าตนเองสามารถหาถนนเข้าหมู่บ้านได้

ประการที่สอง การส่งเสริมอาชีพนั้นถ้าจะได้ผลต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก เพราะจะต้องลงทุนในหลายด้าน ใช้งบประมาณที่ได้รับจากโครงการพัฒนาตำบลมีจำนวนน้อยเกินไปที่จะดำเนินการดังกล่าว

ประการที่สาม โครงการส่งเสริมอาชีพนั้นผลประโยชน์จะตกแก่คนบางกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ คนที่อยู่นอกโครงการจะไม่ได้รับประโยชน์ ผิดกับการสร้างถนนที่ทุกคนสามารถมาใช้ประโยชน์ได้

ประการสุดท้าย เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนไม่น้อยที่มองว่าโครงการส่งเสริมอาชีพคือการฝึกอบรมให้ประชาชนรู้จักวิธีการประกอบอาชีพใหม่ ๆ เช่น การสอนให้รู้จักเย็บผ้าทำงานฝีมือ การทำอาหารหรือถนอมอาหาร เป็นต้น แต่ในปี 2539 มีระเบียบวางไว้ว่าโครงการที่ห้ามดำเนินงานคือห้ามจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ในการฝึกอบรม เหตุนี้จึงเข้าใจผิดคิดว่าการส่งเสริมอาชีพไม่สามารถทำได้ทั้ง ๆ ที่วิธีการส่งเสริมอาชีพอาจจะทำได้ในหลาย ๆ ลักษณะ เช่น การสร้างศูนย์การเกษตร ยุ้งฉาง ลานตากข้าว และตลาดสด เป็นต้น ดังนั้นการสร้างควมเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจจะช่วยให้โครงการส่งเสริมอาชีพได้รับการสนับสนุนมากขึ้น

6.1.8 เมื่อพิจารณาภาพรวมของโครงการพัฒนาตำบลที่ผ่านมาแล้วอาจจะกล่าวได้ว่าในระยะแรก ๆ ของโครงการดังกล่าวได้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาตำบลในสิ่งที่ว่าด้วยการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้เหตุที่ว่าโครงการส่วนใหญ่ในขณะนั้นดำเนินการด้วยสภาตำบล มีใช้เป็นการจ้างเหมาเอกชนที่ใช้เครื่องมือเครื่องจักรแทนแรงงานของชาวบ้าน แต่การที่สภาตำบลและ อบต. ส่วนมากในขณะนั้นเมื่อได้โครงการพัฒนาตำบลเข้ามาแล้วมีแนวโน้มจะทำการจ้างเหมาให้เอกชนดำเนินการแทนตนนั้นนอกจากจะไม่ช่วยในการกระจายรายได้แล้วยังมีผลต่อความรู้สึกของชาวบ้านในการดูแลรักษาโครงการอีกด้วย ชาวบ้านจะไม่มีความรู้สึกว่าโครงการเหล่านั้นเป็นของตน เพราะพวกเขาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ โครงการพัฒนาตำบลจึงมีลักษณะเหมือนโครงการทั่ว ๆ ไปที่ทางราชการจัดทำเองหรือจ้างเหมาเอกชนเป็นผู้ดำเนินการแล้วประชาชนก็เป็นเพียงผู้รับหรือผู้ใช้บริการที่ทางกาจัดให้ ความรู้สึกที่ตนเองเป็นเจ้าของก็ไม่เกิด ความสนใจที่จะดูแลรักษาก็ไม่มี เหมือนกับโครงการที่ตนเองมีส่วนก่อสร้าง ดังนั้นโครงการพัฒนาตำบลจำนวนมากจึงถูกปล่อยให้เสียหายโดยขาดการดูแลรักษาในภายหลัง

6.2 ผลกระทบด้านประสิทธิภาพการบริหารงานของสภาตำบลและ อบต. ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาตำบล

วัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งของ โครงการพัฒนาตำบลก็คือการใช้โครงการพัฒนาตำบลเป็น เล่มือนห้องเรียนให้กรรมการสภาตำบลหรือกรรมการ อบต. ได้ใช้ทดลองฝึกการบริหารของตนเอง มีใช้เป็นการรับคำสั่งจากระดับบนเหมือนราชการทั่วไป กล่าวคือเป็นการฝึกการปกครองท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งอันเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นวิธีการดำเนินการของ โครงการพัฒนาตำบลจึงกำหนดไว้ให้แตกต่างจากการปกครองแบบภูมิภาคที่ใช้กันทั่วไป กล่าวคือ

- ให้สภาตำบลหรือ อบต. เป็นผู้กำหนดโครงการเอง โดยเป็นโครงการที่สอดคล้องกับสภาพของปัญหาของท้องถิ่นและบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาตำบลประจำปี
- ให้สภาตำบลหรือ อบต. เป็นผู้กำหนดวิธีการดำเนินงานโครงการเอง
- ให้ กพอ. พิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตรวจสอบความเป็นไปได้ ความมั่นคงแข็งแรง และความถูกต้องของโครงการ ซึ่งคณะกรรมการ กพอ. นั้นก็มีข้าราชการท้องถิ่นร่วมอยู่ด้วย
- ลักษณะของ โครงการพัฒนาตำบลให้มีลักษณะของการบริหารแบบพิเศษที่เรียกว่าการบริหารโครงการ (Project Management) โดยการกำหนดระยะเวลาการจัดการที่มีการเริ่มต้นและสิ้นสุดอย่างชัดเจน โครงการที่จัดทำไม่ผูกพันงบประมาณปีต่อไป และไม่อยู่ในแผนงานของหน่วยราชการอื่น ๆ กำลังดำเนินการอยู่

ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาของ โครงการที่มุ่งจะ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางการบริหารแก่หน่วยงานท้องถิ่น คือสภาตำบลและ อบต. อย่างเห็นได้ชัด

บทบาทของโครงการพัฒนาตำบลต่อการบริหารงานของสภาตำบลและ อบต.

จากการศึกษาบทบาทของโครงการพัฒนาตำบลต่อการบริหารงานของสภาตำบล และ อบต. พบข้อเท็จจริงดังนี้

(1) จากการที่โครงการพัฒนาตำบลมีพัฒนาการมาแต่ 2518 ในรูปของโครงการเงินผัน ต่อมาในปี 2519 ก็ดำเนินการในทำนองเดียวกันแต่ใช้ชื่อว่า "โครงการพัฒนาตำบล" พอในปี 2521 ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจชนบทที่ประสบภัยธรรมชาติ" จนกระทั่งปี 2523 ได้เปลี่ยนชื่อเสียใหม่เป็น "โครงการสร้างงานในชนบท" หรือที่นิยมเรียกกันว่า "โครงการ กลช." และได้ดำเนินการถึงปี 2534 จึงเกิดแนวคิดใหม่โดยเปลี่ยนชื่อเป็น "โครงการพัฒนาตำบล" อีกครั้งและเริ่มใช้ในปี 2535 จนกระทั่งปัจจุบัน ดังนั้นจึงเห็น ได้ชัดว่าโครงการพัฒนาตำบลที่ดำเนินการอยู่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานกว่า 21 ปีแล้ว (นับจากปี 2518 ถึง 2539) การที่โครงการพัฒนาตำบลมีความเป็นมาช้านานถึง 21 ปีนี้ย่อมส่งผลต่อการบริหารงานของหน่วยงานท้องถิ่นหรือสภาตำบลและ อบต. พอสมควร

แม้ว่าวัตถุประสงค์ของ โครงการพัฒนาตำบลจะระบุไว้อย่างชัดเจนว่าเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานของสภาตำบลและ อบต. ก็ตาม แต่การที่โครงการพัฒนาตำบลมีประวัติความเป็นมาที่

เรื่องอันยาวนานถึง 21 ปีย่อมส่งผลดังนี้

ประการแรก โครงการพัฒนาตำบลได้สูญเสียลักษณะ "ความเป็นการบริหารแบบโครงการ" ไปแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากว่าการบริหารโครงการจะต้องมีลักษณะสำคัญอย่างน้อย 2 ประการ คือประการแรกมีวัตถุประสงค์ของโครงการที่แน่นอน และประการที่สองจะต้องมีระยะเวลาของการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างแน่นอน เช่น โครงการ 5 ปีหรือโครงการ 10 ปี เป็นต้น เมื่อครบเวลาดังกล่าวก็ถือว่าเป็นการสิ้นสุดของโครงการ กรณีของโครงการพัฒนาตำบลอาจจะมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนแต่ระยะเวลาของโครงการกลับไม่มีการระบุไว้อย่างแน่นอน ผลตามมาก็คือการจัดให้มีโครงการพัฒนาตำบลทุกปี

ประการที่สอง เป็นผลมาจากการที่โครงการพัฒนาตำบลไม่มีระยะเวลาที่แน่นอนของตัวโครงการ แต่จัดให้มีโครงการทุกปี ผลที่ตามมาก็คือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานสภาตำบลถือว่างานของสภาตำบลเป็นงานประจำอย่างหนึ่งของสภาตำบล ไม่ใช่งานโครงการที่ต้องการความริเริ่มใหม่ ๆ

จากการศึกษาการทำงานของสภาตำบลและ อบต. ในเรื่องการบริหารโครงการพัฒนาตำบลพบว่าหน่วยงานเหล่านี้มีปกติจะมีแผนพัฒนา 5 ปีของตำบล และยังมีแผนพัฒนาประจำปีของตำบลอยู่แล้ว ประกอบกับระเบียบของโครงการพัฒนาตำบลระบุไว้อย่างชัดเจนว่าโครงการที่จะขออนุมัติใช้เงินงบประมาณโครงการพัฒนาตำบลนั้นจะต้องเป็นโครงการที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาตำบลประจำปีอีกด้วย ผลที่ตามมาก็คือในแผนพัฒนาตำบล 5 ปีและแผนพัฒนาตำบลประจำปีจะมีการเขียนไว้ล่วงหน้าแล้วว่า จะใช้เงินที่ได้จากโครงการพัฒนาตำบลเพื่อจัดทำอะไร เป็นการจัดสรรงบประมาณกันล่วงหน้าและเป็นการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบลไว้ก่อนหน้าที่ยังต้องมีการสำรวจหรือคณะกรรมการอำนาจโครงการโครงการพัฒนาตำบล (อปต.) จะแจ้งวงเงินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

ในการจัดทำแผนล่วงหน้าโดยสภาตำบลหรือ อบต. นี้คณะกรรมการของหน่วยงานดังกล่าวจะมีสมมติฐานในใจก่อนแล้วว่าในแต่ละปีจะได้เงินงบประมาณจากโครงการพัฒนาตำบลประมาณเท่าไร เพราะโดยทั่ว ๆ ไปยอดเงินในแต่ละปีจะไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก ยกเว้นในปี 2539 ที่ให้มากผิดปกติ ดังนั้นจึงมีการประมาณการล่วงหน้าได้และมีการกำหนดไว้เรียบร้อยแล้วว่าโครงการพัฒนาตำบลในปีใดจะก่อสร้างอะไร

จากลักษณะที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าโครงการพัฒนาตำบลก็มีสภาพไม่แตกต่างจากงบประมาณส่วนอื่นที่ราชการจัดให้แก่ตำบล จากการสัมภาษณ์ข้าราชการและกรรมการสภาตำบลที่เกี่ยวข้องในเรื่องการบริหารโครงการพัฒนาตำบลพบว่าบุคคลเหล่านั้นมองว่าโครงการพัฒนาตำบลก็เหมือนกับงานประจำอื่น ๆ ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแน่นอน รายละเอียดอาจจะมีเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อยในแต่ละปี แต่หลักการใหญ่ ๆ ก็คล้ายกันทุกปี ดังนั้นจึงไม่ต้องให้ความสนใจมากนักเพราะคุ้นเคยกับโครงการนี้มาหลายปีแล้ว เช่นเดียวกับงบประมาณเงินอุดหนุนสภาตำบลและ อบต. ที่ผ่านทางกรมการปกครองจำนวน 10,000 ล้านบาทในปี 2539 นี้เพราะรูปแบบก็ใกล้เคียงกัน คณะทำงานก็ชุดเดียวกัน

(2) จากแนวโน้มที่ปรากฏในปัจจุบันที่ว่าโครงการพัฒนาตำบลในระยะหลังจะใช้วิธีการจ้างเหมาให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการโดยสภาตำบลเป็นผู้พิจารณา ผลตามมาก็คือบทบาทของสภาตำบลและ อบต. ในการบริหารงานก็ลดลง คงมีแต่งานในเชิงธุรการ เช่น การจัดทำเอกสารการเงินตามระเบียบของโครงการพัฒนาตำบลที่กำหนดขึ้น ซึ่งงานดังกล่าวส่วนใหญ่ก็มอบหมายให้พัฒนากรตำบลรับผิดชอบไป ดังนั้นบทบาทของสภาตำบลหรือ อบต. ในการตัดสินใจ การควบคุมงาน หรือการบริหารโครงการพัฒนาตำบลจึงมีไม่มากนัก โอกาสของการเรียนรู้การบริหารงานก็ยิ่งน้อยลง

(3) สิ่งที่ปรากฏพบในจังหวัดใหญ่ ๆ ทางภาคเหนือ โดยเฉพาะในจังหวัดตัวอย่างของการศึกษา คือจังหวัดเชียงใหม่และลำปางพบว่าลักษณะโครงการที่ใช้งบประมาณของโครงการพัฒนาตำบลจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการสร้างถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ ตำบลหลายแห่งใช้สูตรค่อนข้างตายตัวว่าถ้าเงินจากโครงการพัฒนาตำบลจะใช้สำหรับการสร้างถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ การใช้สูตรตายตัวเช่นนี้เกิดจากความละครวในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 5 ปีและแผนประจำปีมากกว่าการจะตอบสนองต่อความจำเป็นของชุมชน ดังนั้นโอกาสที่จะระดมความคิดของกรรมการในการบริหารจึงมีไม่มากนัก บทบาทของกรรมการสภาตำบลและ อบต. ในการบริหารจึงค่อนข้างจำกัด

ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าบทบาทของโครงการพัฒนาตำบลในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารของสภาตำบลและ อบต. ในปัจจุบันจึงมีไม่มากนักเหมือนกับที่ตั้งเจตนารมณ์ไว้

6.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของโครงการพัฒนาตำบล

ในการกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของโครงการพัฒนาตำบลนั้น คณะผู้ศึกษาพิจารณาว่าข้อเสนอแนะดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงสภาพข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ปัจจัยที่สำคัญเหล่านี้ได้แก่

(1) การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการบริหารในระดับตำบลที่จะเกิดขึ้น กล่าวคือในปี 2541 นั้นสภาตำบลทุกแห่งในประเทศไทยคาดว่าจะแปรสภาพเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รูปแบบการบริหารระดับตำบลจะเปลี่ยนแปลงไปตามกฎหมายใหม่ รายได้ของ อบต. จะมากขึ้น องค์ประกอบของคณะกรรมการจะใหญ่โตขึ้นและบุคคลหลายกลุ่มจะเข้ามามีส่วนร่วมกับการบริหารของตำบล ปลัด อบต. จะเข้ามามีบทบาทแทนพัฒนากรตำบล ขณะที่โครงการพัฒนาตำบลยังอาศัยโครงสร้างการบริหารเดิมที่พึ่งพิงพัฒนาชุมชนในการประสานงานโครงการ

(2) แหล่งเงินที่สภาตำบลหรือ อบต. ได้รับในปัจจุบันมีใช้มีแต่เงินงบประมาณของโครงการพัฒนาตำบลเพียงแห่งเดียว ตำบลแต่ละตำบลยังมีรายได้และเงินสนับสนุนจากทางอื่นอีกหลายทาง เช่น งบ สส. เงินรายได้ตำบล และที่สำคัญคือเงินอุดหนุนของกรมการปกครองที่ให้แก่สภาตำบลและ อบต. แห่งละประมาณหนึ่งล้านสามแสนสามหมื่นบาทเศษ ซึ่งในปี 2539 นี้ทางกรมการปกครองได้ตั้งงบประมาณไว้ถึง 10,000

จำนวนบาท โดยลักษณะทั่ว ๆ ไปของการใช้เงินดังกล่าวก็ใกล้เคียงกับโครงการพัฒนาตำบล โดยมีแนวโน้มในอนาคตที่จะรวมโครงการพัฒนาตำบลเข้ากับเงินอุดหนุนของกรมการปกครอง เป็นเงินก้อนเดียวกัน

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

6.3.1 โครงการพัฒนาตำบลจะต้องมีเอกลักษณ์ของตนเองที่แตกต่างจากโครงการเงินอุดหนุนของกรมการปกครอง ขณะเดียวกันหน่วยงานระดับตำบลในอนาคตที่จะเป็น อบต. ทั้งหมดจะมีรายได้มากขึ้น ดังนั้น วัตถุประสงค์เดิมที่ทาง โครงการพัฒนาตำบลกำหนดไว้แล้วก็ได้มีการรับภาระต่อเรียบร้อยแล้วจากกรมการปกครอง ขณะเดียวกันยังมีภาระอื่น ๆ อีกที่ยังรอการดำเนินการอยู่

คณะผู้ศึกษาจึงอยากเสนอวัตถุประสงค์ใหม่ของโครงการพัฒนาตำบลในอนาคต โดยจะเป็นโครงการที่มุ่งเสริมความล้ำเลิศของแผน ฯ 8 ที่กำหนดไว้ ด้วยเหตุผล คือ

ประการแรก ในระดับประเทศ ได้มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าในอนาคตอันใกล้ประเทศไทยจะมุ่งพัฒนาคุณภาพของประชากรให้ดีขึ้น ดังนั้นแผนงานที่จะนำเสนอดำเนินไปนี้จะต้องมีล้นบนสนับสนุนแผน ฯ 8 อย่างมีทิศทางเดียวกัน

ประการที่สอง ในอดีตที่ผ่านมาการกำหนดแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมักจะมีพิจารณาในกรอบของกระทรวงทบวงกรมที่อยู่ในส่วนกลาง แต่ขาดการนำมาปฏิบัติในระดับล่าง โดยเฉพาะในส่วนองชนบท ในขณะที่ในระดับประเทศพูดถึงเรื่องการพัฒนาคุณภาพของประชากร ส่วนของหน่วยงานพื้นฐานเช่นตำบลกลับไม่ได้มีโครงการใด ๆ สนับสนุนแผน ฯ 8 ดังกล่าว

ประการที่สาม ในอดีตที่ผ่านมาจนกระทั่งปัจจุบัน โครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ล้วนมุ่งแต่สนับสนุนการก่อสร้างวัตถุเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจจะเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายราชการก็ได้ ผลตามมาก็คือการขาดความสนใจในการพัฒนาคุณภาพของประชากร โครงการพัฒนาตำบลในอนาคตจะต้องให้ความสนใจในเรื่องของ Software เช่นคุณภาพของเยาวชน ลิขธิของสตรีและเด็ก ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น ปัญหาสุขภาพจิต และการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าการมุ่งก่อสร้างถาวรวัตถุ (Hardware) เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

ประการสุดท้าย ข้อเท็จจริงในขณะนี้คือตำบลหลายแห่งได้มีการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ที่ดีมาแล้ว โดยเฉพาะตำบลที่อยู่ในเมืองหรือใกล้เมือง ตำบลบางแห่งที่มีการจัดสรรที่ดินมาก โดยบริษัท เอกชน เข้ามาดำเนินการก็มีการพัฒนาพื้นที่ให้สะดวกสบาย โดยที่รัฐไม่ต้องจัดทำอะไรทั้งสิ้น ในชุมชนเช่นนี้โครงการพัฒนาตำบลที่เป็นอยู่จะไม่เป็นประโยชน์อะไรมากนัก เพราะขอบเขตที่วางไว้ไม่เปิดโอกาสให้นำเงินไปใช้ทางด้านอื่น การเปิดกว้างของโครงการพัฒนาตำบลในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพประชากรจะช่วยให้ตำบลเหล่านี้สามารถยกระดับคุณภาพของคนได้ดีขึ้นและช่วยลดปัญหาทางสังคมให้น้อยลง เช่น ในชุมชนเหล่านี้เริ่มมีปัญหาคนสูงอายุ (Aged Problem) ที่ขาดการดูแลเพราะคนหนุ่มสาวหนีมาทำงานในเมือง ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหา

ของการขาดความล้าหนักทางการเมืองหรือการซื้อเสียง เป็นต้น

ดังนั้นโครงการพัฒนาตำบลจึงไม่ควรจำกัดขอบเขตตนเองอยู่แต่ในเรื่องการมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและการก่อสร้างเท่านั้น แต่ควรขยายขอบเขตไปครอบคลุมทั้งทางด้านสังคมและการเมืองอีกด้วยและยังต้องสอดคล้องกับแผนชาติที่กำหนดขึ้น

6.3.2 โครงการพัฒนาตำบลและโครงการอื่น ๆ ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันยังใช้หน่วยทางการปกครองและการบริหาร (Administrative Unit) เป็นตัวกำหนดโครงการ ปัญหาที่ตามมาของทุกโครงการก็คือการดำเนินการใด ๆ จะต้องอยู่ในกรอบของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดเฉพาะของตนเองเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงชุมชนจำนวนมากมิได้จำกัดความเจริญของตนอยู่แต่ในตำบลหนึ่งตำบลใด ขอบเขตของชุมชนอาจจะครอบคลุมสองตำบลเข้าด้วยกัน ชุมชนเหล่านี้จะมีปัญหาในการจัดทำโครงการเพราะระเบียบไม่ได้อนุญาตให้ทำดังกล่าวได้ หรือโครงการบางโครงการอาจจะไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มที่เนื่องจากอยู่นอกตำบลของโครงการทั้งนี้เพราะโครงการระหว่างพื้นที่ยังไม่สามารถทำได้ในปัจจุบัน

โครงการพัฒนาตำบลอาจจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยในเรื่องนี้โดยยอมให้มีโครงการระหว่างตำบลขึ้น เช่น พื้นที่สำหรับการทิ้งขยะของตำบลสองสามแห่งรวมกัน โครงการประปาสองตำบลที่เชื่อมกัน หรือแม้กระทั่งในระดับระหว่างอำเภอและจังหวัดเช่นกัน การกำหนดพื้นที่โครงการใหม่อาจจะทำยากเนื่องจากระเบียบที่วางไว้ยังใช้แบบแผนเดิม แต่แบบแผนดังกล่าวนอกจากจะไม่สะท้อนความจริงแล้วยังไม่ได้เอื้อประโยชน์ต่อส่วนรวมแต่เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้เงินงบประมาณ เพราะการแบ่งดังกล่าวจะช่วยให้การควบคุมการใช้เงินและบัญชีให้ตรวจสอบได้ง่าย

6.3.3 ลักษณะของการดำเนินการโครงการพัฒนาตำบลปัจจุบัน โดยเฉพาะวิธีการจัดสรรงบประมาณให้แก่ทุกตำบลโดยที่ตำบลมิได้ร้องขอเป็นวิธีที่ไม่ช่วยให้สภาตำบลเกิดการเรียนรู้ทางการบริหาร และบ่อยครั้งที่งบประมาณดังกล่าวมิได้ใช้ตอบสนองต่อความต้องการของตำบล

ในทางปฏิบัติที่ทำการก็คือสภาตำบลมีการกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้วว่าเมื่อเงินงบประมาณโครงการพัฒนาตำบลมาถึงจะผูกนำไปใช้อะไร ทั้งนี้โดยมีฐานจำนวนเงินของปีก่อน ๆ มาเป็นตัวกำหนด ต่อมาเมื่อคณะกรรมการอำนาจการโครงการพัฒนาตำบล หรือ อคพต. แจ้งยอดเงินมาแล้ว สภาตำบลก็ยื่นมาขอร้องอีกที ดังนั้นงานหลักที่สภาตำบลทำเมื่อได้รับแจ้งยอดเงินก็คือการปรับยอดเงินเท่านั้น

ดังที่กล่าวในตอนต้นแล้วว่าโครงการพัฒนาตำบลในปัจจุบันมีลักษณะเหมือนงานประจำมากกว่างานโครงการที่ต้องมีการปรับปรุงเป็นคราว ๆ ไปเพื่อให้ตอบสนองต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ถ้าโครงการพัฒนาตำบลยังต้องการจะคงสภาพของการบริหารแบบโครงการ (Project Management) จะต้องมาทบทวนในเรื่องการจัดสรรงบประมาณใหม่ กล่าวคืออาจจะต้องเริ่มต้นคำถามกันใหม่ว่าโครงการพัฒนาตำบลจะเป็นเรื่องของภาครัฐ "ให้" แก่ทุกตำบล หรือเป็นเรื่องของการ "ขอ" โดยตำบลที่ต้องการความ

ช่วยเหลือ เพราะถ้าหากรัฐยังคงใช้หลักของการ "ให้" อยู่เหมือนเดิม ผลที่ตามมาคือตำบลบางแห่งที่มีรายได้อาจจะไม่สนใจโครงการพัฒนาตำบลและยังคิดว่าเป็นภาระแก่ตนเองอีกด้วย ขณะที่ตำบลที่มีความจำเป็นต่อการความช่วยเหลือก็จะได้รับงบประมาณจำกัดเนื่องจากงบประมาณดังกล่าวถูกกระจายไปยังทุกตำบลแล้ว

เหตุนี้จึงควรมีการทบทวนหลักการขั้นพื้นฐานกันใหม่ว่า โครงการพัฒนาตำบลควรจะจัดให้แก่ตำบลที่มีความต้องการและร้องขอจากรัฐ ข้อดีที่สำคัญอีกประการหนึ่งของ การให้ตำบลร้องขอ ก็คือ เป็นการสะท้อนถึงความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือซึ่งสามารถใช้เป็นหลักฐานในการขอขงบประมาณจากสภาผู้แทนราษฎร

ปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากระบบการร้องขอ (Requesting System) ก็คือสภาพตำบลมีความสามารถในการเขียนโครงการเพื่อขอขงบประมาณหรือไม่ ในส่วนนี้อาจจะมีปัญหาในระยะแรกแต่ปัญหาจะลดลงเมื่อหน่วยงานตำบลได้เปลี่ยนสภาพเป็น อบต. และมีปลัด อบต. เป็นผู้รับผิดชอบดังกล่าว นอกจากนี้ในระบบใหม่นี้จะเป็นการทำหายความล้าสมัยของปลัด อบต. อีกด้วยเพราะจะเป็นการบริหารงานแบบโครงการที่จริงจัง มีการเริ่มต้นจากการจัดทำโครงการ จัดเขียนโครงการ การอนุมัติโครงการ การบริหารงานของโครงการ และการประเมินผลโครงการอีกด้วย แต่ที่สำคัญคือโครงการพัฒนาตำบลจะเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ตำบลตามความต้องการของตำบลเอง มิใช่เป็นเรื่องของการจัดให้จากเบื้องบนเหมือนเช่นปัจจุบัน

6.3.4 สภาพปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบในขณะศึกษาก็คือการที่โครงการต่าง ๆ ในตำบลยังขาดความสัมพันธ์กัน กล่าวคือขณะที่ถนนเชื่อมต่อระหว่างตำบลอยู่ในสภาพที่ชำรุดอย่างมาก สภาพถนนในหมู่บ้านและตำบลก็อยู่ในสภาพที่ตีมากเพราะใช้งบประมาณโครงการพัฒนาตำบลในการจัดสร้าง แม้ว่าตำบลนั้นอยากขอซ่อมถนนระหว่างตำบลนั้นก็ตามแต่ไม่อาจจะทำได้ เพราะถนนดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยราชการบางแห่ง เช่นบางระหว่างอำนาจหน้าที่ของหน่วยราชการต่าง ๆ บางครั้งก็กลับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโดยรวม

6.3.5 จากการสำรวจโครงการก่อสร้างที่ผ่าน ๆ มาพบว่าโครงการพัฒนาตำบลส่วนใหญ่ที่ดำเนินการในก่อน ๆ ยังขาดการดูแลรักษา โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งสาธารณประโยชน์ เช่น ถนน คลองระบายน้ำ อาคาร และฝายกั้นน้ำ โครงการเหล่านี้เมื่อสร้างเสร็จแล้วก็ถือว่าหมดภาระหน้าที่ของกรมการปกครอง ดังนั้นจึงปล่อยให้ไปตามยถากรรมขณะเดียวกันโครงการส่วนใหญ่แต่จัดสรรเงินให้ดำเนินการแต่ไม่จัดสรรงบประมาณของการดูแลรักษาเอาไว้ สภาตำบลหรือ อบต. เองนั้นแม้จะมีรายได้ของตนเองแต่ก็ไม่อยากนำเงินรายได้ของตนเองมาใช้เพื่อการนี้ เพราะไม่เห็นผลงงานชัดเจน

การเปิดกว้างประเภทของโครงการ เช่นการอนุญาตให้ใช้เงินงบประมาณโครงการพัฒนาตำบลเพื่อซ่อมแซมโครงการเดิมอาจจะช่วยให้ปัญหาดังกล่าวดีขึ้น หรืออาจจะกำหนดลงไปชัดเจนเลยว่าในแต่ละปีจะจัดงบประมาณเพื่อการซ่อมแซมโครงการเก่าเป็นสัดส่วนเท่าไร

6.3.6 ในปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความต้องการของชุมชนมีหลายหลากและแต่ละชุมชนมีความต้องการไม่เหมือนกัน การกำหนดประเภทของโครงการว่ามีอะไรบ้างนั้นจะเป็นการบังคับบังคับให้สภาพตำบลหรือ อบต. ต้องปฏิบัติตามความต้องการของ เมืองบนมากกว่าจะตอบสนองต่อความจำเป็นของตำบล ในการแก้ปัญหาดังกล่าววิธีหนึ่งก็คือการไม่ระบุประเภทของโครงการว่าอนุญาตให้ทำอะไร แต่จะไปกำหนดใหม่ว่ามีโครงการอะไรบ้างที่ไม่อนุญาตให้สร้าง ลักษณะของการเปิดกว้างจะช่วยให้โครงการพัฒนาตำบลมีความยืดหยุ่นมากกว่าเก่าและตำบลอาจจะคิดหาโครงการใหม่ ๆ ที่ตรงกับความต้องการของชุมชนมากขึ้น

6.3.7 ตามที่กล่าวแล้วในตอนต้นว่าโครงการของรัฐในปัจจุบันเน้นรูปแบบการบริหารแบบเป็นทางการ (Formal Management) โดยทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องจะต้องมีลักษณะเป็นราชการ มีกฎระเบียบตามทึกระทรวงทบวงกรมกำหนดไว้โดยไม่ยอมรับบทบาทของประชาชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เป็นของรัฐ เช่น กลุ่มเอกชน และกลุ่ม NGO การบริหารทั้งหมดจึงฝากไว้กับสภาพตำบลหรือ อบต. โดยมองข้ามการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรท้องถิ่น ขณะเดียวกันในระดับประเทศกลับมีการยอมรับบทบาทขององค์กรเอกชนในการพัฒนามากขึ้น ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นความขัดแย้งกันในตัวเอง

การที่โครงการบริหารและพัฒนาทั้งหลายตั้งความหวังไว้ที่สภาพตำบลและ อบต. แต่เพียงอย่างเดียวอาจทำให้หน่วยงานดังกล่าวตัดสินใจผิดพลาดได้ทั้งโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม การเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีบทบาทบ้างจะเป็นการถ่วงดุลอำนาจของสภาพตำบลและ อบต. และยังเป็นการตรวจสอบการทำงานของสภาพตำบลและ อบต. อีกด้วย

6.3.8 โครงการต่าง ๆ ในปัจจุบันที่สภาพตำบลและ อบต. เสนอมานั้นมักจะเป็นโครงการเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทั้งนี้เพราะตำบลแต่ละแห่งนั้นขาดการมองภาพรวมของตำบล การวางแผนตำบลในภาพรวมยังขาดอยู่มาก ดังนั้นโครงการพัฒนาตำบลควรให้ความสนใจในการวางแผนภาพรวมของตำบลให้มากขึ้น โดยอาจจะอนุมัติงบประมาณในการศึกษาภาพรวมที่เหมาะสมแก่ตำบลต่าง ๆ โดยภาพรวมดังกล่าวอาจจะครอบคลุมเรื่องทิศทางการพัฒนา การพัฒนาอาชีพ การวางผังแม่บทของตำบล และการใช้พื้นที่ของตำบล เป็นต้น และจากผังแม่บทนั้นเองอาจจะใช้ เป็นแนวทางในการอนุมัติงบประมาณในปีต่อ ๆ มาของโครงการพัฒนาตำบล

รายงานชั้นสุดท้าย

โครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย
โครงการพัฒนาตำบล ปี2539 (ภาคใต้)

จัดทำโดย
สำนักวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กันยายน 2539

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการดำเนินงาน

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของ กนภ. จึงเห็นควรให้มีการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบายของโครงการพัฒนาตำบลในปี พ.ศ. 2539 ในส่วนของภาคใต้ สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นผู้รับผิดชอบและประเมินผล โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินผลอยู่สามประการดังนี้

6.1.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เห็นภาพรวมของการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาตำบลในช่วง พ.ศ. 2535 - 2539
2. เพื่อประเมินผลกระทบด้านประสิทธิภาพการบริหารงานของสภาตำบลและ อบต. ที่ได้จากการพัฒนาตำบล
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของโครงการพัฒนาตำบลต่อ กพท. ว่าควรจะดำเนินโครงการพัฒนาตำบลในลักษณะเดิมต่อไป หรือควรปรับปรุงแนวทางใหม่ โดยพิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับโครงการอื่น ๆ ภายใต้ระบบบริหารของ กนภ.

6.1.2 ขอบเขตของการศึกษา

แบบการศึกษาประเมินโครงการ กพท.ภาคใต้ ปี 2539 ประกอบไปด้วยแนวทางการศึกษาหลายวิธีประกอบกันดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลทั้งในระดับนโยบาย และข้อมูลในเชิงปฏิบัติรวมทั้งผลการติดตามงานจากเอกสาร รายงานและสรุปการดำเนินงานต่าง ๆ
2. ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้มองเห็นภาพรวมของการดำเนินงานของ กพท.ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 - 2539 โดยประมวลข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และสำรวจข้อเท็จจริงในหมู่บ้านเป้าหมายที่ลงภาคสนาม

3. ประเมินโครงการพัฒนาตำบลจากทัศนะผู้เกี่ยวข้องกับโครงการในระดับต่าง ๆ คือ หน่วยงานราชการสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลและราษฎรในพื้นที่โครงการที่เลือกมาศึกษาตั้งอยู่

4. ศึกษาศักยภาพ และข้อจำกัดของสภาตำบล และ อบต.ในการรองรับนโยบายการกระจายอำนาจ และความเจริญไปสู่ภูมิภาคและองค์กรประชาชน

5. จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของ คพต.ว่าควรดำรงอยู่ในลักษณะเดิมหรือควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

6.1.3 วิธีการศึกษา

6.1.3.1 กลุ่มประชากรเป้าหมาย

ได้ดำเนินโดยวิธีสุ่มตัวอย่างขึ้นเป็นตัวแทนในเขตพื้นที่ภาคใต้ 2 จังหวัด โดยกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายในการจัดเก็บข้อมูลดังนี้

1. กลุ่มผู้นำชุมชนในสภาตำบลและอบต.เพื่อประมวลความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการพัฒนาตำบลในแง่มุมต่าง ๆ

2. กลุ่มราษฎรในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อประเมินความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมด้านเศรษฐกิจ สังคม วิธิดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณ การมีส่วนร่วมของประชาชน และแนวโน้มของกรอบโครงการพัฒนาตำบลในอนาคต.

3. กลุ่มเจ้าหน้าที่หน่วยราชการในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลที่เกี่ยวข้องกับ คพต. เพื่อประเมินความคิดเห็นในเรื่องวัตถุประสงค์ของ คพต. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ประสิทธิภาพการบริหารงาน การประสานงาน การจัดสรรงบประมาณและการควบคุม และแนวโน้มของกรอบโครงการในอนาคต

6.1.3.2 การสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาได้แบ่งออกเป็นเขตภาคใต้ตอนบน โดยเลือกจังหวัดกระบี่เป็นตัวแทน และตัวอย่างจังหวัดภาคใต้ตอนล่างได้แก่ จังหวัดยะลา

1. อำเภอเมืองกระบี่ ได้เลือกตำบลกระบี่น้อย และตำบลทับปริกเป็นตัวแทน

2. อำเภอเขาพนม ได้เลือกตำบลเขาดิน และตำบลโคกหาร

3. อำเภอเมืองยะลา ได้เลือกตำบลยะลาและตำบลลำพะยา

4. อำเภอยะหา ได้เลือกตำบลละแอ และตำบลบาไร่

6.1.3.3 การรวบรวมข้อมูล

1. การสัมภาษณ์เดี่ยว โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
2. การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม ในกลุ่มผู้นำชุมชน สด./อบต. และราษฎรบางพื้นที่
3. ข้อมูลจากเอกสารจากหน่วยราชการ

6.1.2 ผลสรุปของการดำเนินงาน

6.1.2.1 ผลการดำเนินงานโครงการ

การดำเนินงาน คพต.ระหว่าง 2535-2538 ในภาคใต้พบว่าโครงการสาธารณประโยชน์ น้ำเพื่อการเกษตร และน้ำกินน้ำใช้ มีสัดส่วนของโครงการเรียงตามลำดับ ดังนี้ ร้อยละ 37, ร้อยละ 34.4 และร้อยละ 25.1 ในขณะที่โครงการพัฒนาอาชีพมีเพียงร้อยละ 3.5 เท่านั้น

ส่วนผลการดำเนินงานเฉพาะปี 2539 นั้นพบว่าโครงการประเภทน้ำกินน้ำใช้ สิ่งสาธารณประโยชน์ และน้ำเพื่อการเกษตร เรียงเป็นสัดส่วนดังนี้คือร้อยละ 48.9, ร้อยละ 30.1 และร้อยละ 20.9 ในขณะที่โครงการพัฒนาอาชีพมีเพียงร้อยละ 2.99 เท่านั้น

6.1.2.2 ผลการดำเนินงานในจังหวัดกระบี่และยะลา

ผลการดำเนินงานใน พ.ศ. 2539 ที่ได้รับอนุมัติดำเนินการประกอบไปด้วยโครงการต่าง ๆ ดังนี้

1. จังหวัดกระบี่ ได้รับอนุมัติโครงการประเภท น้ำกินน้ำใช้ สิ่งสาธารณประโยชน์ ร้อยละ 41.5 เท่านั้น มีโครงการน้ำเพื่อการเกษตรเพียงร้อยละ 13.2 และโครงการพัฒนาอาชีพร้อยละ 3.8

2. จังหวัดยะลา มีผลการดำเนินงานปี 2539 ในประเภทสิ่งสาธารณประโยชน์ น้ำกินน้ำใช้ และน้ำเพื่อการเกษตรร้อยละ 30 ร้อยละ 16.25 และร้อยละ 13.75 ตามลำดับ

6.1.2.3 การใช้ประโยชน์จากโครงการ

จากโครงการที่เลือกมาศึกษาจำนวน 36 โครงการนั้น พบว่ามีโครงการที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ที่ให้คะแนนในระดับดี ตั้งแต่ปี 2536 มาโดยตลอดคือ โครงการสิ่งสาธารณประโยชน์ สำหรับน้ำกินน้ำใช้พบว่ามีโครงการที่อยู่ในระดับดี ในปี 2539 และปี 2537 จำนวน 7 โครงการ

6.2 ภาพรวมข้อเสนอแนะจากการศึกษา

6.2.1 ภาพรวมของผลการวิเคราะห์

1. ประเด็นวัตถุประสงค์ของโครงการในทัศนะของชาวบ้านอาจไม่ชัดเจนนัก แต่ภาพโดยรวม บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะจากตัวโครงการพัฒนาตำบล 100 ปี โครงการที่เข้าเกณฑ์การประเมินผลเชิงวิศวกรรมในระดับดีถึง 25 โครงการจาก 31 โครงการในช่วงปี พ.ศ. 2536-2539 ในเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษา

2. ประเด็นเรื่องผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพชีวิตพบว่า ภาพโดยรวมแล้ว คพต. ส่งผลกระทบทางอ้อมแก่ชุมชนท้องถิ่นมากกว่าผลกระทบทางตรง อย่างไรก็ตามผลกระทบดังกล่าวมีน้อยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของชุมชนเช่นกัน

3. ประเด็นเรื่องความสอดคล้องกับความต้องการของชาวบ้านหรือไม่ ภาพโดยรวมจากการศึกษาในทัศนะของ 3 กลุ่ม พบว่า ตอบสนองความต้องการของชาวบ้าน

4. ประเด็นเรื่องของระเบียบของโครงการ ภาพโดยรวมแล้วเห็นว่าเหมาะสมอย่างไรก็ตาม มีข้อน่าสังเกตจากการศึกษาพบว่า ระเบียบของโครงการมีผลกระทบต่อการเลือกทำโครงการ เช่น กัน กล่าวคือ บางโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชาวบ้านจริง ๆ เป็นโครงการขนาดเล็ก ซึ่งชาวบ้านต้องการและสามารถที่จะดำเนินการเอง แต่ระเบียบด้วยเรื่องระยะเวลาดำเนินการอย่างจำกัด ทำให้ชาวบ้านต้องเลือกวิธีจ้างเหมาแทน ดังนั้นระเบียบของโครงการควรมีการเปลี่ยนแปลงหรือยืดหยุ่นบ้างเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติ

5. ทิศทางของ คพต. ของภาคใต้นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยังคงเป็นหนักไปที่การจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก มีโครงการพัฒนาอาชีพ เพียงร้อยละ 3.5 (2535-2538) ในปี 2539 มีโครงการพัฒนาอาชีพให้มากขึ้น โครงการควรมีความหลากหลายขึ้น ตามความต้องการของชาวบ้านและปรับเปลี่ยนตามบริบทของท้องถิ่นแต่ละแห่ง

6.2.2 จุดเด่นของโครงการพัฒนาตำบล

จากการศึกษาติดตามประเมินผลโครงการในเขตภาคใต้ พบว่าโครงการพัฒนาตำบลมีจุดเด่นดังนี้

1. โครงการพัฒนาตำบลเป็นเสมือนเวทีพัฒนาผู้นำชุมชนให้มีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรและฝึกกระบวนการวิธีทำงานของกลุ่มผู้นำให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในแง่การบริหารจัดการ การประสานงานกับองค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเรียนรู้ขั้นตอนการดำเนินตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 ที่เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางการพัฒนาอีกด้วย

2. โครงการพัฒนาตำบลก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมและคุณภาพชีวิต มีผลต่อการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคด้วย

3. โครงการพัฒนาตำบลตอบสนองความต้องการของชาวบ้าน แม้จะมีโครงการแตกต่างกันไปบ้างตามสภาพความต้องการของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคใต้เป็นโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการเรื่องน้ำซึ่งแตกโครงการไปในรูปแบบต่างๆ เช่น ประปาภูเขา เขื่อนฝาย ชุดลอกคูคลอง และการทำถนน แต่ตอบสนองความต้องการของชาวบ้าน ชาวบ้านสามารถใช้ประโยชน์จากโครงการและแก้ปัญหาการขาดแคลน หรือเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ชาวบ้านได้

4. โครงการพัฒนาตำบลมีข้อเด่น คือ ช่วยพัฒนาระบบประชาธิปไตยแก่องค์กรท้องถิ่น กล่าวคือ กระบวนการดำเนินงานของโครงการ เป็นการช่วยพัฒนาผู้นำชุมชนให้ระดมความคิดจากชาวบ้านในหมู่บ้าน ในระดับตำบล ช่วยให้มีความคิดวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน มีการวางแผนการดำเนินงาน มีการควบคุมการดำเนินงานของตำบล อย่างเป็นขั้นเป็นตอน เป็นระบบ เรียนรู้ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ช่วยยกระดับความสามารถ และพัฒนาศักยภาพขององค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น อันเป็นการปูรากฐานของระบอบประชาธิปไตยทางอ้อมอีกทางหนึ่ง

5. จุดเด่นอีกประการหนึ่งก็คือ โครงการพัฒนาตำบลมีระเบียบหลักเกณฑ์ปฏิบัติ และวัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการดำเนินงาน และการควบคุมการดำเนินงานที่ชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการอื่น ขณะเดียวกันก็มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้เพื่อให้เกิดความเหมาะสม กับแต่ละพื้นที่ในเรื่องของวิธีการดำเนินงาน และมีเกณฑ์ในการจัดสรรเงินงบประมาณที่เหมาะสมพอสมควรเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการอื่น เช่น งบอุดหนุน 10,000 ล้านบาทของกรมการปกครอง มีการจัดสรรเงินอย่างเป็นระบบ ผ่านตามขั้นตอนตึกว่างบส.

6. โครงการพัฒนาตำบลสนองนโยบายกระจายอำนาจบริหารได้ดีเนื่องจาก มีวิธีการดำเนินโครงการที่กำหนดจากองค์กรประชาชน แทนที่จะเป็นจากสายบังคับบัญชาจากบนลงล่าง

สรุปแล้วโครงการพัฒนาตำบลสอดคล้องกับนโยบายการกระจายรายได้และความเจริญสู่ภูมิภาค และสอดคล้องกับแผนพัฒนาฉบับที่ 8 ที่จะเริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2540-2544 ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญที่ครอบครัวและชุมชน แม้ว่าโครงการพัฒนาตำบลจะเป็นเสมือนแบบ

ฝึกหัดที่ลองผิดลองถูกแต่ก็คุ้มค่ากับประสบการณ์ และประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับเม็ดเงินที่ลงไป

6.3 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ผลจากการศึกษาประเมินผลโครงการ คพต.ทั้งจังหวัดยะลาและกระบี่ คณะทำงานได้พูดคุยและสัมภาษณ์กับข้าราชการระดับต่าง ๆ สมาชิก สต./อบต.และประชาชนผู้ตั้งบ้านเรือนอยู่รอบ ๆ โครงการ มีข้อเสนอที่ได้จากการศึกษาหลายประเด็นแยกได้เป็นประเด็นดังนี้

6.3.1 ประเด็นวัตถุประสงค์ของโครงการ กล่าวได้ว่าจากวัตถุประสงค์ที่กำหนดเป็นกรอบของโครงการนั้น เราสามารถกล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่งและข้อที่สองนั้นสามารถวัดจากแบบสอบถามและการสังเกตจากโครงการต่าง ๆ ที่ถูกเลือกมาประเมิน แต่วัตถุประสงค์ข้อที่สามนั้นจะได้รับการพูดคุยกับข้าราชการที่เกี่ยวข้อง และสมาชิก สต./อบต. ในระหว่างการไปเก็บข้อมูลภาคสนาม ความคิดเห็นจากบุคคลเหล่านี้ไม่สะท้อนให้เห็นชัดเจนนัก ความคิดเห็นประการหนึ่งที่สะท้อนออกมาจากผู้นำชุมชนคือการขยายกรอบของโครงการนอกเหนือไปจาก 4 ประเภทของ คพต.

6.3.2 แนวนโยบายอีกประการที่ควรปรับเปลี่ยน คือ การที่คพต.ควรพิจารณาจัดทำโครงการที่สามารถเชื่อมกันระหว่างตำบล เช่น โครงการประภาณ้ำกินน้ำใช้ และโครงการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งนี้สภาพภูมิศาสตร์ของบางพื้นที่อาจเอื้อให้จัดทำโครงการร่วมระหว่างตำบลได้ อย่างไรก็ตามก็ยังคงเหมาะสมเป็นบางพื้นที่เท่านั้น ดังนั้นคงต้องให้ สต./อบต.ที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์สอดคล้องกันมาร่วมพิจารณา

6.3.3 แนวทางการเพิ่มความรู้และประสบการณ์ของ สต./อบต. ในกรณีของ อบต.นั้น เนื่องจากมีสมาชิกอบต.ที่ผ่านการเลือกตั้ง และยังไม่เคยมีประสบการณ์การบริหารงานท้องถิ่นอยู่จำนวนหนึ่ง ดังนั้น ความต้องการเพิ่มขีดความสามารถของสมาชิก ในส่วนนี้ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงาน การวางแผนตัดสินใจ หรือการทำงานเป็นทีมมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกเหล่านี้ได้ทำงานประสานกับส่วนหนึ่งของสมาชิกสต.ที่มีประสบการณ์การพัฒนาท้องถิ่นค่อนข้างมากให้ได้

การเพิ่มขีดความสามารถดังกล่าวจำเป็นต้องจัดทำแผนปฏิบัติงานที่จัดทำรายจังหวัด และรูปแบบการอบรม ต้องเป็นการเรียนรู้จากการจำลองสถานการณ์จริง ดังนั้นส่วนกลางจึงจำเป็นต้องจัดโครงการฝึกอบรมเช่นนี้ และวางแผนการอบรมอย่างทั่วถึง

นอกจากนั้น เนื่องจากการฝึกอบรมในรูปแบบนี้เป็นการศึกษาแบบผู้ใหญ่ การติดตาม นิเทศ และช่วยแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงานน่าจะเป็นอีกประเด็นที่สมควรมีแผนรองรับ สำหรับ สต./อบต. ที่ร้องขอให้เพิ่มพูนความรู้ด้านการบริหาร/จัดการ

รายงานการศึกษาโครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย โครงการพัฒนาตำบลปี 2539
ทั่วราชอาณาจักร จัดทำโดยศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ (เฉพาะสรุปและข้อเสนอแนะ)

รายงานการศึกษา

โครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย
โครงการพัฒนาตำบล ปี พ.ศ. 2539
ที่ราชอาณาจักร

ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กันยายน 2539

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6.1 สรุป

การศึกษาโครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบายโครงการพัฒนาตำบล ปี พ.ศ.2539 มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงถึงภาพรวมของการดำเนินงานตามโครงการ คพต. และผลกระทบในด้านต่าง ๆ ของโครงการ คพต. ตลอดจนการหาแนวทางการดำเนินงานของโครงการ คพต. เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น การศึกษาซึ่งอาศัยข้อมูลการติดตามประเมินผลประจำปีของโครงการ คพต. ปี พ.ศ.2535-2539 และข้อมูลการสำรวจโครงการ คพต. ทั้ง 4 ภาค ๆ ละ 2 จังหวัด จังหวัดละ 2 อำเภอ อำเภอละ 2 ตำบล และแต่ละตำบลได้ลงศึกษาสังเกตในพื้นที่หมู่บ้านที่มีโครงการ คพต. ตั้งอยู่ ผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. โครงการพัฒนาตำบล (คพต.) ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 โดยปรับเปลี่ยนมาจากโครงการ กสช. ซึ่งดำเนินการมาในช่วงปี พ.ศ.2523-2534 โครงการ คพต. ได้กระจายอยู่ทั่วไปในทุกภาคของประเทศ โดยมีสัดส่วนของงบประมาณและจำนวนโครงการสูงสุดอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือ ภาคกลาง ภาคเหนือและภาคใต้ตามลำดับ ในแต่ละภาค จำนวนและสัดส่วนของงบประมาณและของโครงการ คพต. ก็มีความแตกต่างกันตามขนาดของจังหวัด และแตกต่างกันตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละตำบล อย่างไรก็ตาม จำนวนและสัดส่วนดังกล่าวมีความแตกต่างกันน้อยมากระหว่างตำบลต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะได้มีการจัดสรรงบประมาณและโครงการตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบของโครงการ คพต.

2. โครงการพัฒนาตำบล เมื่อพิจารณาตามประเภทโครงการที่ดำเนินการแล้ว พบว่าในปี พ.ศ.2535 โครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการสิ่งสาธารณประโยชน์ รองลงมาเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำกินน้ำใช้ และการพัฒนาอาชีพและเพิ่มพูนรายได้ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2536 เป็นต้นมา เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงกรอบของโครงการ คือ มีการแยกโครงการพัฒนาแหล่งน้ำออกเป็น 2 ประเภทคือ โครงการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และโครงการน้ำกินน้ำใช้ ตั้งแต่นั้นมา จำนวนและสัดส่วนของงบประมาณและของโครงการประเภทแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดที่ทุรกันดาร เช่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่โครงการประเภทสิ่งสาธารณประโยชน์ ก็ยังมีจำนวนและสัดส่วนสูงในทุกภาคของประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากสิ่งสาธารณประโยชน์และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญใน

จำนวนและสัดส่วนของโครงการประเภทนี้ยังต่ำ ทั้งนี้เพราะในช่วงที่ผ่านมา แต่ละท้องถิ่นยังเห็นว่าปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขก่อน แต่ในอนาคต ความต้องการโครงการประเภทพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มพูนรายได้จะมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่ที่มีปัญหาการว่างงาน

3. การดำเนินงานของโครงการ คพต. ได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และมีผลกระทบโดยตรงต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานของสภาตำบลและอบต. ทำให้ผู้นำและองค์กรท้องถิ่นระดับตำบลมีประสบการณ์ในการบริหารงานของท้องถิ่น ทำให้ประชาชนตื่นตัวในระบอบประชาธิปไตยและการปกครองท้องถิ่น และทำให้ราษฎรในชนบทมีสิ่งสาธารณูปโภคที่ดีขึ้น เช่น มีถนน และแหล่งน้ำกินน้ำใช้ ซึ่งส่งผลต่อความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของราษฎรในชนบทให้ดีขึ้น ส่วนผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นผลกระทบทางอ้อมมากกว่าผลกระทบทางตรง และโครงการ คพต. ส่วนใหญ่สอดคล้องกับความต้องการของราษฎรในท้องถิ่น

4. การดำเนินงานของโครงการ คพต. แม้จะมีปัญหาอยู่บ้าง เช่น ปัญหาความล่าช้าของการดำเนินโครงการ หรือการเปลี่ยนแปลงของโครงการในบางตำบล ปัญหาดังกล่าวเกิดจากหลายปัจจัย ที่สำคัญคือ ปัจจัยธรรมชาติที่ไม่เอื้ออำนวย และการขาดความเข้มแข็งขององค์กรท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม โครงการ คพต. มีจุดเด่นอยู่หลายประการ คือ

(1) โครงการ คพต. เป็นโครงการที่พัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้มีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรท้องถิ่น และการดำเนินโครงการพัฒนาของท้องถิ่น โครงการดังกล่าวนี้จึงเป็นโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 ที่เน้นคนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

(2) โครงการ คพต. ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในท้องถิ่น แม้ว่าประโยชน์ทางตรงในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมจะไม่สามารถวัดได้อย่างชัดเจน แต่ราษฎรและผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการ คพต. มีประโยชน์ทางอ้อมอย่างมาก

(3) โครงการ คพต. เป็นโครงการที่อยู่ในความต้องการของราษฎรในท้องถิ่น แต่ความต้องการแตกต่างกันไปบ้างตามท้องถิ่น เช่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ราษฎรมีความต้องการสิ่งสาธารณูปโภคมากกว่าด้านอาชีพ แต่ในจังหวัดที่ยากจนความต้องการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการพัฒนาอาชีพก็มีความสำคัญ ในอนาคตความต้องการโครงการมีลักษณะเปิดกว้างในหลายด้าน และมีขอบเขตหรือขนาดของโครงการที่ใหญ่ขึ้น

(4) โครงการ คพต. เป็นโครงการที่ช่วยพัฒนาองค์กรท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตย อันเนื่องจากโครงการ คพต. มีการคิด การวางแผน การดำเนินการควบคุม โดยองค์กรท้องถิ่นในระดับหมู่บ้าน และตำบล โครงการ คพต. จึงช่วยในการยกระดับความสามารถขององค์กรท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้น ยังก่อให้เกิดการเรียนรู้และการประสานงานระหว่างองค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การดำเนินโครงการ คพต. นอกจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่นพัฒนาตนเองแล้ว ยังเป็นการปูพื้นฐานในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นนโยบายและเป้าหมายที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศ

(5) โครงการ คพต. เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ มีระเบียบวิธีการดำเนินงานและการควบคุมที่ชัดเจน แม้จะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่เป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และผู้ปฏิบัติงานสามารถนำไปปฏิบัติได้ เช่น มีระเบียบการจัดสรรงบประมาณและระเบียบวิธีการดำเนินงานของโครงการ คพต. เป็นต้น ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังเห็นว่าวิธีการของโครงการ คพต. เป็นวิธีการที่เหมาะสมในการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อสรุปจากผลการศึกษาข้างต้นได้ชี้ให้เห็นว่าโครงการ คพต. เป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนั้นยังเป็นโครงการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ดังนั้นเพื่อให้บรรลุนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ผลจากการศึกษานี้ได้ชี้แนะแนวนโยบายและแนวทางการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคดังต่อไปนี้ คือ

1. ความต่อเนื่องของโครงการ คพต. ควรได้รับการสนับสนุนต่อไปอย่างน้อยที่สุดในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 (2540-2544) ทั้งนี้เพราะโครงการ คพต. ยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรท้องถิ่น และบุคลากรขององค์กร ซึ่งในบางท้องถิ่นที่ยังมีความอ่อนแออยู่ นอกจากนั้นบุคลากรยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งจำเป็นที่กรมการใหม่จะต้องได้รับการเรียนรู้ในการบริหารองค์กรท้องถิ่น นอกจากนี้โครงการ คพต. ยังอยู่ในความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และมีจุดเด่นซึ่งเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่นในหลาย ๆ ด้าน ดังข้อสรุปที่กล่าวข้างต้น

2. ประเภทของโครงการ รูปแบบและประเภทของโครงการ คพต. ควรมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น กล่าวคือ กรอบประเภทของโครงการ ควรจะเปิดกว้างขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน ผลการศึกษานี้ได้ชี้แนะว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 รูปแบบและกรอบของประเภทโครงการ คพต. ควรจะให้ความสำคัญในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

(1) เป็นโครงการของชุมชนมากกว่าจะเป็นโครงการเล็ก ๆ เพียงจุดใดจุดหนึ่ง เช่น โครงการที่เกี่ยวข้องกันหลายหมู่บ้าน หรือเป็นโครงการระหว่างตำบล ซึ่งตำบลใดตำบลหนึ่งไม่อาจรับผิดชอบได้ แต่จะต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานระหว่างชุมชนและตำบลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะโครงการในลักษณะนี้ยังเป็นช่องว่างของโครงการ คพต. ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น การพัฒนาป่าชุมชน แหล่งน้ำระหว่างหมู่บ้าน ถนนเชื่อมระหว่างตำบล เป็นต้น

(2) เป็นโครงการที่มีส่วนในการพัฒนาองค์กรท้องถิ่นและพัฒนาบุคลากรหรือนำของท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพและความสามารถของบุคลากรขององค์กรท้องถิ่น ทั้งนี้ เนื่องจากคุณภาพของผู้บริหารองค์กรท้องถิ่นและความเข้มแข็งขององค์กรยังมีความอ่อนแอและยังเป็นปัญหาที่จะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกอย่างต่อเนื่อง

(3) เป็นโครงการที่อยู่ในความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น ประเภทของโครงการ ควรพิจารณาเปิดกว้างเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ดี ควรมีการรอบหรือข้อห้ามไว้เป็นแนวทางด้วย เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อน โดยไม่จำเป็นกับโครงการของหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากในการพัฒนาภูมิภาคนั้น ได้มีหลายหน่วยงานและมิงบประมาณจากหลายส่วนได้ดำเนินการอยู่แล้ว ดังนั้นในกิจกรรมที่มีหน่วยงานอื่นดำเนินการอยู่แล้วอย่างชัดเจน และสามารถดำเนินการได้ดี โครงการ คพต. ก็ควรจะหลีกเลี่ยงหรือห้ามดำเนินการ ในบางกิจกรรมหรือบางโครงการก็จำเป็นต้องร่วมมือกันทำหลายฝ่าย โครงการ คพต. ก็น่าจะเข้าไปร่วมหรือไปเสริมกันได้ เช่น โครงการพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้ ซึ่งเป็นโครงการที่อยู่ในความต้องการของราษฎรในบางท้องที่ที่มีปัญหาเรื่อง การมีงานทำและรายได้ต่ำ การดำเนินโครงการประเภทนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โครงการ คพต. ในระยะสั้นคงไม่บังเกิดผล จึงควรมีความร่วมมือกับโครงการหรือหน่วยงานอื่น ๆ

3. การจัดสรรงบประมาณ ในระยะยาว เมื่อองค์กรท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น เป็นไปได้ว่างบประมาณต่าง ๆ ของตำบลน่าจะลงสู่ตำบลโดยตรง เพราะการดำเนินจัดสรรงบประมาณลงสู่ตำบล เป็นการกระจายอำนาจในการปกครองและการบริหารไปสู่ท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ และในขณะที่องค์กรท้องถิ่นจำนวนหนึ่งยังไม่มีความเข้มแข็ง การจัดสรรงบประมาณโดยผ่านโครงการ คพต.

ยังมีความจำเป็น ทั้งนี้ เพราะการดำเนินโครงการ คพค. มีประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรและสอดคล้องกับความต้องการของราษฎรดังกล่าวแล้ว นอกจากนั้นโครงการ คพค. ยังมีระเบียบในการจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจน แต่มีความขัดแย้งในการปฏิบัติ หากงบประมาณส่วนนี้นำไปจัดสรรตามระเบียบราชการ ซึ่งมีความขัดแย้งน้อยกว่าก็อาจจะไม่เอื้ออำนวยต่อวัตถุประสงค์ของโครงการ คพค. หรืออาจไม่เป็นประโยชน์ต่อนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

4. **เกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณ** การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการ คพค. นั้น ควรพิจารณาถึงความจำเป็นของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ โดยในพื้นที่หรือชุมชนที่มีความยากจนหนาแน่น มีความล่าช้าหลังควรได้รับการจัดสรรมากกว่าในพื้นที่หรือชุมชนที่มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดี งบประมาณของโครงการ คพค. ที่ได้รับในแต่ละตำบล ควรมีการกำหนดสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณในด้านต่าง ๆ ไว้ เช่น ด้านการสนับสนุนโครงการพัฒนาของชุมชน โครงการพัฒนาองค์กรและบุคลากรและโครงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นต้น ในการจัดสรรงบประมาณตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนพัฒนาตำบลไว้ และมีการใช้ข้อมูล กชช. 2 ก. เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง ดังนั้น การเก็บข้อมูลและการปรับปรุงข้อมูล กชช. 2 ก. ให้ทันสมัยอยู่เสมอ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนโครงการ คพค. และโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในภูมิภาค

5. **การกระจายอำนาจ** เนื่องจากโครงการ คพค. มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระจายอำนาจ และกระจายการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมไปสู่ท้องถิ่น ดังนั้น การให้บทบาทแก่องค์กรท้องถิ่นในด้านการตัดสินใจ การควบคุมและการตรวจสอบจึงเป็นสิ่งจำเป็น หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ควบคุมมาเป็นผู้แนะนำ ให้คำปรึกษา และเข้าไปสนับสนุนในสิ่งที่สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถดำเนินการได้

รายงานผลการศึกษาระดับสมบูรณ (เฉพาะสรุปและข้อเสนอแนะ)

โครงการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบาย โครงการพัฒนาตำบล (คพต) ปี 2539

จัดทำโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น กันยายน 2539

รายงานผลการศึกษาระดับสมบูรณ์
(Final Report)

โครงการติดตามและประเมินผล
เชิงนโยบายโครงการพัฒนาตำบล (คพต.)
ปี 2539

เสนอต่อ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โดย
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
กันยายน 2539

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการดำเนินงานและข้อเท็จจริง

ในปี 2539 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาตำบล (คพต.) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้มีการคัดเลือกจังหวัดที่จะทำการศึกษา 3 จังหวัด คือ อุรธานี นุรีรัมย์ และขอนแก่น โดยใน 2 จังหวัดแรกจะเป็นการศึกษาในรายละเอียดลึกลงไปถึงระดับตำบล ส่วนของจังหวัดขอนแก่นจะจำกัดเฉพาะการศึกษาภาพรวมในระดับจังหวัดและอำเภอ การดำเนินการศึกษาได้ทำในระหว่างช่วงเดือน พฤษภาคม - กันยายน 2539 ซึ่งผลการศึกษาโดยสรุปมีดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการ คพต. นั้นนอกเหนือจากเป็นการพัฒนาชนบทในแง่ของการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคให้แก่ประชาชนแล้ว ยังมุ่งหวังในแง่ของการสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยเป็นการฝึกฝนให้ผู้บริหารขององค์กรท้องถิ่นเหล่านี้ได้มีประสบการณ์ในการวางแผนงาน การดำเนินงาน มีการตัดสินใจ มีการรู้จักควบคุมโครงการ คาดว่าเมื่อผู้บริหารสภาตำบลและอบต. มีประสบการณ์จากโครงการ คพต. แล้วก็จะสามารถบริหารโครงการพัฒนาท้องถิ่นอื่น ๆ ได้ในระยะยาว โครงการพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ เหล่านี้ที่ดำเนินการโดยองค์กรท้องถิ่นถือว่าเป็นการกระจายอำนาจการปกครองออกไปสู่ส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของสภาตำบลและอบต. ก็มีอยู่ว่าผู้บริหารซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นยังมีการศึกษาในระดับต่ำ ยังไม่คุ้นเคยกับระบบการบริหารองค์กร โดยเฉพาะองค์กรซึ่งยังผูกพันอยู่กับข้อบังคับกฎระเบียบของทางราชการ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในทางเทคนิคในการก่อสร้างบางอย่าง เช่น การอ่านแบบแปลนการก่อสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับวัสดุการก่อสร้าง ฯลฯ แต่สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่อาจฝึกฝนและเรียนรู้กันได้ เริ่มแรกก่อนที่จะออกสนาม คณะผู้วิจัยมีความรู้สึกอยู่ว่าโครงการคพต. ถึงแม้ในอดีตอาจจะเป็นโครงการสำคัญ โดยเฉพาะในสมัยที่ยังเป็นโครงการเงินผันหรือในยุคแรก ๆ ของโครงการกสช. แต่ในปัจจุบันเนื่องจากมีโครงการจำนวนมากที่ลงสู่ตำบลและผ่านสภาตำบลหรืออบต. จึงทำให้โครงการ คพต. ดูเหมือนว่าเป็นโครงการเล็ก ๆ โครงการหนึ่งในบรรดาโครงการทั้งหลายที่ลงสู่ตำบล โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจำนวนงบประมาณที่จัดสรรให้แล้วก็จะเห็นว่าโครงการ คพต. นั้นไม่อาจเปรียบเทียบได้กับงบประมาณของโครงการอื่น ๆ ดังนั้นผู้บริหารในระดับตำบลอาจจะไม่เห็นความสำคัญของโครงการ คพต. ก็ได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ออกภาคสนามได้พูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติกับผู้บริหารระดับตำบล และได้ฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยทั่วไปแล้ว ก็มีความรู้สึกที่โครงการคพต. ยังจัดว่ามีความสำคัญอยู่ เพราะเป็นโครงการที่ชาวบ้านหรือผู้บริหารท้องถิ่นสามารถดำเนินการด้วยตนเอง ตอบสนองความต้องการหรือ

แก้ปัญหาของท้องถิ่นได้ตรงจุด นอกจากนั้นยังเป็นโครงการที่มีผลงานคุ้มค่ากับงบประมาณที่รัฐได้ทุ่มเทไป ในประเด็นหลังนี้ได้มีการเปรียบเทียบกับงบประมาณอื่น ๆ ของรัฐที่รัฐค้ำเงินงานเองโดยหน่วยราชการของรัฐ หรือที่ดำเนินการโดยผ่านข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชาวบ้านและผู้บริหารในระดับท้องถิ่นมีความเห็น ว่างบประมาณในโครงการคพค. ยังน้อยเกินไปและมีขอบเขตจำกัด โดยเฉพาะในหลายท้องถิ่นที่มีโครงการเกี่ยวกับ แหล่งน้ำกินน้ำใช้ และน้ำเพื่อการเกษตร ทั้ง ๆ ที่ปัญหาของท้องถิ่นกลับเป็นเรื่องของถนนหนทาง แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะมีข้อห้ามที่ไม่ให้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ แม้แต่ในเรื่องของแหล่งน้ำกินน้ำใช้ก็ได้ จัดสรรงบประมาณในเรื่องของการขุดลอกหนอง หรือฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ โดยที่ในบางพื้นที่ อาจต้องการโครงการประปาหมู่บ้าน แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการได้เช่นกัน ชาวบ้านมีความเชื่อมั่นว่าหากเขาได้รับ อนุญาตให้ดำเนินการ ได้ก็สามารถดำเนินการได้ดีและประหยัดกว่าการที่จะให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายดำเนินการ หนองบึงหรือบ่อบางแห่งที่มีการขุดลอกโดยโครงการ คพค. แต่ไม่ได้มีการใช้งานก็เนื่องจากมีโครงการประปา หมู่บ้านขึ้นมา และชาวบ้านสะดวกในการใช้น้ำจากประปาหมู่บ้านมากกว่าที่จะใช้รดไปเงินน้ำจากหนองบึงหรือ บ่อคพค. ชาวบ้านได้ชี้ให้เห็นว่าบ่อหรือสระน้ำขนาดใหญ่ที่ขุดโดยหน่วยงานของรัฐหลายโครงการต้องไปสร้าง ในพื้นที่นอกหมู่บ้าน เพราะไม่อาจหาพื้นที่ซึ่งจะสร้างในหมู่บ้านได้ ทำให้ชาวบ้านไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ เต็มที่ ในบางพื้นที่ชาวบ้านและผู้บริหารระดับตำบลถึงกับบอกว่าแม้แต่โครงการของรัฐ เช่น ถนนลูกรังหรือถนน ทรายที่ทำในท้องถิ่น ชาวบ้านก็สามารถดำเนินการได้เช่นกันเพราะโครงการส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างผู้รับเหมา อยู่แล้ว และประสบการณ์จากโครงการ คพค. ทำให้ผู้บริหารระดับตำบลสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และทำการตรวจรับได้ถูกต้อง ในกรณีที่รัฐยังไม่ปล่อยอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองก็มีข้อเสนอให้ หน่วยงานของรัฐได้เปิดเผยงบประมาณหรือแบบในการก่อสร้างให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบเพื่อที่จะให้ประ- ชาชนในฐานะผู้เสียภาษีได้มีการตรวจสอบว่างานที่ก่อสร้างนั้นดำเนินการไปคุ้มค่ากับงบประมาณหรือไม่ หรือ ดำเนินการถูกต้องตามแบบหรือไม่เช่นเดียวกับ โครงการคพค. ที่มีข้อกำหนดให้ทำเช่นนั้น ยิ่งไปกว่านั้นก็ยัง มี ข้อเสนอว่าในการปรับปรุงคูแลกรักษาหรือซ่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภคในท้องถิ่นก็อาจมอบหมายให้ทาง สภาตำบลหรือ อบต. เป็นผู้ดำเนินการโดยจัดสรรงบประมาณมาให้เพื่อการนี้แทนการมอบหมายให้ประชาชนใน ท้องถิ่นดูแลรักษา แต่ไม่จัดสรรงบประมาณให้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการตัดสินใจทำโครงการของ คพค. นั้นถึงแม้ใน ระเบียบจะได้กำหนดให้ทางสภาตำบลหรืออบต. เป็นผู้ดำเนินการ แต่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องถิ่นบาง แห่งก็ยังมึบทบาทในการเข้ามาแทรกแซงไม่ว่าจะเป็นในการเสนอแนะหรือกำหนดขอบเขตของกิจกรรมที่จะทำ ทำให้โครงการ คพค. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชาวบ้านได้ บทบาทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในท้องถิ่นที่ได้ระบุว่าโครงการ คพค. ถึงแม้จะสามารถอนุมัติโดยสภาตำบลหรือ อบต. ซึ่งต่างก็เป็นนิติบุคคล แต่ก็ยังต้องผ่านการ "เห็นชอบ" โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับอำเภอเสียก่อนนั้น ก็เท่ากับเป็นการดึงอำนาจไว้อยู่ เพราะถ้าหากทางอำเภอยัง "ไม่เห็นชอบ" ก็ไม่สามารถดำเนินการได้ ความปรารถนาดีที่มีอยู่โดยหวังว่าทาง

สภาตำบลหรือ อบต. จะได้ทำโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นจริง ๆ นั้นน่าจะเปลี่ยนวิธีการไปให้ชาวบ้านด้วยกันตรวจสอบกันเอง โดยให้ชาวบ้านได้มีการตระหนักว่าเงินทุกบาททุกสตางค์ของโครงการ คพต. นั้นเป็นของเขา หากไม่ใช้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วชาวบ้านนั่นเองจะเป็นฝ่ายที่เสียโอกาส เจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องถิ่นน่าจะมึนบทบาทเพียงเป็นผู้ที่คอยสอดส่องดูว่าสภาตำบลหรือ อบต. ได้ปฏิบัติตามระเบียบในการจัดซื้อจัดจ้างและในการตรวจรับถูกต้องมากน้อยเพียงใด ในทัศนะของสภาตำบลและ อบต. แล้ว ส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการ คพต. ไม่ควรจะทำเฉพาะในโครงการ 4 ประเภท (น้ำกินน้ำใช้ น้ำเพื่อการเกษตร อาชีพและรายได้ สิ่งสาธารณประโยชน์) แต่ควรที่จะเปิดกว้างออกไปโดยให้ดำเนินการในโครงการที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตำบล อันที่จริงแล้วโครงการทั้ง 4 ประเภทนี้จะครอบคลุมโครงการต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้หมด โดยเฉพาะในเรื่อง "สิ่งสาธารณประโยชน์" แต่เนื่องจากมีข้อห้ามต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในระเบียบของ คพต. ปี 2539 ซึ่งทางสภาตำบลและอบต. ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรจะมี ในบางพื้นที่ทางอำเภอกำหนดเป็นนโยบายไว้ว่าจะต้องทำเรื่องแหล่งน้ำทั้ง ๆ ที่ในทัศนะของชาวบ้านแล้วเห็นว่าไม่มีความจำเป็น หรือในบางกรณีก็ไม่มีพื้นที่จะให้ดำเนินการได้จำเป็นต้องทำในพื้นที่เดิมจึงเป็นการไป "ขุดสระในหนอง" หรือมีเงินนั้นก็ไปทำในพื้นที่นอกหมู่บ้านซึ่งชาวบ้านไม่ได้ใช้ประโยชน์ อย่างไรก็ตามสิ่งที่เกิดขึ้นมานั้นเป็นเพียงส่วนน้อย เพราะโครงการ คพต. ส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านบอกว่าได้รับประโยชน์ค่อนข้างคุ้มค่ายิ่งไปกว่าโครงการที่รัฐดำเนินการโดยตรง นอกจากนั้นชาวบ้านยังมีความรู้สึกเป็นเจ้าของมากกว่า เพราะชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการเอง (ถึงแม้ว่าเกือบทั้งหมดจะเป็นโครงการที่ให้ผู้รับเหมาทำ แต่ชาวบ้านก็เป็นฝ่ายดำเนินการจัดจ้างและตรวจสอบ) ในบางกรณีเมื่อบ่อหรือหนองน้ำสร้างเสร็จ ชาวบ้านก็จะระดมทุนและแรงงานในการล้อมรั้วเอง หรือติดต่อกับทางประมงขอปลาปล่อย ซึ่งต่างจากบ่อที่ทางราชการขุดโดยทางประมงจะต้องเอาปลาไปปล่อยและต้องคอยระวังการลักลอบจับปลาของชาวบ้าน ในทางกลับกันถ้าหากเป็นบ่อของโครงการคพต. ชาวบ้านจะออกกฎระเบียบในการใช้ประโยชน์จากบ่อขึ้นมาจาก ในส่วนที่เกี่ยวกับทะเบียนทรัพย์สินหรือบัญชีรายชื่อโครงการคพต. ในแต่ละตำบลนั้น ปรากฏว่าถึงแม้ในระเบียบจะระบุไว้ว่าให้มีแต่ก็ยังไม่ได้มีการถือปฏิบัติหรือมีการติดตามตรวจสอบกันอย่างจริงจัง เกี่ยวกับประเด็นนี้ นับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะนับถึงปัจจุบันรัฐได้มีการลงทุนจัดทำโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่แต่ละหมู่บ้านและตำบลมากมาย มีโครงการหรือสิ่งสาธารณประโยชน์จำนวนมากในแต่ละท้องถิ่น ดังนั้นหากแต่ละหมู่บ้านไม่มีบัญชีเอาไว้ นานเข้าก็จะเกิดการสับสนว่าเป็นโครงการที่จัดทำโดยหน่วยงานใด จัดทำขึ้นเมื่อใด และสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร ได้ใช้งานคุ้มค่าหรือไม่เพียงใด สมควรที่จะมีการปรับปรุงฟื้นฟูหรือไม่ บัญชีทรัพย์สินหรือทะเบียนนี้อาจไม่จำกัดเฉพาะ โครงการ คพต. แต่อาจรวมกับทรัพย์สินที่ทางหน่วยราชการได้จัดสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์แก่ท้องถิ่นและให้ทางตำบลและหมู่บ้านเป็นผู้ดูแลและใช้ประโยชน์ นอกจากนั้นยังใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพิจารณาว่าสมควรที่จะมีโครงการใหม่ ๆ ไปลงมากน้อยเพียงใด และใช้ในการวิเคราะห์ว่ารัฐได้ทุ่มเทงบประมาณลงไปในพื้นที่แต่ละตำบลแต่ละหมู่บ้านมากน้อยเพียงใด

6.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

6.2.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์หลักของโครงการนอกเหนือจากการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นแล้วยังถือว่าเป็นโครงการที่สร้างองค์กรท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งเป็นการสนับสนุนการกระจายอำนาจและกระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาคซึ่งก็เป็นนโยบายหลักประการหนึ่งของรัฐบาล วัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ไม่มีปัญหาแต่ประการใดและคณะผู้วิจัยเห็นด้วยว่าน่าที่จะดำเนินการในโครงการทำนองนี้เพิ่มมากขึ้นอีก ปัญหาอยู่ที่ว่าวัตถุประสงค์เช่นนี้จะเป็นที่เข้าใจและได้รับการตอบสนองทั้งจากเจ้าหน้าที่และประชาชนที่เป็นผู้บริหารองค์กรในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด ถ้าหากเจ้าหน้าที่ของรัฐยังผูกขาดอำนาจและยังต้องการอำนาจในการสั่งการหรือต้องการเป็น "นักปกครอง" มากกว่าการเป็น "ผู้สนับสนุน" โดยปรารถนาเป็นผู้ที่สั่งการ ควบคุม และตรวจสอบ จริยอยู่การตรวจสอบและควบคุมดูแลนั้นมีความจำเป็นในการดำเนินโครงการต่าง ๆ แต่ควรที่จะยกอำนาจนี้ไปให้แก่ประชาชนเพื่อที่จะให้มีการตรวจสอบกันเองในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐน่าจะมียุทธศาสตร์ที่จะดูแลในการทำงานได้เป็นไปตามกฎระเบียบและเป็นฝ่ายสนับสนุนส่งเสริมช่วยเหลือ และเอื้ออำนวยความสะดวกให้

6.2.2 ลักษณะโครงการ

โครงการคพต. โดยปรกติจะเป็นโครงการขนาดเล็ก และเป็นโครงการที่แก้ปัญหาในท้องถิ่นซึ่งมีความจำเป็นและไม่อาจรอนงบประมาณของรัฐที่ผ่านหน่วยงานต่าง ๆ ได้ หากพิจารณาในแง่นี้โครงการ คพต. ก็ยังมีความจำเป็น เพราะหากจะเปรียบไปแล้วเหมือนกับการสร้างบ้าน งบประมาณของหน่วยงานราชการมักจะเน้นในเรื่องการสร้างบ้านใหม่ หรือการต่อเติมหรือขยายบ้าน ส่วนงบประมาณในการซ่อมแซมปรับปรุงให้บ้านอยู่ในสภาพใช้งานได้เป็นอย่างดีนั้นมักจะไม่ได้ได้รับความสนใจ เพราะเป็นงบประมาณเล็กน้อยไม่มากนัก แต่ก็ต้องถือว่ามีความสำคัญ เพราะหากขาดในส่วนนี้ไปแล้วงบประมาณของรัฐที่ทุ่มเทลงไปเป็นจำนวนมากก็จะหมดความหมาย โครงการคพต. จึงอาจจะมีสำคัญในการอุดช่องโหว่ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ แต่มิใช่เป็นโครงการหลักในการพัฒนาชนบท นอกจากนั้นโครงการ คพต. เท่าที่ผ่านมาก็ยังมีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นแบบฝึกหัดในทางปฏิบัติที่สร้างประสบการณ์และการบริหารงานให้แก่สภาตำบลและอบต. เพื่อที่จะได้มีความเข้มแข็งและเป็นหลักในการบริหารงานส่วนท้องถิ่นได้ ในส่วนนี้ก็ถือว่ามีความสำคัญ โดยเฉพาะในช่วงแรกที่อบต. ได้ก่อตั้งขึ้นมาและสมาชิก อบต. ที่ได้รับเลือกเข้ามายังไม่มีประสบการณ์ในการบริหารองค์กร

6.2.3 องค์กรและหน่วยงานที่รับผิดชอบ

การบริหารงานโครงการ คพต. ซึ่งปัจจุบันก็มีสภาตำบลและ อบต. เป็นผู้บริหารอยู่แล้ว นอกจากนั้นในระดับอำเภอก็มี กพอ. ระดับจังหวัดก็มีคพต.ระดับจังหวัด และระดับชาติก็มีคพต.ระดับชาติ โดยแต่ละระดับก็มีหน้าที่รับผิดชอบและติดต่อประสานงานกันอย่างเป็นระบบ มีระเบียบการบริหารงานรวมทั้งมีระเบียบทางการเงินของตนเอง ซึ่งก็มีความคล่องตัวในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามข้อจำกัดขององค์กรก็มี โดยเฉพาะหน่วยงานระดับล่างที่เป็นองค์กรของประชาชนอื่นได้แก่สภาตำบล ซึ่งปัจจุบันกำลังปรับเปลี่ยนเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งโดยโครงสร้างแล้วน่าจะเอื้ออำนวยต่อการบริหารในระบอบประชาธิปไตย และมีศูนย์กลางอำนาจอยู่ในองค์กร การเลือกตั้งสมาชิกอบต.ซึ่งทำให้ได้ตัวแทนมาจากหมู่บ้านต่าง ๆ ภายในตำบล ช่วยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับรู้รับทราบ และเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานส่วนท้องถิ่นมากขึ้น อย่างไรก็ตามการเข้ามาใหม่ของสมาชิกอบต. ทำให้ต้องมีการเรียนรู้งานใหม่ ๆ ดังนั้นระบบการให้ความรู้และทักษะแก่สมาชิกใหม่เหล่านี้จึงมีความจำเป็น แต่บ่อยครั้งก็พบว่ามิข้อจำกัดเนื่องจากพื้นฐานการศึกษาของสมาชิก ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือการแสวงหาผลประโยชน์จากการได้เข้ามามีบทบาทภายในองค์กร ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นผลให้มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงภายในท้องถิ่นเช่นเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไป การที่จะแก้ไขปัญหานั้นนอกเหนือจากการณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปแล้ว ระบบการควบคุมภายในขององค์กรก็จะต้องมีความรัดกุม แต่ต้องไม่มีระเบียบขั้นตอนที่ยุ่งยากและสลับซับซ้อนอันนำมาซึ่งความล่าช้า

6.3 แนวทางการดำเนินงานของโครงการพัฒนาตำบล

6.3.1 แนวทางเดิมและข้อจำกัด

การดำเนินงานโครงการคพต.ให้เป็นไปตามทิศทางเดิมนั้นก็ยังคงทำได้ต่อไปโดยมีข้อดีต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น อย่างไรก็ตามความชอบธรรมของโครงการคพต. ที่จะให้ดำเนินการโดยเอกเทศก็อาจจะลดน้อยลงเรื่อย ๆ เพราะได้มีเสียงคัดค้านว่าน่าจะไปรวมกับขบวนการของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่จัดสรรให้แก่อบต. เพราะงบประมาณทั้งสองส่วนนี้ล้วนแต่เป็นการสนับสนุนกิจกรรมในพื้นที่ทั้งสิ้น จึงน่าที่จะนำมารวมกันเพื่อสะดวกต่อการบริหาร อย่างไรก็ตามการบริหารภายใต้ระบบโครงการคพต. นั้นมีลักษณะเด่นประการหนึ่งก็คือเป็นโครงการที่ไม่ได้ขึ้นตรงกับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ มีกรมการทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ซึ่งมาจากหลายหน่วยงานมาร่วมกันพิจารณาดำเนินการสนับสนุน ซึ่งวิธีการนี้ทำให้โครงการคพต. เป็นโครงการที่ได้รับรู้รับทราบและรับผิดชอบโดยหลายหน่วยงานด้วยกัน การประสานความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ จึงเป็นไปได้ด้วยดี อย่างไรก็ตามการดำเนินการในรูปแบบเดิมนี้อาจมีข้อ

จำกัดอยู่ที่การขาดความคล่องตัวในการทำโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและรายได้ แต่หากจะพิจารณาว่าโครงการ คพต. นั้น เป็นโครงการที่จะแก้ปัญหาที่จำเป็นเร่งด่วนในพื้นที่ซึ่งไม่อาจจะอาศัยงบประมาณจากแหล่งอื่นได้หรือว่าจะได้ก็ล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการของประชาชน โครงการ คพต. ก็สมควรที่จะทำต่อไป ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งของ โครงการ คพต. ก็คือการดำเนินการโครงการที่อยู่ระหว่างรอยต่อของตำบลซึ่งอาจต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างสองตำบลขึ้นไป การดำเนินการในลักษณะนี้น่าที่จะมีการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างตำบลที่เกี่ยวข้องโดยมี กพอ. เป็นผู้ประสานงาน ดังนั้นภายใต้โครงสร้างเดิมก็ย่อมจะสามารถแก้ปัญหานี้ได้อยู่แล้ว

6.8.2 แนวทางอื่น ๆ และข้อจำกัด

แนวทางอื่นที่น่าจะเป็นไปได้ก็คือ การโอนงบคพต.ทั้งหมด ไปเป็นงบอุดหนุนของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งในปี 2539 ได้รับการจัดสรรให้ 10,000 ล้านบาท โดยที่มีการจัดสรรไปตำบลละเท่าๆ กัน ตำบลละ 1.3 ล้านบาท อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอว่าถ้าหากมีการโอนงบคพต.ไปเป็นของกรมการปกครองแล้ว การจัดสรรควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุง เช่น อาจจะใช้วิธีการจัดสรรตามเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในโครงการคพต. และเมื่อเป็นงบอุดหนุนแล้วแต่ละสภาตำบล (ซึ่งคาดว่าจะเปลี่ยนสถานะเป็นอบต.หมดในปี 2541) ก็มีสิทธิจะใช้ไปตามที่เห็นสมควรในการพัฒนาท้องถิ่นของตน หลายฝ่ายอาจทักท้วงว่าหากเป็นเช่นนั้นอบต. แต่ละแห่งก็อาจจะใช้งบประมาณไปในทางที่ไม่เหมาะสม แต่เมื่อพิจารณาแล้วในโครงสร้างของ อบต. นั้น ได้มีศูนย์กลางอำนาจกันอยู่แล้ว ถ้าหากฝ่ายบริหารนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสมฝ่ายสภาของ อบต. ก็มีสิทธิที่จะทักท้วงหรือหาเกรงว่าทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันนำงบประมาณไปใช้อย่างไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นหรือเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพก็จะต้องจัดระบบให้ประชาชนได้มีโอกาสสวราชบริหารการดำเนินงานของ อบต. ในตำบลของตน และสามารถเปรียบเทียบกับอบต. อื่นๆ ในท้องถิ่นของตนได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินการตามแนวทางใหม่นี้ทางเจ้าหน้าที่ของรัฐของหน่วยงานต่าง ๆ จะต้องเข้าไปให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของอบต. อย่างใกล้ชิดเพื่อให้งานในโครงการได้ดำเนินไปได้ด้วยดี หลายฝ่ายเกรงว่าเมื่องบประมาณเป็นของอบต. โดยที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานใดโดยเฉพาะแล้วผลจะเกิดขึ้นสองประการ ประการแรกทางอบต. จะเกิดความเกรงใจทางกรมการปกครอง ในฐานะเป็นผู้จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่แต่ละอบต. ดังนั้นจึงอาจจะเชื่อฟังหรือปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอของเจ้าหน้าที่ของกรมการปกครอง และหน่วยงานอื่น ๆ ก็อาจจะไม่สนใจให้ความร่วมมือ ประการที่สอง อบต. อาจจะไม่สนใจหน่วยงานราชการใด และในทำนองเดียวกันก็ไม่มีหน่วยราชการใดมาให้ความสนใจในงบอุดหนุนของอบต. เพราะไม่ได้เป็นงบประมาณของหน่วยงานของคนที่จะต้องรับผิดชอบหรือคอยติดตาม อีกแนวทางหนึ่งที่น่าจะเป็นไปได้ก็คือ การจัดให้มีกองทุนพัฒนาในระดับตำบลขึ้นมา โดยที่รัฐจัดงบประมาณในลักษณะเดียวกับงบคพต. ไปอุดหนุนกองทุนเหล่านี้ การจัดให้มีกองทุนในลักษณะนี้ขึ้นมา ก็โดยคำนึงถึงปัญหาที่เกี่ยวกับโครงการ

พัฒนาอาชีพและรายได้นั้น มักจะไม่ได้รับการจัดทำ เนื่องจากความไม่เหมาะสมของช่วงเวลาของงบประมาณ และเพื่อเป็นการแก้ปัญหากิจกรรมที่ต้องใช้เหลื่อมปีงบประมาณ โดยกองทุนเหล่านี้จะมีงบประมาณอุดหนุนจากรัฐไหลเข้ามาสนับสนุนเป็นประจำทุกปี ส่วนการใช้เงินกองทุนก็เป็นไปเพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในท้องถิ่นของตนไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและรายได้ หรือกิจกรรมโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่ใหญ่โตนักและมีความจำเป็นในท้องถิ่น การบริหารกองทุนนี้ก็ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการอบต. โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนในท้องถิ่น ตลอดจนนักธุรกิจเป็นผู้ให้คำปรึกษา คำถามหนึ่งที่จะมีขึ้นก็คือในขณะนี้ก็มีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) และรัฐก็ได้ให้ธนาคารออมสินดำเนินการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาชนบทอยู่แล้วการจัดตั้งกองทุนดังกล่าวจะเป็นการซ้ำซ้อนหรือไม่ ก็อาจตอบได้ว่าไม่ซ้ำซ้อนเพราะกองทุนดังกล่าวจะเน้นในเรื่องของส่วนรวมและจะเป็นในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก ในขณะที่ทางสถาบันการเงินเหล่านั้นจะมุ่งในเชิงธุรกิจเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามในบางโครงการก็อาจจะมีการร่วมมือระหว่างกองทุนดังกล่าวกับสถาบันการเงิน เช่น ทางกองทุนพัฒนาตำบลอาจจะลงทุนในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างโรงงานในตำบล ในขณะที่ทางสถาบันการเงินให้การสนับสนุนในเรื่องเครื่องจักรกล และงบดำเนินการ

